

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes aģentūra
Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledža

**Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas
VIEDAIS TŪRISMS UN UZŅĒMĒJDARBĪBA LAUKU TERITORIJĀS
(KODS 41 812)**

Raksturojums

APSTIPRINĀTS
Koledžas domes sēdē
2025. gada 4. jūnijā, protokola Nr. 2025/5

SATURS

1. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam	3
1.1. Studiju programmas izveides pamatojums un atbilstība koledžas stratēģijai un studiju virzienam	3
1.2. Studiju programmas izstrādes procesa raksturojums	10
1.3. Studiju programmas atbilstība nozares tendencēm ES valstīs un pasaulē	15
1.4. Studiju programmas attīstības perspektīvu raksturojums un analīze, norādot pamatojuma avotus	21
2. Resursi un nodrošinājums	27
2.1. Studiju programmas īstenošanai nepieciešamās studiju bāzes novērtējums	27
2.2. Informatīvās un metodiskās bāzes novērtējums	29
2.3. Informācija par finansiālo bāzi, kas nepieciešama studiju programmas īstenošanai	31
2.4. Materiāltehniskās bāzes novērtējums	35
3. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms	40
3.1. Studiju programmas satura raksturojums	40
3.2. Studiju programmas īstenošanas mehānisma novērtējums	43
3.3. Studējošo prakses nodrošinājuma raksturojums un analīze, norādot atbalstu studējošajiem	45
3.4. Novērtējums, kā koledžā izveidotā kvalitātes nodrošināšanas sistēma un tajā noteiktie principi tiek ievēroti studiju programmā	47
3.5. Novērtējums par studējošo, absolventu, darba devēju un/vai nozares darba devēju organizāciju un citu nozares organizāciju, iesaisti studiju programmas izveidē	51
4. Mācībspēki	54
4.1. Studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku izvēle	54
4.2. Mācībspēku kvalifikācijas atbilstības normatīvo aktu noteiktajām prasībām, ietvert analīzi par mācībspēku kvalifikācijas atbilstību studiju programmas rezultātu sasniegšanai	55
4.3. Raksturot koledžas piemērotos mehānismus un procedūras mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanai un zinātniski pētnieciskās darbības veicināšanai	57
5. Pielikumu saraksts	58

1. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam

1.1. Studiju programmas izveides pamatojums un atbilstība koledžas stratēģijai un studiju virzienam

Studiju programmas izveides pamatojums

Jaunais studiju virziens “Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija” un studiju programma “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” atbilst nacionālā, reģionālā līmeņa attīstības plānošanas dokumentiem, t.sk.:

1. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2030¹ prioritātei “Cilvēkkapitāla bāzes vērtība un produktivitāte”, ilgtermiņa prioritārajiem rīcības virzieniem “Cilvēkkapitāla attīstība un produktivitātes kāpinājums” un “Kvalitatīva un pieejama izglītība mūža garumā”;
2. Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. - 2027. gadam² prioritātei “Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei” un rīcības virzienam “Kvalitatīva, pieejama, iekļaujoša izglītība”. Latvijas nacionālajā attīstības plānā 2021. - 2027. gadam līdzsvarota reģionu attīstība ir viens no rīcības virzieniem, kas paredz reģionu potenciāla attīstību un ekonomisko atšķirību mazināšanu, stiprinot to iekšējo un ārējo konkurētspēju, kā arī nodrošinot teritoriju specifiskai atbilstošus risinājumus apdzīvojuma un dzīves vides attīstībai. Jaunā studiju programma sagatavos speciālistus ar specifiskām zināšanām un prasmēm ilgtspējīga un tehnoloģijās balstīta tūrisma attīstībā. Jaunā studiju virziena darbība būs tieši saistīta ar Latvijas tautsaimniecības attīstības prioritātēm, tostarp ar digitālās transformācijas un zaļās ekonomikas mērķiem. Koledža, piedāvājot šo studiju virzienu, stiprinās Latvijas augstākās izglītības konkurētspēju un reģionu vienmērīgu attīstību;
3. Izglītības attīstības pamatnostādņu 2021. - 2027. gadam “Nākotnes prasmes nākotnes sabiedrībai”³ mērķim “Mūsdienīgs, kvalitatīvs un uz darba tirgū augsti novērtētu prasmju attīstīšanu orientēts izglītības piedāvājums”, rīcības virzienam “Izglītības satura un procesa attīstība”, kā arī Rīcības plāna 2024. - 2025. gadam 2.1.3. punkta uzdevumam - nodrošināt mūsdienīgu, kvalitatīvu, pētniecībā un radoši mākslinieciskajā darbībā balstītu augstākās izglītības piedāvājumu;
4. Digitālās transformācijas pamatnostādņu 2021. - 2027. gadam⁴ uzdevumam par nepieciešamību pēc digitālo prasmju attīstības visos sabiedrības līmeņos, lai

¹ Latvijas Republikas Saeima. *Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam*. Rīga: Saeima, 2010. [PDF]. Pieejams: <https://www.mk.gov.lv/lv/media/15129/download?attachment>

² Pārresoru koordinācijas centrs. *Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam*. Rīga: PKC, 2020. [PDF]. Pieejams: <https://www.mk.gov.lv/lv/media/15162/download?attachment>

³ Ministru Kabinets. *Par Izglītības attīstības pamatnostādņem 2021.–2027. gadam*. Rīkojums Nr. 436, Rīga, 2021. gada 22. jūnijs. Latvijas Vēstnesis, 2021/124. [Tiešsaite]: <https://likumi.lv/ta/id/324332-par-izglitiba-attistibas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam>

⁴ Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. *Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam (informatīvā daļa)*. Rīga: VARAM, 2020. [PDF]. Pieejams: <https://www.varam.gov.lv/sites/varam/files/content/files/digitalas-transformacijas-pamatnostadnes-2021-27.pdf>

veicinātu inovācijas un konkurētspēju, Koledžai paredzot, ka jaunā studiju programma sagatavo speciālistus ar specifiskām zināšanām un prasmēm ilgtspējīga un tehnoloģijās balstīta tūrisma attīstībā;

5. Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021. – 2027. gadam⁵ uzsver nepieciešamību veicināt līdzsvarotu un ilgtspējīgu reģionu attīstību, īpaši pievēršoties uzņēmējdarbības vides uzlabošanai un cilvēkkapitāla piesaistei reģionos. Jaunā studiju programma Koledžā atbilst šīm prioritātēm, jo tā sagatavos kvalificētus speciālistus tūrisma jomā, kas ir būtiska uzņēmējdarbības nozare lauku teritorijās. Reģionālās politikas pamatnostādnes uzsver arī pakalpojumu efektivitātes uzlabošanu reģionos, lai nodrošinātu vienlīdzīgas iespējas visiem Latvijas iedzīvotājiem. Jaunā studiju programma veicinās šī mērķa sasniegšanu, piedāvājot augstas kvalitātes izglītību un profesionālās attīstības iespējas Austrumlatvijas reģionā, tādējādi samazinot reģionālo nevienlīdzību;
6. Latgales plānošanas reģiona attīstības programmā 2021. - 2027. gadam⁶ Koledžas attīstība ir noteikta kā prioritāte pie rīcības virziena “Ekselence”, lai veicinātu augstas kvalitātes zināšanu un prasmju apguvi reģionam nepieciešamajās nozarēs, nodrošinot koledžas absolventu konkurētspēju mainīgajos sociālekonomiskajos apstākļos un sekmējot Latgales reģiona attīstību.

Jaunā studiju virziena darbība būs tieši saistīta ar Latvijas tautsaimniecības attīstības prioritātēm, tostarp ar digitālās transformācijas un zaļās ekonomikas mērķiem. Zaļās ekonomikas attīstība ir būtiska Latvijas ilgtspējīgai izaugsmei, un tūrisma nozarei ir nozīmīgs loma šajā procesā, veicinot videi draudzīgu praksi un ilgtspējīgu resursu izmantošanu.

Studiju programmas „Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” izstrāde ir tieši balstīta uz Nacionālā attīstības plāna 2021.–2027. gadam rīcības virziena „Kvalitatīva, pieejama, iekļaujoša izglītība” uzdevumiem, kas paredz būtisku resursu novirzīšanu augstākās izglītības izcilības veidošanai. Šī pieeja uzsver nepieciešamību cieši sasaistīt izglītības piedāvājumu ar darba devēju un darba ņēmēju redzējumu, kā arī ar darba tirgus nākotnes attīstības tendencēm.

Jau programmas izstrādes sākotnējā posmā tika īstenota mērķtiecīga sadarbība ar tūrisma nozares pārstāvjiem Latgales reģionā. Konsultācijās ar tādiem uzņēmumiem kā SIA “Parka mājas”, SIA “Rāznas līcis”, IK “Azarkrosti”, kā arī ar Latgales Tūrisma asociāciju, tika identificētas galvenās nozares vajadzības, kā arī definēti būtiskākie studiju programmas virzieni un saturs. Šī sadarbība nodrošināja, ka programma nav veidota teorētiski, bet gan balstīta reālās darba vides prasībās un nākotnes attīstības perspektīvās.

Īpašs uzsvars tika likts uz to, lai sadarbības partneri būtu reģionāli uzņēmumi, kas ne tikai potenciāli nodrošinātu darba vietas programmas absolventiem, bet arī aktīvi iesaistītos studiju procesā – piedāvājot prakses vietas, vieslekcijas, dalību kvalifikācijas darbu vērtēšanā un programmas satura pilnveidē. Šāda pieeja veicina ilgtspējīgu izglītības kvalitātes attīstību,

⁵ Ministru kabinets. *Par Reģionālās politikas pamatnostādņēm 2021.–2027. gadam*. Rīkojums Nr. 587, 2019. gada 26. novembris. Latvijas Vēstnesis, 2019/241. [Tiešsaite]: <https://likumi.lv/ta/id/310954-par-regionalas-politikas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam>

⁶ Latgales plānošanas reģions. *Latgales plānošanas reģiona Attīstības programma 2021.–2027. gadam*. Rēzekne: Latgales plānošanas reģions, 2021. [PDF]. Pieejams: https://lpr.gov.lv/wp-content/uploads/2006/planosana/Latgales-planošanas-rejiona-Attistibas-programma-2021.-2027.gadam_.pdf

nodrošinot, ka programma spēj elastīgi pielāgoties mainīgajām nozares vajadzībām un tehnoloģiskajām tendencēm.

Tādejādi studiju virziens “Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija” un studiju programma “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” atzīstams par atbilstošu Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2030 noteiktajiem attīstības virzieniem, Nacionālajā attīstības plānā 2021. - 2027. gadam noteiktajām prioritātēm, kā arī Izglītības attīstības pamatnostādņem 2021. - 2027. gadam un citiem attīstības plānošanas dokumentiem.

Papildu tam, Ekonomikas ministrijas Informatīvajā ziņojuma par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm (2024)⁷ (turpmāk – Ziņojums), ir secināts:

- tautsaimniecības struktūras maiņa palielinās pieprasījumu pēc augstas kvalifikācijas darbaspēka. Produktivitātes līmeņa pieaugumu lielā mērā nodrošinās tautsaimniecības pārstrukturizācija no zemu un vidēji zemu tehnoloģiju nozarēm uz vidēji augstu un augstu tehnoloģiju nozarēm, līdz ar to ietekmējot ne tikai kopējo darbaspēka pieprasījumu, bet arī tā struktūru – palielinot augstas kvalifikācijas darbavieta īpatsvaru no vienas puses, bet samazinot zemas un vidēji zemas kvalifikācijas darbavieta īpatsvaru no otras puses. Kopumā līdz 2040. gadam augstākās kvalifikācijas darbavieta īpatsvars varētu palielināties par aptuveni 7,2 procentpunktiem kopējā darbaspēka pieprasījumā, salīdzinot ar 2023. gadu. Sagaidāms, ka līdz 2040. gadam darbaspēka pieprasījums ar augstāko izglītību varētu palielināties par 46,7 tūkst. Vienlaikus jāņem vērā, ka gandrīz 26% no augstākās kvalifikācijas profesijām pašlaik ir nodarbināti darbinieki ar vidējo (25%) vai zemāku (1%) izglītību, tomēr šādi darbinieki nākamajos gados pakāpeniski tiks aizvietoti;
- nepietiekams darbaspēka piedāvājums ar profesionālo izglītību sagaidāms gandrīz visās izglītības tematiskajās grupās. Attiecība starp darbaspēka pieprasījumu un piedāvājumu ir samazinājusies visās tematiskajās grupās, izņemot vispārējo vidējo izglītību.

Līdzīgi kā citās nozarēs, tūrisma un uzņēmējdarbības attīstība tiek cieši saistīta ar digitalizāciju, ilgtspējīgu risinājumu ieviešanu un jaunu tehnoloģiju pielietošanu. Prognozēts, ka pieprasījums pēc augstākās kvalifikācijas speciālistiem komercpakalpojumu un tirdzniecības nozarēs turpinās pieaugt līdz 2040. gadam, palielinot arī darba tirgus prasības attiecībā uz speciālistiem, kuri spēj nodrošināt kvalitatīvu tūrisma pakalpojumu un viedo uzņēmējdarbības risinājumu attīstību. Turklāt tūrisma un viesmīlības nozarē sagaidāms darbaspēka pieaugums par 5-10% nākamajā desmitgadē, īpaši akcentējot reģionālās attīstības vajadzības.

Jaunais studiju virziens “Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija” un studiju programma “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” sniedz ieguldījumu Ziņojuma rekomendāciju izpildē, papildu tam, tas atbilst Latvijas tūrisma mārketinga stratēģijā 2021. – 2027. gadam izvirzītajam mērķim - veicināt tūrisma eksportspēju un konkurētspēju, radot jaunus starptautiski konkurētspējīgus tūrisma produktus un pakalpojumus ar augstu pievienoto vērtību. Latvijas tūrisma mārketinga stratēģija 2021. – 2027. gadam⁸ uzsver nepieciešamību veicināt Latvijas tūrisma nozares konkurētspēju un ilgtspējīgu

⁷ Ekonomikas ministrija. *Informatīvais ziņojums par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm*. Rīga: Ekonomikas ministrija, 2024. [PDF]. Pieejams: <https://www.em.gov.lv/lv/media/20607/download?attachment>

⁸ Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra. *Latvijas tūrisma mārketinga stratēģija 2021.–2027. gadam*. Rīga: LIAA, 2020. [PDF]. Pieejams: https://www.liaa.gov.lv/sites/liaa/files/media_file/turisma_marketinga_strategija_2021_2027.pdf

attīstību, īpaši pievēršoties reģionālajai attīstībai un digitālajai transformācijai. Stratēģijā ir noteiktas vairākas prioritātes, tostarp jaunu un inovatīvu tūrisma produktu izstrāde, kas piesaistītu ceļotājus un veicinātu tūrisma nozares izaugsmi. Tā kā Latvijas tūrisma nozares attīstība ir cieši saistīta ar valsts reģionālo attīstību, vienlaikus studiju programma “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” konceptuāli atbilst arī Latvijas reģionālās attīstības politikai, kura nosaka nepieciešamību veicināt lauku teritoriju ekonomisko aktivitāti, diversificējot uzņēmējdarbību un attīstot tūrismu ar augstu pievienoto vērtību.

Studiju programmas īstenošanas veida izvēle (pilna laika klātienē un nepilna laika neklātienē) atbilst Latvijas un reģionālās politikas dokumentos noteiktajam uzdevumam nodrošināt kvalitatīvu un pieejamu izglītību mūža garumā. Pilna laika klātienē studiju forma sniedz iespēju jauniešiem, kuri tikko absolvējuši vidējās izglītības iestādi, pilnvērtīgi iesaistīties studiju procesā, izmantojot gan teorētiskās, gan praktiskās mācību iespējas. Savukārt nepilna laika neklātienē studijas ir piemērotas jau strādājošiem speciālistiem vai personām, kuras vēlas pārkvalificēties vai papildināt savas zināšanas tūrisma un uzņēmējdarbības jomā. Tas sekmē darba un mācību apvienošanu, atbalsta mūžizglītības principu īstenošanu un ļauj piesaistīt plašāku studējošo loku reģionos. Šāda pieeja ir īpaši nozīmīga Latgales reģionam, kur iedzīvotāji nereti apvieno darbu ar izglītības iegūšanu, tādējādi veicinot cilvēkkapitāla saglabāšanu un attīstību vietējā līmenī.

Studiju īstenošanas valodu izvēle (latviešu un angļu) nodrošina gan reģionālajām vajadzībām, gan starptautiskā konkurētspējā atbilstošu izglītības piedāvājumu. Studijas latviešu valodā garantē, ka programmu var apgūt vietējie iedzīvotāji, sekmējot reģionālās attīstības politikas mērķi – pieejama augstākā izglītība arī lauku teritorijās. Vienlaikus studiju īstenošana angļu valodā veicina internacionalizāciju, piesaistot ārvalstu studentus un nodrošinot starpkultūru kompetenču attīstību vietējiem studentiem. Studiju programmas piedāvājums abās valodās un dažādos studiju veidos stiprina gan reģionālo konkurētspēju, piesaistot studējošos no plašāka ģeogrāfiskā areāla, gan arī nodrošina tūrisma un uzņēmējdarbības nozares starptautisku integrāciju. Turklāt tas ir cieši saistīts ar nozares attīstības tendencēm – digitalizāciju, ilgtspēju un tehnoloģijās balstītiem risinājumiem, kuri prasa darboties daudzvalodīgā un starptautiskā vidē.

Studiju virziena atbilstība koledžas stratēģijai

Studiju virziena “Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija” un studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” atvēršana atbilst LBTU Malnavas koledžas attīstības un investīciju stratēģijai 2021. - 2027. gadam⁹, tostarp, prioritātes “Mūsdienīgs, kvalitatīvs un uz darba tirgū augsti novērtētu prasmju attīstīšanu orientēts izglītības pakalpojumu piedāvājums”, rīcības virziena “Izglītības satura un procesa attīstība” uzdevumiem: (1) nodrošināt kvalitatīvu profesionālo izglītību, saskaņojot prasmes un mācīšanās rezultātus ar darba tirgus prasībām un stiprinot Koledžas kā nozaru izcilības un inovāciju centru; (2) nodrošināt mūsdienīgu, kvalitatīvu un pētniecībā balstītu augstākās izglītības piedāvājumu, t.sk., jaunu programmu izveidi profesionālās augstākās izglītības jomā

⁹ Malnavas koledža. *Malnavas koledžas attīstības un investīciju stratēģija 2021.–2027. gadam (ar grozījumiem)*. Malnava: Malnavas koledža, 2022. [PDF]. Pieejams: <https://malnavaskoledza.lv/upload/000/u4/8/3/strategija-ar-grozijumiem.pdf>

(3.1. punkts), sadaļā “Izglītības programmu attīstība Malnavas koledžā” ietverta jaunās studiju programmas izveide un īstenošana.

Stratēģijas sadaļā “Izglītības programmu attīstība Malnavas koledžā” ir skaidri definēta nepieciešamība izstrādāt un īstenot jaunas studiju programmas, kas atbilst reģiona attīstības vajadzībām. Studiju virziens tūrisma jomā un tā ietvaros izstrādātā programma ir tieši šīs stratēģiskās ieceres realizācija – tā stiprina koledžas lomu reģionā, veicina vietējo ekonomiku un piedāvā studentiem aktuālu, konkurētspējīgu izglītību.

Studiju virziena izveide un programmas īstenošana atbilst arī stratēģijas rīcības virzienam „Izglītības satura un procesa attīstība”. Šajā kontekstā īpaši nozīmīga ir kvalitatīvas profesionālās izglītības nodrošināšana, saskaņojot prasmes un mācību rezultātus ar darba tirgus vajadzībām. Studiju virziens tūrisma jomā ir veidots, balstoties uz nozares pieprasījumu un ciešā sadarbībā ar uzņēmumiem un asociācijām, kas garantē tā aktualitāti un praktisko pielietojamību. Vienlaikus tas stiprina koledžas lomu kā nozaru izcilības un inovāciju centra, piedāvājot programmas, kas integrē digitālās tehnoloģijas, ilgtspējīgas attīstības principus un vietējo kopienu iesaisti. Programma ir arī piemērs pētniecībā balstītai augstākās izglītības attīstībai, jo tā ir jauna, uz inovācijām orientēta profesionālās augstākās izglītības programma, kas atbilst stratēģijai

Studiju programma “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” ir orientēta uz profesionālu un praksē balstītu speciālistu sagatavošanu, kuri spēj plānot, izstrādāt un vadīt ilgtspējīgus tūrisma pakalpojumus un uzņēmumus lauku reģionos, efektīvi pielietojot viedās tehnoloģijas, inovācijas un mūsdienīgas uzņēmējdarbības pieejas.

Programma sekmēs reģionālo attīstību, vienlaikus nodrošinot vietējo kultūras un dabas resursu saglabāšanu un pielāgošanos mūsdienu tehnoloģiskajām un tirgus prasībām. Studenti apgūs zināšanas par tirgus analīzi, tūrisma produktu izstrādi un pielāgošanu aktuālajām tendencēm, nodrošinot ekonomikas, vides un vietējās kopienas ilgtspēju. Programma akcentēs digitālo prasmju attīstību, piedāvājot apgūt modernus tehnoloģiskos risinājumus tūrisma pakalpojumu efektivitātes un kvalitātes uzlabošanai, digitālo rīku izmantošanu mārketingā un klientu apkalpošanā, kā arī viedās tehnoloģijas uzņēmējdarbības nodrošināšanā. Tiks uzsvērta tūrisma aktivitāšu plānošana, kas samazina vides noslogojumu un veicina ilgtspējīgu resursu izmantošanu, ļaujot absolventiem radoši pielietot iegūtās zināšanas gan vietējā, gan starptautiskā līmenī.

Studiju programma paredz veidot plašu un daudzveidīgu sadarbību starp lauku teritoriju tūrisma pakalpojumu sniedzējiem, vietējām kopienām, amatniekiem un citiem nozares partneriem, veicinot reģionālo attīstību un tūrisma ilgtspēju. Programmā tiks nodrošināta uzņēmumu, kopienu un vietējo pakalpojumu sniedzēju aktīva iesaiste studiju procesā, sniedzot ieguldījumu programmas satura izstrādē, uzturēšanā un pilnveidošanā.

Programma ir izstrādāta, lai atbilstu mūsdienu darba tirgus prasībām, veicinot absolventu spēju veiksmīgi iekļauties tūrisma nozares darba vidē. Absolventi būs sagatavoti darbam dažāda profila tūrisma uzņēmumos lauku teritorijās, piemēram, lauku tūrisma un viesmīlības uzņēmumos un organizācijās, lauksaimniecības uzņēmumos, kas piedāvā tūrisma pakalpojumus, kā arī citās ar reģionu attīstību saistītās nozarēs.

Studiju programmas atbilstība studiju virzienam

Studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” mērķis ir sagatavot profesionāli kompetentus un praksē orientētus speciālistus lauku tūrisma un uzņēmējdarbības jomā, kuri spēj izstrādāt un vadīt ilgtspējīgus tūrisma pakalpojumus un uzņēmumus lauku teritorijās, pielietojot viedās tehnoloģijas, inovācijas un uzņēmējdarbības principus.

Programma sekmēs reģionālo attīstību, vienlaikus nodrošinot vietējo kultūras un dabas resursu saglabāšanu un pielāgošanos mūsdienu tehnoloģiskajām un tirgus prasībām. Studenti apgūs zināšanas par tirgus analīzi, tūrisma produktu izstrādi un pielāgošanu aktuālajām tendencēm, nodrošinot ekonomikas, vides un vietējās kopienas ilgtspēju. Programma akcentēs digitālo prasmju attīstību, piedāvājot apgūt modernus tehnoloģiskos risinājumus tūrisma pakalpojumu efektivitātes un kvalitātes uzlabošanai, digitālo rīku izmantošanu mārketingā un klientu apkalpošanā, kā arī viedās tehnoloģijas uzņēmējdarbības nodrošināšanā. Tiks uzsvērtā tūrisma aktivitāšu plānošana, kas samazina vides noslogojumu un veicina ilgtspējīgu resursu izmantošanu, ļaujot absolventiem radoši pielietot iegūtās zināšanas gan vietējā, gan starptautiskā līmenī.

Studiju programma paredz veidot plašu un daudzveidīgu sadarbību starp lauku teritoriju tūrisma pakalpojumu sniedzējiem, vietējām kopienām, amatniekiem un citiem nozares partneriem, veicinot reģionālo attīstību un tūrisma ilgtspēju. Programmā tiks nodrošināta uzņēmumu, kopienu un vietējo pakalpojumu sniedzēju aktīva iesaiste studiju procesā, sniedzot ieguldījumu programmas satura izstrādē, uzturēšanā un pilnveidošanā.

Programma ir izstrādāta, lai atbilstu mūsdienu darba tirgus prasībām, veicinot absolventu spēju veiksmīgi iekļauties tūrisma nozares darba vidē. Absolventi būs sagatavoti darbam dažāda profila tūrisma uzņēmumos lauku teritorijās, piemēram, lauku tūrisma un viesmīlības uzņēmumos un organizācijās, lauksaimniecības uzņēmumos, kas piedāvā tūrisma pakalpojumus, kā arī citās ar reģionu attīstību saistītās nozarēs.

Studiju virziena “Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija” mērķis Latvijā ir: sagatavot akadēmiski un profesionāli izglītotus speciālistus viesmīlības un tūrisma uzņēmumu vadīšanai, kas spēj nodrošināt kvalitatīvus pakalpojumus izmitināšanas, ēdināšanas un atpūtas organizācijas jomās. Šie speciālisti tiek sagatavoti, lai atbilstu Latvijas darba tirgus prasībām un veicinātu tautsaimniecības attīstību, īpaši reģionos. Studiju virziens “Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija” Latvijā aptver izglītības programmas, kas sagatavo speciālistus viesmīlības, tūrisma pakalpojumu un atpūtas organizācijas jomās. Šī virziena ietvaros tiek attīstītas prasmes, kas nepieciešamas tūrisma uzņēmumu vadībā, viesnīcu un restorānu servisa organizācijā, kā arī klientu apkalpošanā un pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanā.

Studiju programma „Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” ir izstrādāta, lai pilnībā atbilstu studiju virzienam „Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija”, gan pēc satura, gan pēc mērķa, gan pēc sagaidāmajiem rezultātiem.

Programmas saturs un struktūra ir veidota, balstoties uz profesijas standartu “Tūrisma pakalpojumu organizators”, kas atbilst Latvijas kvalifikācijas ietvarstruktūras (LKI) un Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūras (EKI) 5. līmenim. Programmas mērķis ir sagatavot kvalificētus tūrisma jomas speciālistus, kuri spēj profesionāli plānot, organizēt un vadīt tūrisma pakalpojumu sniegšanu, īpaši koncentrējoties uz mazo un vidējo uzņēmumu attīstību lauku teritorijās.

Studiju virziena “Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija” īstenošanas stratēģija Latvijā paredz sagatavot profesionāļus, kuri spēj nodrošināt kvalitatīvus pakalpojumus viesmīlības un tūrisma nozarē, vienlaikus sekmējot reģionālo attīstību, inovāciju ieviešanu un starptautisko konkurētspēju. Šī stratēģija balstās uz vairākiem būtiskiem principiem, kuriem pilnībā atbilst arī LBTU Malnavas koledžas izstrādātā studiju programma.

1. Profesionālo kompetenču attīstība tūrisma un viesmīlības nozarē

Programma “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” nodrošina studentiem zināšanas un prasmes, kas nepieciešamas tūrisma uzņēmumu vadībā, tūrisma produktu izstrādē, klientu apkalpošanā un pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanā. Šīs kompetences ir tieši saskaņotas ar virziena stratēģisko uzstādījumu – sagatavot profesionāļus, kas spēj darboties gan vietējā, gan starptautiskā tūrisma vidē.

2. Uzņēmējdarbības un inovāciju veicināšana

Programmas saturs ietver uzņēmējdarbības vadības pamatus, digitālā mārketinga rīkus un viedās tehnoloģijas, kas ļauj studentiem attīstīt inovatīvus tūrisma risinājumus. Tas atbilst stratēģijai, kas paredz veicināt uzņēmējdarbības vidi un inovāciju ieviešanu tūrisma nozarē, īpaši reģionos.

3. Reģionālās attīstības un vietējo resursu stiprināšana

Programma ir īpaši orientēta uz lauku teritorijām, kur tūrisms kalpo kā būtisks ekonomiskās aktivitātes virzītājspēks. Tās īstenošana veicina vietējo resursu – cilvēkkapitāla, pakalpojumu, produktu un infrastruktūras – izmantošanu, tādējādi sekmējot reģionālo attīstību un mazinot sociālekonomiskās atšķirības. Šis aspekts ir būtisks arī virziena stratēģijā, kas uzsver vienmērīgu Latvijas reģionu attīstību.

4. Starptautiskā konkurētspēja un eksporta veicināšana

Lauku tūrisms, ko programma attīsta, ir būtiska Latvijas tūrisma eksporta daļa. Tas piesaista ārvalstu viesus ar autentiskām pieredzēm, kultūras mantojumu un dabas vērtībām. Programma sagatavo speciālistus, kuri spēj radīt un vadīt šādus produktus, tādējādi veicinot Latvijas kā tūrisma galamērķa konkurētspēju.

5. Pēctecības nodrošināšana izglītības sistēmā

Programmas absolventiem tiek nodrošināta iespēja turpināt studijas bakalaura līmeņa profesionālās izglītības programmās Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātē vai citās augstākās izglītības iestādēs. Tas atbilst stratēģiskajam uzstādījumam par izglītības pēctecību un studentu profesionālās izaugsmes veicināšanu.

6. Sabiedrības iesaiste un vietas zīmolvedība

Programma veicina arī sabiedrības līdzdalību tūrisma attīstībā, īpaši caur vietējo kopienu iesaisti, kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu, kā arī vietas identitātes veidošanu. Šie aspekti ir būtiski mūsdienu tūrisma attīstības stratēģijās un ir cieši saistīti ar virziena īstenošanas mērķiem. Ņemot vērā iepriekš minēto, studiju programma “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” ir pilnībā piemērota īstenošanai studiju virzienā “Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija”, jo tā atbilst gan virziena tematiskajam ietvaram, gan kompetenču prasībām, gan nozares attīstības tendencēm.

1.2. Studiju programmas izstrādes procesa raksturojums

Jaunās studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” izstrādes process LBTU Malnavas koledžā tika īstenots mērķtiecīgi un sadarbībā ar dažādām ieinteresētajām pusēm. Programmas izstrāde tika balstīta uz rūpīgu vajadzību izvērtējumu un stratēģisku plānošanu, lai nodrošinātu tās atbilstību reģionālajām un nozares attīstības tendencēm. Process ietvēra vairākus būtiskus posmus: sākot ar aptauju par programmas ieviešanas lietderību un saskaņošanu ar LBTU vadību, līdz pat konsultācijām ar industrijas pārstāvjiem un citām augstskolām, kā arī programmas satura un licencēšanas dokumentācijas izstrādi. Šī pieeja nodrošināja programmas kvalitāti, aktualitāti un ilgtspēju, kā arī tās atbilstību darba tirgus prasībām un reģionālās attīstības vajadzībām.

Studiju programmas LBTU Malnavas koledžā tika izstrādātas saskaņā ar tās stratēģiskajiem virzieniem un ievērojot atbilstību īsā cikla profesionālās augstākās izglītības standartam (2023. gada 13. jūnija MK noteikumi Nr. 305 “Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu”), “Tūrisma pakalpojumu organizators” profesijas standartam (PS-206)¹⁰ un citiem Latvijas Republikas un Eiropas Savienības saistošajiem normatīvajiem aktiem.

Studiju programmas nosaukums “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” ir izvēlēts, balstoties uz nozares attīstības tendencēm, valsts stratēģiskajiem dokumentiem un konsultācijām ar tūrisma industrijas pārstāvjiem. Nosaukums atspoguļo programmas saturisko fokusu un mērķus – veicināt ilgtspējīgu, tehnoloģiski attīstītu un reģionāli nozīmīgu tūrisma un uzņēmējdarbības attīstību.

“Viedais tūrisms” – nozīme un konteksts

Termins “viedais” programmā nav izmantots nejausi – tas ir cieši saistīts ar digitālās transformācijas, ilgtspējīgas attīstības un inovāciju uzsvāriem, kas definēti tādos dokumentos kā Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021–2027, Digitālās transformācijas pamatnostādnes, kā arī Latvijas tūrisma attīstības stratēģija. Mūsdienīgu tūrisma nozare arvien vairāk balstās uz viedajām tehnoloģijām, piemēram:

- digitālajiem risinājumiem rezervācijām un klientu apkalpošanai;
- datu analītiku tūrisma plānošanā;
- mākslīgā intelekta pielietojumu personalizētā mārketingā;
- e-komercijas un tiešsaistes komunikācijas rīkiem.

Konsultācijās ar Latgales tūrisma uzņēmumiem un organizācijām tika uzsvērts, ka nozares speciālistiem ir nepieciešamas ne tikai klasiskās tūrisma un viesmīlības prasmes, bet arī digitālās kompetences, spēja izmantot tehnoloģijas, kā arī inovatīva domāšana, lai radītu resursu ziņā ilgtspējīgus risinājumus.

“Viedais” studiju programmā apzīmē:

- digitālo kompetenci – prasmes izmantot digitālos rīkus tūrisma un uzņēmējdarbības procesos (piemēram, rezervācijas sistēmas, datu analīze, digitālais mārketingš);
- ilgtspējīgus risinājumus – videi draudzīgu, resursus taupošu pieeju tūrisma produktu un pakalpojumu attīstībā;

¹⁰ Valsts izglītības satura centrs. *Profesionālās izglītības standarts PS-206*. Rīga: VISC, 2017. [PDF]. Pieejams: <https://registri.visc.gov.lv/profizglitiba/dokumenti/standarti/2017/PS-206.pdf>

- inovāciju un radošumu – spēju radīt jaunus tūrisma produktus, kas balstīti vietējā identitātē un atbilst globālām tendencēm;
- starptautisku konkurētspēju – spēju pielāgoties globālajam tirgum, kur pieprasīti daudzvalodīgi, digitāli kompetenti speciālisti.

Svarīgi uzsvērt, ka “viedais” šajā kontekstā nenozīmē tikai tehnoloģiju radīšanu (piemēram, virtuālās realitātes produktus), bet gan integrētu pieeju tūrisma un uzņēmējdarbības attīstībai, kur tehnoloģijas tiek izmantotas kā instruments ilgtspējīgai izaugsmei, konkurētspējai un efektīvai resursu pārvaldībai.

“Uzņēmējdarbība lauku teritorijās” – reģionālās attīstības uzsvars

Programmas otrā daļa – “uzņēmējdarbība lauku teritorijās” – akcentē reģionālās attīstības nozīmi, veicinot ekonomisko aktivitāti ārpus lielajām pilsētām. Tā atspoguļo programmas mērķi – sagatavot speciālistus, kas spēj attīstīt tūrisma un uzņēmējdarbības iniciatīvas tieši vietējās kopienās, lauku teritorijās un reģionālajos galamērķos, stiprinot vietas identitāti un ekonomisko dzīvotspēju.

Aptauja par programmas ieviešanas lietderību

2022. gadā tika veikta mērķtiecīga interesentu aptauja, lai izvērtētu īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” nepieciešamību un potenciālo pieprasījumu tūrisma nozarē. Aptaujas mērķauditorija bija jaunieši, topošie studenti, jaunie speciālisti, kā arī personas, kas dzīvo vai strādā lauku teritorijās, īpaši Latgales un Vidzemes reģionos. Tika uzrunāti arī tie, kuri jau darbojas tūrisma un viesmīlības jomā vai plāno uzsākt uzņēmējdarbību reģionos.

Aptauja tika izplatīta, izmantojot sociālos tīklus, nodrošinot plašu pieejamību dažādām sabiedrības grupām. Kopumā tika aptaujāti 115 respondenti, no kuriem vairāk nekā 83% pārstāvēja Latgales un Vidzemes reģionus, kas apliecina augstu interesi tieši no lauku teritorijām. Respondentu demogrāfiskā analīze liecina, ka:

65% respondentu bija sievietes, 35% – vīrieši;

61% bija vecumā no 18–25 gadiem, 25% – no 26–35 gadiem, 14% – vecāki par 35 gadiem.

No visiem respondentiem 59% izteica vēlmi studēt šādā programmā, savukārt 73% uzskatīja, ka šādas programmas izveide ir lietderīga un atbalstāma.

Aptaujas rezultāti kalpoja kā būtisks pamats studiju programmas izstrādes turpmākajiem posmiem, apliecinot sabiedrības pieprasījumu, reģionālo aktualitāti un nepieciešamību pēc izglītības piedāvājuma, kas apvieno tūrisma kompetences ar digitālajām prasmēm un uzņēmējdarbības attīstību lauku teritorijās.

Pēc sākotnējās vajadzību izpētes un sabiedrības interešu izvērtēšanas, studiju programmas izstrādes iniciatīva tika prezentēta Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes (LBTU) vadībai. Tika organizētas vairākas darba tikšanās, kurās tika diskutēts par programmas stratēģisko nozīmi, tās potenciālo ieguldījumu reģionālajā attīstībā un atbilstību LBTU attīstības virzieniem. Pozitīvs vērtējums no universitātes vadības ļāva virzīt programmas ideju tālākai izskatīšanai LBTU padomē 2023.gada 10.februārī Padome atbalstīja programmas izstrādi, uzsverot tās aktualitāti un nozīmi lauku teritoriju ilgtspējīgas attīstības veicināšanā, kā arī saskatot iespējas stiprināt LBTU Malnavas koledžas lomu kā reģionāla izglītības un inovāciju centra.

Iekļaušana LBTU projektā “Institucionālās kapacitātes stiprināšana izcilībai studijās un pētniecībā”

Studiju programmas izstrāde tika iekļauta Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes īstenotajā projektā “LBTU institucionālās kapacitātes stiprināšana izcilībai studijās un pētniecībā”, kas tiek realizēts Atvēršanas un noturības mehānisma (Atvēršanas fonda) plāna 5.2. reformu un investīciju virziena "Augstskolu pārvaldības modeļa maiņas nodrošināšana" ietvaros. Konkrēti, šī iniciatīva ir daļa no 5.2.1.r. reformas "Augstākās izglītības un zinātnes izcilības un pārvaldības reforma" un 5.2.1.1.i. investīcijas "Pētniecības, attīstības un konsolidācijas granti" otrās kārtas – "Konsolidācijas un pārvaldības izmaiņu ieviešanas granti". Viena no projekta aktivitātēm ir jauna studiju virziena “Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija” atvēršana, kā arī īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” licencēšana LBTU Malnavas koledžā.

Projekta ietvaros ir paredzēts ne tikai finansējums studiju programmas izstrādei, bet arī līdzekļi nepieciešamās mācību literatūras iegādei, kā arī materiāltehniskās bāzes stiprināšanai – tai skaitā mācību telpu aprīkošanai, tehnoloģisko risinājumu nodrošināšanai un praktisko nodarbību kvalitātes uzlabošanai. Tas būtiski veicina programmas īstenošanas kvalitāti un nodrošina mūsdienīgu, darba tirgus prasībām atbilstošu studiju vidi.

Konsultācijas ar nozares pārstāvjiem

Lai nodrošinātu studiju programmas atbilstību nozares vajadzībām un darba tirgus prasībām, izstrādes procesā tika organizētas konsultācijas ar tūrisma un viesmīlības nozares pārstāvjiem. Tika uzklauti viedokļi un ieteikumi no tādiem uzņēmumiem kā SIA “Parka mājas”, SIA “Rāzņas līcis”, IK “Azarkrosti”, viesu māja “Zaļā sala”, kā arī no Latgales Tūrisma asociācijas. Vērtīgas atziņas tika gūtas arī sarunās ar tūrisma portāla BalticTravelNews.com direktoru, tūrisma centra vadītājiem u.c. Šīs konsultācijas sniedza būtisku ieskatu par aktuālajām tendencēm, izaicinājumiem un prasmēm, kas nepieciešamas tūrisma un viesmīlības jomā, īpaši lauku teritorijās. Nozares pārstāvji pauda atbalstu programmas izveidei un uzsvēra tās potenciālu veicināt kvalificēta darbaspēka pieejamību reģionā.

Atzinumu saņemšana no atbildīgajām institūcijām

Studiju virziena “Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija” atvēršana un īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” licencēšana tika saskaņota ar vairākām atbildīgajām institūcijām.

Izglītības un zinātnes ministrija izvērtēja programmas atbilstību nacionālajiem attīstības dokumentiem un sniedza pozitīvu atzinumu, uzsverot tās saskaņu ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2030, Nacionālo attīstības plānu 2021–2027, kā arī Izglītības attīstības pamatnostādņem. Ministrija atzina, ka programma veicina reģionālo attīstību, atbilst darba tirgus vajadzībām un sekmē konkurētspējīgu prasmju attīstību.

Latvijas Darba devēju konfederācija (LDDK) saskaņoja programmas licencēšanu, uzsverot, ka profesionālās kvalifikācijas “Tūrisma pakalpojumu organizators” prasības ir izstrādātas sadarbībā ar nozares darba devējiem un atbilst aktuālajām darba tirgus tendencēm.

Tika norādīts, ka šādi speciālisti ir īpaši pieprasīti reģionos, kur tie veicina tūrisma attīstību un vietējās ekonomikas stiprināšanu.

Ekonomikas ministrija savā vērtējumā neiebilda pret studiju virziena atvēršanu. Tāpat Augstākās izglītības padome (AIP), pamatojoties uz normatīvajiem aktiem un attīstības dokumentiem, pieņēma lēmumu atbalstīt studiju virziena atvēršanu LBTU Malnavas koledžā. Šis lēmums tika balstīts uz vairākiem būtiskiem aspektiem, kas apliecina programmas nozīmīgumu un atbilstību valsts attīstības prioritātēm. AIP atzinumā tika uzsvērts, ka:

- Studiju virziena atvēršana atbilst Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai līdz 2030. gadam, kurā izcelta nepieciešamība nodrošināt kvalitatīvu un pieejamu izglītību mūža garumā, īpaši reģionos.
- Programma ir saskaņota ar Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2021–2027, kurā uzsvērtā augstākās izglītības izcilības veidošana un tās sasaistīšana ar darba tirgus nākotnes vajadzībām.
- Tā atbilst Izglītības attīstības pamatnostādņem 2021–2027, īpaši mērķim par mūsdienīgu, kvalitatīvu un uz darba tirgū augsti novērtētu prasmju attīstību orientētu izglītības piedāvājumu.
- Programmas saturs un mērķi ir cieši saistīti ar Latvijas tūrisma mārketinga stratēģiju 2021–2027, kurā uzsvērtā nepieciešamība veicināt tūrisma eksportspēju, konkurētspēju un reģionālo attīstību, īpaši akcentējot digitālo transformāciju un inovatīvu tūrisma produktu izstrādi.

AIP atzinumā arī tika norādīts, ka šāda studiju virziena atvēršana sniedz ieguldījumu valsts politikas mērķu īstenošanā, tostarp:

- veicina reģionālo ekonomisko aktivitāti un uzņēmējdarbības dažādošanu lauku teritorijās;
- stiprina profesionālās izglītības kvalitāti, sasaistot to ar darba tirgus prasībām;
- atbalsta ilgtspējīgu tūrisma attīstību, kas balstīta uz viediem risinājumiem un starpnozaru sadarbību.

Šie atzinumi apliecina programmas stratēģisko nozīmi un tās potenciālu veicināt kvalitatīvu, uz nākotnes prasmēm orientētu izglītību lauku teritorijās.

Konsultācijas ar citām augstskolām Latvijā, kas īsteno studiju programmas tūrisma jomā

Studiju programmas izstrādes procesā tika organizētas konsultācijas ar augstākās izglītības iestādēm Latvijā, kuras jau īsteno studiju programmas tūrisma un viesmīlības jomā, lai nodrošinātu satura kvalitāti, aktualitāti un savstarpēju sinerģiju. Īpaša uzmanība tika pievērsta Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātei (LBTU) un Vidzemes Augstskolai (ViA).

LBTU ietvaros notika tikšanās ar studiju programmas “Ēdināšanas un viesnīcu vadība” direktori, kā arī ar studiju prorektori un citiem akadēmiskajiem darbiniekiem. Sarunās tika apspriesta programmu struktūra, mācību satura veidošana, praktisko prasmju attīstība un iespējamā sadarbība studiju īstenošanā.

Savukārt ar Vidzemes Augstskolu tika organizētas tiešsaistes konsultācijas ar “Tūrisma un atpūtas” studiju virziena direktori, kā arī notika tikšanās ar studiju programmas “Tūrisma organizācija un vadība” docētājiem. Diskusiju laikā tika apspriesta programmu savstarpējā

papildināmība, labās prakses piemēri, kā arī iespējamā ViA docētāju iesaiste LBTU Malnavas koledžas studiju programmas īstenošanā. Konsultāciju rezultātā tika parakstīts sadarbības līgums, kas paredz akadēmisko un metodisko sadarbību, kopīgu pasākumu organizēšanu un pieredzes apmaiņu.

Šīs konsultācijas būtiski veicināja programmas kvalitāti, nodrošinot tās sasaisti ar jau esošajiem izglītības piedāvājumiem Latvijā, kā arī radīja pamatu ilgtermiņa sadarbībai starp augstskolām tūrisma izglītības attīstībā.

Programmas satura izstrāde un licencēšanas dokumentācijas sagatavošana

Balstoties uz iepriekšējos posmos iegūto informāciju, konsultācijām ar nozares ekspertiem un augstskolu pārstāvjiem, tika uzsākts darbs pie studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” satura izstrādes. Programmas veidošanā tika ņemtas vērā darba tirgus tendences, reģionālās attīstības vajadzības, kā arī digitālās transformācijas un ilgtspējas aspekti, kas ir būtiski tūrisma un uzņēmējdarbības jomā. Īpaša uzmanība tika pievērsta tam, lai studiju kurss nodrošinātu studentiem gan teorētiskās zināšanas, gan praktiskās iemaņas, kas nepieciešamas tūrisma produktu attīstībā, uzņēmējdarbības vadībā un viedo risinājumu pielietošanā lauku teritorijās.

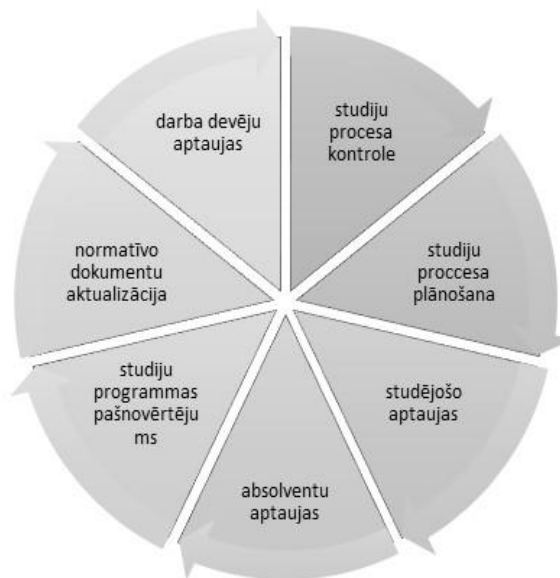
Programmas izstrādes gaitā tika definēti studiju rezultāti, profesionālās kvalifikācijas prasības, studiju kursu apraksti, prakses organizācijas kārtība un vērtēšanas kritēriji. Paralēli tika sagatavota visa nepieciešamā licencēšanas dokumentācija atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem, tostarp programmas apraksts, akadēmiskā personāla nodrošinājums, materiāltehniskās bāzes apraksts, sadarbības līgumi ar industrijas pārstāvjiem un citi pielikumi.

Programmas izstrāde tika veikta ciešā sadarbībā ar LBTU Malnavas koledžas akadēmisko personālu, LBTU centrālo administrāciju un projekta “Institucionālās kapacitātes stiprināšana izcilībai studijās un pētniecībā” komandu. Šī sadarbība nodrošināja augstu kvalitātes standartu ievērošanu un programmas atbilstību gan nacionālajiem, gan Eiropas augstākās izglītības telpas standartiem.

Studiju programmu izstrāde un pilnveidošana LBTU Malnavas koledžā

LBTU Malnavas koledžas “Kvalitātes vadības sistēmā” (pieejams: <https://malnavaskoledza.lv/pages/koledzas-nolikums.html>) ir izstrādāts procesa *Studiju programmu izstrāde un pilnveidošana* attēlojums. Studiju programmu izstrādes un aktualizācijas kārtība ir noteikta iekšējos noteikumos “Par studiju programmām Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžā” (apstiprināts 28.12.2023. 21.pielikums) un IN “Nolikums par studiju virziena pārvaldību”¹¹ (apstiprināts 28.12.2023.). Attēlojumā “Studiju programmas analīzes un pārskatīšanas posmi” cikliskā aplī ir atspoguļotas savstarpēji saistītas darbības studiju programmu izstrādē, pārskatīšanā, procesu analīzē un novērtēšanā. Regulāra studējošo, absolventu un darba devēju atgriezeniskā saite palīdz objektīvi vērtēt studiju programmas satura atbilstību darba tirgus prasībām, kā arī iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču pielietojamību profesionālajā darbībā.

¹¹ [9.1.36 Nolikums par studiju virziena pārvaldību.pdf](#)

1.1. attēls. Studiju programmas analīzes un pārskatīšanas posmi LBTU Malnavas koledžā

Par studiju programmas saturu un īstenošanu ir atbildīgs studiju programmas direktors. Izmaiņas studiju programmā (*piemēram, studiju kursu nodrošinājums, kredītpunktu apjoms, jaunu studiju kursu ieviešana, esošo studiju kursu izmaiņas, aktualizācija u.c. izmaiņas, kas nepārsniedz 20% no kopējā studiju programmas apjoma saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 793 „Studiju virzienu atvēršanas un akreditācijas noteikumi” 2.3.4 punktu*) var ierosināt akadēmiskais personāls, uzņēmumu prakses vadītāji vai studējošie. Lēmumu par izmaiņām studiju programmā pieņem studiju virziena padome. Jaunas studiju programmas izstrādi var iniciēt koledžas dome, direktors, studiju virziena vadītājs, akadēmiskā personāla pārstāvji, pēc absolventu vai studējošo pašpārvaldes iniciatīvas, sadarbības partneru pārstāvji, t.sk., darba devēji, nozaru asociācijas.

1.3. Studiju programmas atbilstība nozares tendencēm ES valstīs un pasaulē

Pasaules tūrisma nozare 2025. gadā turpina demonstrēt ievērojamu izaugsmi un pielāgošanās spēju pēc pandēmijas izraisītajiem satricinājumiem. Tā ir kļuvusi par vienu no būtiskākajiem globālās ekonomikas balstiem, vienlaikus uzņemoties arvien lielāku lomu ilgtspējīgas attīstības un sociālās labklājības veicināšanā. Saskaņā ar Pasaules ceļojumu un tūrisma padomes (WTTC) datiem, 2024. gadā tūrisma nozare veidoja 10% no pasaules iekšzemes kopprodukta (IKP) jeb 10,9 triljonus ASV dolāru, un nodrošināja 357 miljonus darbavietu, kas ir aptuveni 1 no 10 darba vietām pasaulē.¹² Šie rādītāji apliecina nozares būtisko ieguldījumu gan ekonomiskajā izaugsmē, gan sociālajā stabilitātē.

Apvienoto Nāciju Pasaules Tūrisma organizācijas (UNWTO) dati liecina, ka 2025.

¹² World Travel & Tourism Council (WTTC). *Travel & Tourism Economic Impact Research*. <https://wttc.org/research/economic-impact>

gada pirmajā ceturksnī starptautisko tūristu skaits pieauga par 5% salīdzinājumā ar 2024. gadu, sasniedzot aptuveni 300 miljonus ceļotāju. Īpaši strauja izaugsme novērota Āzijas un Klusā okeāna reģionā (+13%) un Āfrikā (+9%), kamēr Eiropa un Amerika piedzīvoja mērenāku pieaugumu.¹³

Tūrisma nozarē iezīmējas vairākas ilgtermiņa tendences:

- ilgtspējīgs un atbildīgs tūrisms kļūst par prioritāti – vairāk nekā 80% ceļotāju dod priekšroku videi draudzīgiem galamērķiem un pakalpojumiem;
- digitālā transformācija – mākslīgais intelekts, personalizēti ceļojumu plānošanas rīki un virtuālā realitāte maina ceļotāju pieredzi un uzņēmumu darbību;
- “Bleisure” jeb biznesa un atpūtas apvienošana kļūst arvien populārāka, īpaši starp attālināti strādājošajiem profesionāļiem;
- kultūras un pieredzes tūrisms – pieaug interese par autentiskām, vietējās kopienas balstītām pieredzēm, kas veicina arī reģionālo attīstību.¹⁴

Lai gan tūrisma nozare demonstrē noturību, tā saskaras ar vairākiem izaicinājumiem:

- ekonomiskā nenoteiktība, inflācija un ģeopolitiskie konflikti ietekmē ceļotāju uzvedību un uzņēmumu investīciju spējas;
- darba spēka trūkums un nepieciešamība pēc kvalificēta personāla rada spiedienu uz pakalpojumu kvalitāti;
- klimata pārmaiņas un “overtūrisms” liek pārskatīt galamērķu pārvaldības stratēģijas.¹⁵

Vienlaikus tiek uzsvērta nepieciešamība pēc inovatīviem risinājumiem, publiskā un privātā sektora sadarbības un vietējo kopienu iesaistes, lai veidotu noturīgu, iekļaujošu un ilgtspējīgu tūrisma ekosistēmu.¹⁶

Studiju programma "Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās" ir mūsdienīga un stratēģiski nozīmīga iniciatīva, kas cieši sasaucas ar aktuālajām globālajām tendencēm tūrisma nozarē 2025. gadā. Pasaules tūrisms šobrīd piedzīvo strauju izaugsmi, kļūstot par vienu no galvenajiem ekonomikas balstiem, vienlaikus uzņemoties arvien lielāku lomu ilgtspējīgas attīstības un sociālās labklājības veicināšanā.

Programmas saturs un mērķi ir cieši saistīti ar šīm pārmaiņām. Tā attīsta prasmes, kas nepieciešamas, lai veidotu videi draudzīgu, tehnoloģiski attīstītu un sociāli atbildīgu tūrisma uzņēmējdarbību, īpaši koncentrējoties uz lauku teritoriju potenciālu. Šāda pieeja ir būtiska, jo arvien vairāk ceļotāju meklē autentiskas pieredzes un dod priekšroku galamērķiem, kas respektē vietējo kultūru un vidi. Programma atspoguļo vairākas svarīgas nozares tendences:

- Ilgtspējība: tā veicina videi draudzīgu praksi un vietējo resursu izmantošanu, kas ir saskaņā ar ceļotāju pieprasījumu pēc atbildīga tūrisma;

¹³ UNWTO. *World Tourism Barometer, May 2025*. <https://www.unwto.org/un-tourism-world-tourism-barometerdata>

¹⁴ OECD. *Tourism Trends and Policies 2024*. https://www.oecd.org/en/publications/oecd-tourism-trends-andpolicies-2024_80885d8b-en.html

¹⁵ World Economic Forum. *Future of Travel and Tourism: Embracing Sustainable and Inclusive Growth*. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Travel_and_Tourism_2025.pdf

¹⁶ Statista. *Global Tourism Industry – Statistics & Facts*. <https://www.statista.com/topics/962/global-tourism/>

- Digitālā transformācija: studenti apgūst tehnoloģiju pielietojumu tūrisma nozarē, tostarp mākslīgo intelektu, personalizētus ceļojumu plānošanas rīkus un papildināto/ virtuālo realitāti;
- Kultūras un pieredzes tūrisms: uzsvars tiek likts uz vietējo kopienu iesaisti un autentisku pieredžu radīšanu, kas veicina reģionālo attīstību.

Vienlaikus programma sniedz atbildes uz nozares izaicinājumiem, piemēram, darba spēka trūkumu, ekonomisko nenoteiktību un klimata pārmaiņām, attīstot studentu spēju radīt inovatīvus risinājumus un sadarboties ar dažādiem sektoriem. Tādējādi tā veicina noturīgas, iekļaujošas un ilgtspējīgas tūrisma ekosistēmas veidošanu.

Mūsdienu tūrisma nozare Eiropā piedzīvo straujas pārmaiņas, ko virza digitalizācija, ilgtspējīgas attīstības mērķi un mainīgās patērētāju vajadzības. Lai sagatavotu profesionāļus šai dinamiskajai videi, izglītības programmas tiek pielāgotas, integrējot tehnoloģiskās prasmes, zaļās kompetences un starpdisciplināru pieeju.

Digitālā transformācija un viedais tūrisms

Eiropas Savienība aktīvi veicina digitālo prasmju attīstību tūrisma izglītībā, atzīstot, ka tehnoloģiskās pārmaiņas būtiski ietekmē gan tūrisma pakalpojumu sniegšanu, gan patērētāju uzvedību. Lai sagatavotu nākotnes profesionāļus šai dinamiskajai videi, ES īsteno vairākas stratēģiskas iniciatīvas, piemēram, Erasmus+, Digital Europe Programme un Eiropas Sociālais fonds, kas atbalsta digitālo rīku integrāciju izglītībā un jaunu kompetenču attīstību.¹⁷ Mūsdienu tūrisma speciālistiem nepieciešamas prasmes:

- datu analītikā, lai interpretētu apmeklētāju uzvedību un optimizētu pakalpojumus;
- digitālajā mārketingā, izmantojot sociālos tīklus un tiešsaistes platformas;
- klientu apkalpošanā digitālajā vidē, piemēram, izmantojot čātbotus, tiešsaistes rezervācijas sistēmas un virtuālos asistentus.

Šīs prasmes ļauj nodrošināt personalizētu un efektīvu tūrisma pieredzi, kas atbilst mūsdienu ceļotāju gaidām.¹⁸

Tūrisma izglītības iestādes visā Eiropā ievieš inovatīvas mācību metodes, tostarp:

- virtuālās realitātes (VR) un paplašinātās realitātes (AR) simulācijas, kas ļauj studentiem piedalīties virtuālās ekskursijās un praktizēt tūrisma situāciju vadību;
- mākslīgā intelekta (AI) rīkus, kas tiek izmantoti klientu apkalpošanas apmācībās un datu interpretācijā;
- digitālos scenārijus, kuros studenti var izstrādāt un pārvaldīt virtuālus galamērķus vai risināt krīzes situācijas.

Šādas pieejas nodrošina praktisku, uz nākotni vērstu izglītību, kas sagatavo studentus reālām darba situācijām.

ES atbalstītie piemēri:

¹⁷ European Commission (2024). Equipping Future Tourism Professionals for a Sustainable and Digital EU. Pieejams: transition-pathways.europa.eu

¹⁸ Turpat.

- Erasmus+ finansē projektus, kuros tiek izstrādāti VR simulācijas tūrisma mācībām, kā arī AI balstīti klientu apkalpošanas treniņi.¹⁹
- Digital Europe Programme atbalsta augstākās izglītības iestādes, kas ievieš datu analīzes un digitālās pārvaldības moduļus tūrisma studijās.²⁰
- Dažās universitātēs studenti izstrādā interaktīvus tūrisma maršrutus, izmantojot digitālos rīkus, un praktizē reāllaika lēmumu pieņemšanu simulētās vidēs.²¹

Šāda pieeja ne tikai modernizē tūrisma izglītību, bet arī stiprina studentu konkurētspēju darba tirgū, kur digitālās prasmes kļūst par būtisku priekšrocību. Programmas, kas integrē šos elementus, piemēram, “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās”, ir pilnībā saskaņotas ar ES izglītības un tūrisma attīstības virzieniem.

Ilgospējība un zaļās prasmes

Saskaņā ar Eiropas Zaļo kursu un ES tūrisma izglītības vadlīnijām, izglītības programmas visā Eiropā tiek pielāgotas, lai iekļautu ekotūrisma, resursu pārvaldības un klimata rīcības aspektus. Šī pieeja atspoguļo ES stratēģisko mērķi veidot klimatneitrālu tūrisma ekosistēmu, kas vienlaikus veicina vietējo kopienu labklājību un vides aizsardzību.²²

Studiju programmās tiek integrētas šādas ilgtspējības tēmas:

- 1) Oglekļa pēdas samazināšana – studenti apgūst metodes, kā samazināt emisijas tūrisma uzņēmumos, piemēram, izmantojot energoefektīvas tehnoloģijas un ilgtspējīgu mobilitāti;²³
- 2) Atjaunojamās enerģijas izmantošana – tiek mācīts, kā integrēt saules, vēja un biomasas enerģiju tūrisma infrastruktūrā, piemēram, viesnīcās un kempingos;¹³
- 3) Vietējo kopienu iesaiste – uzsvars tiek likts uz sabiedrības līdzdalību tūrisma attīstībā, veicinot sociālo saliedētību un ekonomisko izaugsmi reģionos.²⁴ Izglītības iestādes īsteno:
 - zaļās mobilitātes projektus, kas veicina videi draudzīgu ceļošanu;
 - interdisciplināras programmas, kuras apvieno vides zinātni ar tūrisma vadību;

¹⁹ EU Tourism Platform (2025). *dTour: Boosting Digital Skills in Tourism*. Pieejams: <https://transitionpathways.europa.eu/projects/dtour-boosting-digital-skills-tourism>

²⁰ European Commission. *Digital Europe Programme – Tourism Funding and Innovation*. Pieejams: https://transport.ec.europa.eu/tourism/eu-funding-and-businesses/guide-eu-funding-tourism/digitaleurope-programme_en

²¹ European Commission (2024). *Equipping Future Tourism Professionals for a Sustainable and Digital EU*. Pieejams: transition-pathways.europa.eu

²² European Commission. *Equipping Future Tourism Professionals for a Sustainable and Digital EU*. Pieejams: transition-pathways.europa.eu

²³ European Commission. *The Green Transition of Tourism*. Pieejams: transport.ec.europa.eu ¹³

Turpat

²⁴ European Commission. *Equipping Future Tourism Professionals for a Sustainable and Digital EU*. Pieejams: transition-pathways.europa.eu

- klimata rīcības apmācības, kas sagatavo studentus izstrādāt un īstenot ilgtspējīgas stratēģijas tūrisma uzņēmumos un galamērķos.²⁵

Šāda pieeja ne tikai stiprina studentu kompetences ilgtspējības jomā, bet arī palielina viņu konkurētspēju darba tirgū, kur pieprasījums pēc zaļo prasmju speciālistiem strauji aug.

Starpdisciplināra pieeja un darba tirgus prasības

Eiropas izglītības iestādes arvien biežāk ievieš starpdisciplināras studiju programmas, kas apvieno tūrisma, uzņēmējdarbības un tehnoloģiju jomas, lai sagatavotu speciālistus, kuri spēj elastīgi pielāgoties mainīgajām nozares vajadzībām. Šāda pieeja atbilst Eiropas Savienības stratēģijai par prasmju attīstību tūrisma ekosistēmā, kur uzsvars tiek likts uz adaptivitāti, inovācijām un praktisku pieredzi.²⁶

Piemēram, SIPAS projekts (Sustainability and Innovation in Tourism, Hospitality and Services), kas tiek īstenots ar Erasmus+ programmas atbalstu, paredz inovatīvu studiju moduļu izstrādi, tostarp par virtuālās un paplašinātās realitātes (VR/AR) izmantošanu tūrisma izglītībā, uzņēmējdarbības un zaļo kompetenču attīstību, kā arī viedā tūrisma pārvaldību. Projekta ietvaros tiek veidotas arī dzīvās laboratorijas (Living Labs), kur studenti praktiski risina nozares problēmas, sadarbojoties ar uzņēmumiem un pašvaldībām.²⁷

Šāda veida programmas ne tikai stiprina studentu digitālās un uzņēmējdarbības prasmes, bet arī veicina ilgtspējīgu domāšanu un spēju darboties starptautiskā vidē. Tās ir cieši saistītas ar Eiropas Komisijas mērķiem izglītības modernizācijā un digitālās izglītības rīcības plānu, kas paredz izglītojamo sagatavošanu nākotnes darba tirgum, kur tehnoloģiju integrācija un starpnozaru sadarbība kļūst par normu.²⁸

Stratēģijas mērķis ir līdz 2027. gadam sasniegt 1,52 miljardu eiro lielu tūrisma eksporta apjomu, vienlaikus veicinot ilgtspējīgu, digitāli attīstītu un reģionāli līdzsvarotu tūrisma piedāvājumu.

Studiju programma ir pilnībā saskaņota ar Eiropas Savienības izglītības un tūrisma attīstības virzieniem, kas uzsver digitālo prasmju attīstību, ilgtspējīgu domāšanu un starpdisciplināru pieeju. Tā apvieno tūrisma, uzņēmējdarbības un tehnoloģiju jomas, atbildot uz pieaugošo pieprasījumu pēc elastīgiem un inovatīviem speciālistiem. Programma atbilst ES stratēģijai par prasmju attīstību tūrisma ekosistēmā, Digitālās izglītības rīcības plānam, kā starptautiskiem projektiem, piemēram, SIPAS, kas veicina VR/AR, zaļo kompetenču un viedā tūrisma pārvaldības integrāciju izglītībā.

Izstrādājot studiju programmu, tā tika salīdzināta ar atbilstošām studiju programmām Latvijā un ārvalstīs. Ārvalstu augstākās izglītības iestādes salīdzinājumam izvēlētas pēc diviem kritērijiem: pirmkārt, valstis, kas uzrāda augstus tautsaimniecības attīstības rādītājus, otrkārt,

²⁵ EU Tourism Platform. *Free Climate Action Training for Destinations*.

Pieejams: [transitionhttps://transition-pathways.europa.eu/learning-resources/free-climate-action-training-destinations/pathways.europa.eu](https://transition-pathways.europa.eu/learning-resources/free-climate-action-training-destinations/pathways.europa.eu)

²⁶ European Commission (2024). *Pact for Skills in Tourism: A comprehensive overview and future ambitions*. Pieejams: <https://transition-pathways.europa.eu/policy/pact-skills-tourism-comprehensive-overview-and-futureambitions>

²⁷ SIPAS Project (2025). *Advancing Sustainability and Technology in Tourism, Hospitality and Services Studies through Strategic Industry Partnerships*. Pieejams: <https://va.lv/en/projects/sipas>

²⁸ European Commission (2021). *Digital Education Action Plan (2021–2027)*. Pieejams: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan>

valstis, ar kurām šobrīd tiek īstenota vai nākotnē plānots intensificēt sadarbību. Somija izvēlēta kā salīdzinājuma valsts, jo tā ir viena no vadošajām valstīm lauku tūrisma attīstībā Eiropā, kas veiksmīgi integrējusi ilgtspējīgas attīstības, inovāciju un vietējo kopienu iesaistes principus tūrisma nozarē. Somijas pieredze rāda, kā ar mērķtiecīgu valsts politiku, dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu un augstu pakalpojumu kvalitāti iespējams attīstīt konkurētspējīgu lauku tūrismu, vienlaikus saglabājot kultūras un dabas mantojumu.

Lietuva izvēlēta kā salīdzinājuma valsts, jo tā ir Latvijas kaimiņvalsts ar līdzīgu vēsturisko, kultūras un dabas kontekstu, kas ļauj veidot pamatotu un līdzvērtīgu analīzi. Vienlaikus Lietuva izceļas ar sistemātisku pieeju lauku tūrisma attīstībai – valstī izveidota skaidra atbalsta struktūra, aktīva lauku tūrisma asociāciju darbība un cieša sadarbība starp tūrisma uzņēmējiem, pašvaldībām un vietējām kopienām. Lauku tūrisms Lietuvā tiek pozicionēts kā nozīmīga reģionālās attīstības sastāvdaļa, īpaši akcentējot vietējo produktu integrāciju, kultūras mantojuma saglabāšanu un dažādotu pakalpojumu piedāvājumu, kas padara to par labas prakses piemēru arī Latvijai.

Studiju programmas izstrādes gaitā tika veikts salīdzinājums ar citām Eiropas savienības valstīs īstenotajām līdzīgām studiju programmām “Kajaanu University of Applied Sciences” (Somija) un “Utenos Koleģija” (Lietuva) (22.pielikums).

Salīdzinot programmu ar Somijas *Kajaanu University of Applied Sciences*, kur tiek īstenotas tūrisma bakalaura studijas (Restonomi (AMK)) ilgst 3,5 gadus un ir 210 ECTS kredītpunktu vērtībā. Studiju programmā ietilpst pamatstudijas, profesionālās studijas, izvēles kursi, prakse un noslēguma darbs. Studenti apgūst prasmes tūrisma uzņēmumu vadībā, klientu orientētā produktu izstrādē un mārketingā. Svarīga loma ir arī projektiem ar vietējiem uzņēmumiem, kas palīdz sagatavoties darba tirgum. Ir iespēja daļu studiju vai praksi veikt ārvalstīs.

Lietuvas *Utenos Koleģija* profesionālā bakalaura studiju programmas “Tūrisma un viesnīcu administrēšana” (3 gadi - pilna laika studijas, 4 gadi – nepilna laika studijas; 180 KP) galvenais mērķis ir sagatavot speciālistus, kuri spēj pārvaldīt tūrisma un viesnīcu uzņēmumus, dibināt tūrisma kompāniju un koordinēt tās darbību, nodrošināt pakalpojumu kvalitāti, strādāt ar modernajām tehnoloģijām un veikt lietišķos pētījumus savā nozarē. Ir izveidota moderna praktiskās apmācības bāze – Viesmīlības mācību centrs, kurā ir viesnīcas numuri, apmācību virtuve, apmācību bārs, reģistratūra un modernas tehnoloģijas. Studenti attīsta praktiskās iemaņas specialitātē, strādājot imitācijas uzņēmumos (IB), kas atrodas fakultātē. Pirmajā un otrajā studiju gadā studenti apgūst vispārīzglītojošos un nozares pamatpriekšmetus, savukārt trešajā studiju gadā mācības tiek sadalītas specializācijas moduļos, ļaujot padziļināti apgūt izvēlēto profesionālo virzienu.

Analizējot līdzīgu koledžas līmeņa (5. LKI) tūrisma programmu piedāvājumu Eiropas Savienībā, var secināt, ka tūrisma programmas pamatā veidotas biznesa un / vai uzņēmējdarbības fakultātēs, un šo programmu uzsvars tiek likts ne tikai uz tūrisma nozares specifiskajiem priekšmetiem, bet arī uz uzņēmējdarbības un vadībzinību priekšmetiem, sagatavojot vispusīgus nozares speciālistus, kas ir spējīgi veidot un vadīt tūrisma uzņēmumus. Atšķirības redzamas studiju kursu apjoma, piedāvāto moduļu/specializācijas, prakses un diplomdarba ECTS, taču analizētajā studiju programmās sasniedzamie studiju rezultāti ir līdzīgi. Studiju programmās studentiem tiek sniegta pamatzināšanas un ieskats tūrisma un

uzņēmējdarbības praksē, attīstītas vadības prasmes, sociāli atbildīgas tūrisma uzņēmējdarbības attīstīšana un vadības principi.

1.4. Studiju programmas attīstības perspektīvu raksturojums un analīze, norādot pamatojuma avotus

Atbilstoši profesijas standartam “Tūrisma pakalpojumu organizators” un studiju programmas “*Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās*” mērķim un saturam, studiju rezultātā tiks sagatavoti kvalificēti tūrisma jomas speciālisti, kuri spēs plānot, organizēt un vadīt mazo un vidējo tūrisma uzņēmumu darbību lauku teritorijās, ievērojot ilgtspējīgas attīstības, vietējo kopienu iesaistes un dabas resursu saglabāšanas principus.

Jaunie speciālisti iegūs zināšanas par uzņēmējdarbības veidošanas un vadīšanas principiem, efektīvi pielietos digitālos risinājumus un viedās tehnoloģijas tūrisma pakalpojumu organizēšanā un jaunu tūrisma produktu izstrādē. Viņi spēs nodrošināt tūrisma pakalpojumu kvalitāti un efektivitāti, ievērojot normatīvo aktu prasības un uzņēmuma stratēģiskos mērķus, kā arī piedalīties biznesa plānu izstrādē, tirgus situācijas analīzē un tūrisma produktu pielāgošanā aktuālajām tendencēm un klientu vajadzībām. Šāda pieeja sekmēs reģionālo attīstību un ekonomikas, vides un sabiedrības ilgtspēju.

Nemot vērā tūrisma nozares straujo digitalizāciju, īpaša uzmanība tiks pievērsta digitālo prasmju apguvei. Studenti apgūs mūsdienīgus tehnoloģiskos risinājumus uzņēmējdarbības procesu digitalizācijai, klientu apkalpošanas uzlabošanai un mārketinga stratēģiju īstenošanai, kā arī spēs izstrādāt un ieviest digitāli vadītas tūrisma aktivitātes, kas samazina vides noslogojumu un veicina dabas resursu aizsardzību. Programmas absolventi būs sagatavoti efektīvai un inovatīvai darbībai gan vietējā, gan starptautiskā tūrisma nozarē.

Studiju programmas “*Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās*” mērķis ir sagatavot speciālistus, kuri spēs profesionāli plānot, organizēt un vadīt tūrisma pakalpojumu sniegšanu, izstrādāt inovatīvus un ilgtspējīgus tūrisma produktus, kā arī integrēt viedos un digitālos risinājumus gan tūrisma, gan uzņēmējdarbības vadībā. Programma sekmēs reģionālo attīstību, vienlaikus nodrošinot vietējo kultūras un dabas resursu saglabāšanu un pielāgošanos mūsdienu tehnoloģiskajām un tirgus prasībām. Studenti apgūs zināšanas par tirgus analīzi, tūrisma produktu izstrādi un pielāgošanu aktuālajām tendencēm, nodrošinot ekonomikas, vides un vietējās kopienas ilgtspēju. Programma akcentēs digitālo prasmju attīstību, piedāvājot apgūt modernus tehnoloģiskos risinājumus tūrisma pakalpojumu efektivitātes un kvalitātes uzlabošanai, digitālo rīku izmantošanu mārketingā un klientu apkalpošanā, kā arī viedās tehnoloģijas uzņēmējdarbības nodrošināšanā. Tiks uzsvērta tūrisma aktivitāšu plānošana, kas samazina vides noslogojumu un veicina ilgtspējīgu resursu izmantošanu, ļaujot absolventiem radoši pielietot iegūtās zināšanas gan vietējā, gan starptautiskā līmenī.

Studiju programma paredz veidot plašu un daudzveidīgu sadarbību starp lauku teritoriju tūrisma pakalpojumu sniedzējiem, vietējām kopienām, amatn iekiem un citiem nozares partneriem, veicinot reģionālo attīstību un tūrisma ilgtspēju. Programmā tiks nodrošināta uzņēmumu, kopienu un vietējo pakalpojumu sniedzēju aktīva iesaiste studiju procesā, sniedzot ieguldījumu programmas satura izstrādē, uzturēšanā un pilnveidošanā.

Pieprasījuma pieaugums tūrisma un uzņēmējdarbības jomā

Pēdējo gadu laikā Latvijā vērojama pozitīva dinamika tūrisma nozarē, kas liecina par tās pakāpenisku atveseļošanos un izaugsmi. 2025. gada pavasarī tūristu skaits, kas izmantoja naktsmītnes, pieauga par 9,4% salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, savukārt vietējo ceļojumu skaits palielinājās gandrīz par 16%.²⁹ Šie rādītāji apliecina stabilu pieprasījuma kāpumu pēc tūrisma pakalpojumiem, īpaši reģionālajos galamērķos, kur arvien vairāk tiek meklēti autentiski un ilgtspējīgi piedāvājumi.

Vienlaikus darba tirgus prognozes līdz 2040. gadam norāda uz būtisku pieaugumu augsti kvalificētu speciālistu pieprasījumā tirdzniecības un komercpakalpojumu nozarēs, tostarp arī tūrismā. Tiek lēsts, ka šajās nozarēs būs nepieciešami vairāk nekā 46 tūkstoši jaunu darbinieku ar atbilstošu izglītību un prasmēm. Tas uzsvēr nepieciešamību pēc mūsdienīgām, darba tirgus prasībām atbilstošām studiju programmām, kas sagatavo profesionāļus ar zināšanām gan par tūrisma attīstību, gan uzņēmējdarbības vadību un inovācijām.³⁰

Viedā tūrisma attīstības virziens

Digitalizācija un viedie risinājumi kļūst par tūrisma nozares attīstības pamatu. Latvijas tūrisma nozares analīzē uzsvērts, ka viedais tūrisms ietver personalizētus, datu balstītus un tehnoloģiski atbalstītus pakalpojumus, kas uzlabo klientu pieredzi un uzņēmumu efektivitāti.³¹ Šie risinājumi ietver gan digitālo mārketingu, gan rezervāciju sistēmas, gan arī viedās tehnoloģijas tūrisma galamērķu pārvaldībā.

Latvijas tūrisma attīstības rīcības plānā 2021–2027 viedais tūrisms ir izcelts kā viens no prioritārajiem virzieniem, īpaši reģionālās attīstības kontekstā. Plānā paredzēta viedo ceļojumu galamērķu attīstība, digitālo risinājumu ieviešana un uzņēmumu digitālās konkurētspējas stiprināšana.³²

Uzņēmējdarbības potenciāls lauku teritorijās

Lauku teritorijām Latvijā ir būtiska nozīme valsts ilgtspējīgā attīstībā, un tajās saskatāms ievērojams uzņēmējdarbības potenciāls, īpaši tūrisma un bioekonomikas jomās. Šo potenciālu nosaka gan pieejamie dabas un kultūras resursi, gan sabiedrības pieaugoša interese par ilgtspējīgiem, vietējiem produktiem un pakalpojumiem.

Tūrisms lauku teritorijās kļūst par vienu no galvenajiem ekonomiskās aktivitātes virzītājiem. Reģionos, piemēram, Latgalē, tūrisma uzņēmējdarbība tiek uzskatīta par nozīmīgu instrumentu vietējās ekonomikas stiprināšanai. Latgales tūrisma attīstības stratēģijā uzsvērta nepieciešamība veicināt jaunu, inovatīvu un ilgtspējīgu tūrisma produktu attīstību, kas balstīti uz vietējiem resursiem, kultūras mantojumu un kopienu iesaisti. Stratēģijā norādīts, ka vietējiem

²⁹ Centrālā statistikas pārvalde (2025). *Tūrisma statistikas aktualitātes*. Informatīvais apskats par tūristu skaita pieaugumu, naktsmītņu izmantošanu un vietējā tūrisma dinamiku¹⁹ <https://stat.gov.lv/lv/statistikastemas/noz/turisms>

³⁰ Ekonomikas ministrija (2024). *Darba tirgus prognozes līdz 2040. gadam*. Analītisks ziņojums par nodarbinātības pieprasījumu dažādās nozarēs, tostarp tirdzniecībā un tūrismā, ar uzsvāru uz kvalificētu speciālistu nepieciešamību. Pieejams: workingday.lv

³¹ Latvijas Tūrisma nozares analīze. (2023). Ekonomikas ministrija, Latvijas Universitāte. Pieejams: ppdb.mk.gov.lv

³² Latvijas Tūrisma attīstības rīcības plāns 2021–2027. Ekonomikas ministrija. Pieejams: em.gov.lv

uzņēmējiem ir būtiska loma tūrisma pakalpojumu dažādošanā un kvalitātes celšanā, īpaši digitalizācijas laikmetā, kur nepieciešamas jaunas prasmes un pieejas.³³

Latvijā tiek attīstīta **bio-reģionu koncepcija**, kas paredz integrētu pieeju lauku teritoriju attīstībai, apvienojot bioloģisko lauksaimniecību, vietējo pārtikas ražošanu, tūrisma pakalpojumus un kultūras mantojuma saglabāšanu. Šī pieeja balstās uz ilgtspējības, vietējās identitātes un kopienu noturības principiem. Bio-reģioni tiek veidoti kā teritorijas, kurās tiek īstenota koordinēta attīstības stratēģija, kas veicina gan ekonomisko aktivitāti, gan sociālo saliedētību un vides aizsardzību. Pētījumi liecina, ka šāda pieeja var būtiski uzlabot lauku teritoriju dzīvotspēju un piesaistīt jaunus uzņēmējus, īpaši jauniešus un sociālos uzņēmējus.³⁴

Lai gan uzņēmējdarbības potenciāls lauku reģionos ir augsts, pastāv būtiskas reģionālās atšķirības. Pētījumi par uzņēmējdarbības attīstības tendencēm Latvijā rāda, ka vairāk nekā puse no iekšzemes kopprodukta tiek radīta Rīgā, kamēr lauku reģioni saskaras ar zemāku investīciju līmeni un ierobežotu piekļuvi infrastruktūrai un kvalificētam darbspēkam. Tāpēc ir būtiski veicināt mērķtiecīgu atbalstu lauku uzņēmējdarbībai, tostarp caur izglītību, konsultācijām, finansējuma pieejamību un sadarbības tīkliem.³⁵

Izglītības un kompetenču attīstības nepieciešamība

Mūsdienu tūrisma un uzņēmējdarbības vide strauji mainās, un tai nepieciešami speciālisti ar plašu kompetenču spektru – sākot no klasiskām uzņēmējdarbības prasmēm līdz digitālajām tehnoloģijām un ilgtspējīgas attīstības principiem. Studiju programma “*Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās*” ir izstrādāta, lai atbildētu uz šīm prasībām, piedāvājot starpdisciplināru pieeju, kas apvieno:

- Digitālās prasmes un viedā tūrisma risinājumus, piemēram, datu analītiku, mākslīgo intelektu, virtuālo realitāti un klientu pieredzes personalizāciju. Šādas tehnoloģijas jau tiek izmantotas Latvijā, piemēram, Grobiņā izveidotajā tūrisma pašapkalpošanās punktā ar virtuālo asistentu, kas ļauj tūristiem saņemt informāciju jebkurā diennakts laikā.³⁶
- Uzņēmējdarbības pamatus, tostarp biznesa plānošanu, finanšu vadību, inovāciju ieviešanu un sociālo uzņēmējdarbību, kas ir būtiski lauku teritoriju attīstībai un vietējo resursu efektīvai izmantošanai.³⁷
- Reģionālās attīstības aspektus, kas vērsti uz viedo ciemu un kopienu attīstību, kā to uzsvērts Latvijas Lauku kopienu parlamenta rezolūcijā par viedās lauku attīstības stratēģijām.²⁸

³³ Latgales uzņēmējdarbības attīstības stratēģija “Tūrisma pakalpojumu veidošana uzņēmumos” 2021–2027. Rēzeknes partnerība. Pieejams: rezeknespartneriba.lv

³⁴ Latvijas Zinātnes padome (2023). *Bio-reģioni kā integrēta stratēģija ilgtspējīgai lauku teritoriju attīstībai Latvijā*. Pieejams: lzp.gov.lv

³⁵ Zvirgzdiņa, R. (2020). *Uzņēmējdarbības attīstības tendences Latvijas reģionos*. LLU Ekonomikas katedra un Biznesa augstskola “Turība”. Pieejams: lufb.llu.lv

³⁶ Latvijas Lauku kopienu parlaments (2025). *Rezolūcija par viedās lauku attīstības stratēģijām*. Pieejams: parlaments.laukuforums.lv

³⁷ Ekonomikas ministrija (2024). *Darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozes līdz 2040. gadam*. Pieejams: workingday.lv ²⁸ Ekonomikas ministrija (2021). *Latvijas tūrisma attīstības rīcības plāns 2021–2027*. Pieejams: em.gov.lv

Saskaņā ar Latvijas tūrisma attīstības rīcības plānu 2021–2027, viena no prioritātēm ir tūrisma pārvaldības, izglītības un pētniecības pilnveidošana, īpaši uzsverot digitālo risinājumu integrāciju un viedo ceļojumu galamērķu attīstību.

Turklāt Ekonomikas ministrijas darba tirgus prognozes liecina, ka līdz 2040. gadam pieprasījums pēc augsti kvalificētiem speciālistiem komercpakalpojumu un tūrisma nozarēs pieaugs par vairāk nekā 46 tūkstošiem darba vietu.

Tas uzsver nepieciešamību pēc mūsdienīgām izglītības programmām, kas sagatavo profesionāļus ar digitālām, uzņēmējdarbības un reģionālās attīstības prasmēm.

Studiju programmas “*Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās*” attīstības perspektīvu nosaka vairāku faktoru kopums: pieaugošais pieprasījums pēc augsti kvalificētiem speciālistiem tūrisma un komercpakalpojumu nozarēs, viedā tūrisma attīstības virziens ar uzsvaru uz digitalizāciju un personalizētiem risinājumiem, augsts uzņēmējdarbības potenciāls lauku teritorijās, īpaši saistībā ar bioekonomiku un vietējo resursu izmantošanu, kā arī izglītības un kompetenču attīstības nepieciešamība, lai sagatavotu profesionāļus ar zināšanām par ilgtspējīgu attīstību, tehnoloģijām un reģionālo ekonomiku. Programmas starpdisciplinārais raksturs – apvienojot tūrisma, uzņēmējdarbības un tehnoloģiju jomas – nodrošina tās aktualitāti un ilgtspējīgu attīstību gan vietējā, gan starptautiskā kontekstā. Tālāk sniegta katra faktora raksturojums un analīze.

Programmas starpdisciplinārais raksturs: tūrisms + uzņēmējdarbība + tehnoloģijas

Studiju programma “*Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās*” ir veidota kā starpdisciplināra izglītības platforma, kas apvieno trīs būtiskas jomas – tūrisma, uzņēmējdarbību un tehnoloģijas. Šāda pieeja atbilst mūsdienu darba tirgus prasībām pēc elastīgiem, daudzpusīgiem speciālistiem, kuri spēj pielāgoties strauji mainīgai videi un darboties dažādos kontekstos.

Tūrisma joma programmā tiek aplūkota ne tikai kā ekonomiskās aktivitātes forma, bet arī kā instruments reģionālās attīstības veicināšanai, kultūras mantojuma saglabāšanai un vietējo kopienu iesaistei. Tūrisma nozīme lauku teritorijās, piemēram, Latgalē, ir uzsverta arī Latgales tūrisma attīstības stratēģijā, kur norādīts, ka nepieciešami jauni, inovatīvi un ilgtspējīgi tūrisma produkti, kas balstīti uz vietējiem resursiem un kopienu līdzdalību.³⁸

Programma sniedz zināšanas par biznesa plānošanu, finanšu vadību, inovāciju ieviešanu un sociālo uzņēmējdarbību, kas ir īpaši nozīmīgas lauku teritoriju kontekstā. Šīs prasmes ļauj studentiem kļūt par aktīviem uzņēmējdarbības veidotājiem, kas spēj izmantot vietējos resursus un radīt pievienoto vērtību reģionos.³⁹

Tehnoloģiju integrācija programmā nodrošina, ka studenti apgūst mūsdienīgus digitālos rīkus, piemēram, datu analītiku, mākslīgo intelektu, virtuālo realitāti un klientu pieredzes personalizāciju. Šādas tehnoloģijas jau tiek izmantotas Latvijā, piemēram, Grobiņā izveidotajā

³⁸ Latgales uzņēmējdarbības attīstības stratēģija “Tūrisma pakalpojumu veidošana uzņēmumos” 2021–2027. Pieejams: rezeknespartneriba.lv

³⁹ Latvijas Zinātnes padome (2023). *Bio-reģioni kā integrēta stratēģija ilgtspējīgai lauku teritoriju attīstībai Latvijā*. Pieejams: lzp.gov.lv ³¹ Latvijas Radio (2025). *Digitālās tehnoloģijas un mākslīgais intelekts tūrisma nozarē*. Pieejams: ism.lv ³² Ekonomikas ministrija (2024). *Darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozes līdz 2040. gadam*. Pieejams: em.gov.lv

tūrisma pašapkalpošanās punktā ar virtuālo asistentu, kas ļauj tūristiem saņemt informāciju jebkurā diennakts laikā.³¹

Saskaņā ar Ekonomikas ministrijas darba tirgus prognozēm, līdz 2040. gadam būtiski pieaugs pieprasījums pēc augsti kvalificētiem speciālistiem komercpakalpojumu un tūrisma nozarēs – vairāk nekā 46 tūkstoši jaunu darba vietu.³²

Tas uzsver nepieciešamību pēc mūsdienīgām, starpdisciplinārām izglītības programmām, kas sagatavo profesionāļus ar digitālām, uzņēmējdarbības un tūrisma attīstības prasmēm.

Saskaņā ar Ekonomikas ministrijas 2024. gada informatīvo ziņojumu par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm, nākotnē sagaidāmas būtiskas pārmaiņas darba tirgū:

1) Pieprasījums pēc augsti kvalificēta darbaspēka pieaugs.

Tautsaimniecības struktūras pārmaiņas – pāreja no zemu un vidēji zemu tehnoloģiju nozarēm uz vidēji augstu un augstu tehnoloģiju nozarēm – veicinās produktivitātes pieaugumu. Tas ietekmēs arī darbaspēka struktūru:

- pieaugs augstas kvalifikācijas darbavietu īpatsvars;
- samazināsies zemas un vidējas kvalifikācijas darbavietu skaits.

Līdz 2040. gadam augsti kvalificētu darbavietu īpatsvars varētu pieaugt par aptuveni 7,2 procentpunktiem, salīdzinot ar 2023. gadu. Sagaidāms, ka pieprasījums pēc darbiniekiem ar augstāko izglītību palielināsies par aptuveni 46,7 tūkstošiem. Tomēr šobrīd gandrīz 26% augstas kvalifikācijas amatu ieņem darbinieki ar vidējo vai zemāku izglītību, kuri nākotnē tiks pakāpeniski aizvietoti.

2) Trūkst profesionālās izglītības speciālistu.

Gandrīz visās izglītības tematiskajās jomās novērojams nepietiekams darbaspēka piedāvājums ar profesionālo izglītību. Pieprasījums pārsniedz piedāvājumu, izņemot vispārējo vidējo izglītību. Tūrisma un uzņēmējdarbības attīstība būs cieši saistīta ar digitalizāciju, ilgtspējīgiem risinājumiem un jaunu tehnoloģiju ieviešanu.

Līdz 2040. gadam pieprasījums pēc augsti kvalificētiem speciālistiem komercpakalpojumu un tirdzniecības nozarēs turpinās pieaugt. Tas nozīmē arī augstākas prasības pret speciālistiem, kas spēj nodrošināt kvalitatīvus tūrisma pakalpojumus un attīstīt viedos uzņēmējdarbības risinājumus. Tūrisma un viesmīlības nozarē sagaidāms darbaspēka pieaugums par 5–10% nākamajā desmitgadē, īpaši reģionos.

Studiju programma “*Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās*” ir izstrādāta, reaģējot uz aktuālajām darba tirgus tendencēm un reģionālās attīstības vajadzībām Latvijā. Pieaugošais pieprasījums pēc augsti kvalificētiem speciālistiem tūrisma un komercpakalpojumu nozarēs, kā arī straujā digitalizācija un ilgtspējīgas attīstības virzieni, rada nepieciešamību pēc starpdisciplināras izglītības, kas apvieno tūrisma vadību, uzņēmējdarbību un viedās tehnoloģijas.

Programma veicina praktisku kompetenču attīstību, sagatavojot studentus darbam gan kā uzņēmējiem, gan kā viediem tūrisma projektu vadītājiem. Īpaša uzmanība tiek pievērsta lauku teritoriju potenciālam, kur tūrisms un bioekonomika var kalpot par galvenajiem attīstības virzītājspēkiem. Bio-reģionu koncepcija un Latgales tūrisma stratēģija uzsver vietējo uzņēmēju nozīmi ilgtspējīgu un inovatīvu tūrisma produktu veidošanā.

Studiju programmas attīstība ir cieši saistīta ar valsts stratēģiskajiem dokumentiem, kas paredz izglītības un pētniecības pilnveidošanu tūrisma jomā, kā arī digitālo risinājumu integrāciju reģionālajā uzņēmējdarbībā.

1.5. Publiski pieejamā informācija par licencējamo studiju programmu

Šobrīd, kamēr īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programma “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” vēl atrodas licencēšanas procesā, publiski pieejamā informācija galvenokārt attiecas uz programmas izstrādes gaitu un sadarbības iniciatīvām. Informācija tiek regulāri atspoguļota LBTU Malnavas koledžas sociālo tīklu kontos un citos komunikācijas kanālos, kur tiek sniegts ieskats diskusijās ar nozares ekspertiem, augstskolu pārstāvjiem, kā arī informēts par sadarbības līgumu parakstīšanu un konsultācijām ar industrijas dalībniekiem.

Tiek akcentēta programmas nozīme reģionālās attīstības veicināšanā, viedo risinājumu integrācijā tūrisma un uzņēmējdarbības jomā, kā arī tās sasaistē ar valsts attīstības stratēģijām. Pēc programmas licencēšanas tiks nodrošināta pilnvērtīga informācija par studiju saturu, uzņemšanas nosacījumiem, kvalifikāciju, mācību formu un iespējām, kas būs pieejama gan LBTU Malnavas koledžas mājaslapā, gan oficiālajos izglītības katalogos.

2. Resursi un nodrošinājums

2.1. Studiju programmas īstenošanai nepieciešamās studiju bāzes novērtējums

Studiju programmas īstenošanai LBTU Malnavas koledžā ir izveidota mūsdienīga, funkcionāla un kvalitatīva studiju vide, kas pilnībā atbilst augstākās izglītības prasībām un programmas specifikai. Studiju nodrošinājums ietver piecas savstarpēji papildinošas sastāvdaļas: studiju infrastruktūru, informatīvo nodrošinājumu, materiāltehnisko bāzi, personālo nodrošinājumu un organizatorisko pārvaldību. Programmas īstenošana tiek nodrošināta ar skaidri definētu un funkcionāli organizētu institucionālo struktūru, kas veicina kvalitatīvu, koordinētu un uz attīstību vērstu studiju procesu. Programmas pārvaldība un īstenošana balstās uz koleģiālu lēmumu pieņemšanu, sadarbību starp akadēmiskajām un administratīvajām struktūrvienībām, kā arī ciešu saikni ar nozares pārstāvjiem.

Studiju procesa koordināciju veic Studiju daļa, kas atbild par studiju plānošanu, dokumentācijas pārvaldību, komunikāciju ar studentiem un docētājiem, kā arī studiju procesa organizatorisko nodrošinājumu. Programmas stratēģisko virzību un kvalitātes uzraudzību nodrošina Studiju virziena padome, kas darbojas ciešā sadarbībā ar programmas direktoru. Programmas direktors ir atbildīgs par studiju satura aktualizēšanu, akadēmiskā personāla piesaisti, sadarbību ar industrijas partneriem un studiju kvalitātes nodrošināšanu.

Studiju virziena pārvaldību īsteno katedra – funkcionāla struktūrvienība, kurā apvienots akadēmiskais personāls, viesdocētāji un studiju procesu atbalstošais personāls. Programmas īstenošanā iesaistītas Lauksaimniecības katedra un Tehniskā katedra, kas nodrošina starpdisciplināru pieeju, īpaši attiecībā uz lauku teritoriju attīstību, resursu pārvaldību, digitālajiem risinājumiem un uzņēmējdarbības komponentēm.

Akadēmiskais personāls, tostarp docētāji un studiju programmu direktori, ir kvalificēti speciālisti ar pieredzi ekonomikā, sociālajās zinātnēs, tūrisma nozarē un uzņēmējdarbībā. Viņu uzdevumos ietilpst studiju kursu izstrāde un īstenošana, metodiskā materiāla sagatavošana, studentu konsultēšana un pētnieciskā darba veicināšana. Viesdocētāji tiek piesaistīti no nozares, lai nodrošinātu praktisku pieredzi un aktualitāti studiju saturā.

Programmas īstenošanā nozīmīgu lomu spēlē arī palīgpersonāls. Bibliotēkas darbinieki nodrošina piekļuvi mācību un pētnieciskajiem resursiem, sniedz konsultācijas informācijas meklēšanā un veicina studentu pētnieciskās prasmes. IT nodrošinājuma speciālisti uztur e-studiju vidi, nodrošina tehnisko atbalstu un veicina digitālo rīku integrāciju studiju procesā. Izglītības procesa organizēšanas nodaļa koordinē studiju loģistiku, telpu pieejamību, eksāmenu organizāciju un administratīvo atbalstu. Karjeras atbalsta, praktisko studiju un prakses koordinatori veicina studentu profesionālo attīstību, organizē prakses vietas un sadarbību ar uzņēmumiem.

Kopumā studiju bāze LBTU Malnavas koledžā ir pilnvērtīgi sagatavota programmas īstenošanai, nodrošinot augstu studiju kvalitāti, atbilstību darba tirgus prasībām un iespējas studentiem attīstīt gan akadēmiskās, gan profesionālās kompetences.

2.2. Informatīvās un metodiskās bāzes novērtējums

Informatīvās un metodiskās bāzes novērtējums

LBTU Malnavas koledžā informatīvās un metodiskās bāzes attīstība ir mērķtiecīgi virzīta uz kvalitatīva un mūsdienīga studiju procesa nodrošināšanu, īpaši ņemot vērā digitālās vides nozīmi mūsdienu izglītībā. E-studiju vides ieviešana notika pakāpeniski, bet būtiski tika attīstīta laikā no 2020. līdz 2022. gadam, lai nodrošinātu attālināto studiju iespējas. Sākot ar 2023./2024. studiju gadu, tiek veidots jēgpilns un strukturēts e-studiju saturs, kas balstīts uz vienotiem kvalitātes principiem. Studiju programmas nodrošinājumā ietilpst pieeja aktuālai drukātajai literatūrai, nozares žurnāliem, elektroniskajām datubāzēm (piemēram, EBSCO) un mācību vidēm (piemēram, Moodle). Šie resursi ļauj studentiem apgūt teorētiskās zināšanas, veikt pētniecisko darbu un attīstīt digitālās prasmes, kas ir būtiskas viedā tūrisma un uzņēmējdarbības jomā.

Studiju procesā tiek izmantota Moodle platforma, kurā docētāji ievieto un uztur studiju kursu saturu atbilstoši iekšējiem noteikumiem “Noteikumi studiju kursa satura veidošanai un uzturēšanai vietnē ekursi.malnavaskoledza.lv” (26.pielikums). Katram kursam e-vidē jānodrošina piekļuve kursa aprakstam, mācību materiāliem, pārbaudes darbiem, patstāvīgajiem uzdevumiem, kā arī novērtēšanas aptaujām. Sistēma nodrošina arī nodarbību apmeklējuma uzskaiti. Lai atbalstītu docētājus, tiek nodrošināts konsultatīvs un tehnisks atbalsts sadarbībā ar e-vides administratoru.

E-studiju vide veicina studentu patstāvību, iesaisti un caurspīdīgumu studiju procesā. Autorizācija Moodle sistēmā notiek, izmantojot koledžas piešķirtos Outlook e-pastus ar domēnu @malnavaskoledza.lv, kas vienlaikus kalpo arī kā iekšējās komunikācijas rīks.

Attālinātās un jaukta formāta nodarbības tiek organizētas, izmantojot Microsoft Teams platformu. Šim nolūkam koledžā ir pieejamas mūsdienīgi aprīkotas mācību un semināru telpas, kas atbilst digitālās izglītības prasībām.

LBTU Malnavas koledžas bibliotēka ir nozīmīga studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” atbalsta sastāvdaļa, jo tā nodrošina vidi, kurā studenti var pilnvērtīgi veikt gan studiju, gan pētniecisko darbu. Bibliotēkas telpas nodrošina klusu un netraucētu vidi individuālajam darbam. Telpas nodrošina pietiekamu apgaismojumu un ergonomiskus darba apstākļus, kas ir būtiski ilgstošam patstāvīgam darbam. Bibliotēkas darbinieks sniedz konsultācijas par informācijas resursu izmantošanu, palīdz orientēties datubāzēs un piedāvā atbalstu pētniecisko avotu atlasē. Tas sekmē studentu pētniecisko iemaņu attīstību un nodrošina kvalitatīvu patstāvīgo darbu. Lasītavā ir darba vietas ar piekļuvi datoriem un internetam, kas ļauj studentiem piekļūt mācību resursiem un datubāzēm. Bibliotēka ir savietota ar e-studiju platformām, kas ļauj studentiem kombinēt klātienes resursus ar tiešsaistes iespējām. Šāda integrācija ir īpaši būtiska neklātienē studentiem. Bibliotēkas krājums ietver gan drukātos materiālus, gan elektroniskos resursus, piekļuvi starptautiskām datubāzēm un tiešsaistes platformām.

Bibliotēka nodrošina pieeju resursiem, kas saistīti ar tūrisma produktu veidošanu, tūrisma mārketingu, informācijas tehnoloģijām tūrismā, vadību un uzņēmējdarbību, kā arī periodiskie izdevumi svešvalodās. LBTU Malnavas koledžas studējošajiem un mācībspēkiem ir pieejama plaša akadēmisko resursu un datubāzu kolekcija, kas nodrošina piekļuvi aktuālai zinātniskajai literatūrai, e-grāmatām, rakstiem un nozares publikācijām. Piekļuve tiek nodrošināta gan koledžas telpās, gan attālināti, izmantojot **LBTU IS lietotājkontu** un **EZproxy** sistēmu.

Pieejamās datubāzes un resursi:

- **Letonika** – latviešu valodas, kultūras un vēstures resursu krātuve;
- **CAB Direct / CABI Digital Library** – piekļuve ar LBTU IS kontu; satur plašu informāciju par lauksaimniecību, vides zinātņi, tūrismu un uzņēmējdarbību;
- **CAB Abstracts (EBSCOhost)** – starptautiska datubāze ar rakstiem par bioloģiju, lauksaimniecību, veselību un tūrismu;
- **Taylor & Francis CRC Press e-grāmatas** – piekļuve augstas kvalitātes akadēmiskajām publikācijām dažādās zinātņu nozarēs;
- **EBSCO datubāzes** – multidisciplināras datubāzes ar piekļuvi zinātniskajiem rakstiem, žurnāliem un e-grāmatām;
- **EBSCO eBook Academic Collection** – plaša akadēmisko e-grāmatu kolekcija;
- **ScienceDirect journals** – piekļuve Elsevier izdevniecības zinātniskajiem žurnāliem;
- **SciVal** – analītikas rīks pētniecības rezultātu novērtēšanai un salīdzināšanai;
- **Scopus** – viena no lielākajām citējumu datubāzēm ar piekļuvi starptautiskajiem rakstiem un publikācijām;
- **Web of Science** – augstas kvalitātes zinātnisko publikāciju datubāze, pieejama arī ārpus LBTU tīkla caur **EZproxy**, izmantojot LBTU IS kontu.

Šie resursi ir būtiski studiju kursu saturam, pētniecībai un kvalitatīvu studiju darbu izstrādei. Bibliotēka nodrošina arī konsultācijas par datubāzu izmantošanu, literatūras meklēšanu un atsauču veidošanu.

Studiju programmā esošais materiāltehniskais un informatīvais nodrošinājums ļauj studentiem iegūt nepieciešamās teorētiskās un praktiskās zināšanas, kā arī pilnveidot profesionālās iemaņas, atbilstoši mūsdienu nozares vajadzībām un tirgus prasībām. Studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” atvēršanas kontekstā ir veikti mērķtiecīgi ieguldījumi starptautiski konkurētspējīgas akadēmiskās vides nodrošināšanā.

Iepriekš minētā projekta “LBTU institucionālās kapacitātes stiprināšana izcilībai studijās un pētniecībā” ietvaros tiks nodrošināta mūsdienīgas, starptautiski atzītas literatūras iegāde, kas būtiski paplašina esošos literatūras resursus un nodrošina studentu piekļuvi kvalitatīviem mācību resursiem (skatīt 30.pielikumu). Šie resursi stiprinās studiju satura kvalitāti un veicinās zināšanu pārnēsi, atbilstoši nozares globālajām tendencēm, tādējādi sekmējot programmas konkurētspēju gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī. Svarīgs solis programmas attīstībā ir arī pieslēgšanās *Latvijas akadēmiskajam tīklam* projekta ietvaros, kas nodrošinās piekļuvi kvalitatīviem izglītības resursiem, zinātniskajām datubāzēm un digitālajiem mācību materiāliem. Tas ļaus nākotnē nodrošināt studentiem un docētājiem piekļuvi aktuālai informācijai, veicinot pētniecību, inovāciju un mūsdienīgu studiju procesa nodrošinājumu.

2.3. Informācija par finansiālo bāzi, kas nepieciešama studiju programmas īstenošanai

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes (LBTU) Malnavas koledžas finanšu pārvaldība tiek īstenota saskaņā ar apstiprināto budžetu, nodrošinot pārskatāmu, efektīvu un normatīvajiem aktiem atbilstošu resursu plānošanu un sadali. Koledžas budžets tiek konsolidēts LBTU kopējā budžetā, ievērojot institucionālo struktūru un finanšu pārvaldības principus. Turklāt, projekta “LBTU institucionālās kapacitātes stiprināšana izcilībai studijās un pētniecībā” ietvaros ir paredzēts finansējums studiju programmas īstenošanai nepieciešamās infrastruktūras nodrošināšanai. Tiks iegādāta specializēta programmatūra tūrisma plānošanai un uzņēmējdarbības analīzei, multimediju aprīkojums prezentāciju un digitālo materiālu veidošanai, mācību literatūra, kā arī praktiskām nodarbībām nepieciešamais aprīkojums, piemēram, klientu apkalpošanas simulācijas rīki, viesnīcu un restorānu vadības sistēmu demonstrācijas versijas un interaktīvie ekrāni grupu darbam.

Valsts budžeta dotācijas apjoms īsā cikla profesionālajai augstākajai izglītībai tiek noteikts ikgadējā vienošanās protokolā, kas tiek noslēgts starp Zemkopības ministriju, LBTU un LBTU Malnavas koledžu. Šis protokols nosaka valsts finansēto studiju vietu skaitu un paredz nozares speciālistu sagatavošanu, ņemot vērā koledžas specializācijas jomas un reģionālās attīstības prioritātes.

Koledžas darbības materiālo pamatu veido tai valdījumā un lietošanā nodotā valsts vai LBTU manta. Rīcību ar šo mantu regulē Publisko aģentūru likums, citi spēkā esošie normatīvie akti, kā arī koledžas nolikums.

Koledžas budžetu veido šādi ieņēmumu avoti:

- Valsts budžeta finansējums, kas tiek piešķirts saskaņā ar līgumu starp Zemkopības ministriju, LBTU un Malnavas koledžu, paredzot līdzekļus studiju procesa nodrošināšanai licencētajās programmās un zinātniskajai darbībai;
- Pašu ieņēmumi, tostarp ienākumi no pētniecības projektiem un programmām, līgumdarbiem, publiskajiem pakalpojumiem, telpu nomas, ziedojumiem, dāvinājumiem, ārvalstu finanšu līdzekļiem un citiem avotiem, kuru izlietošanas mērķis atbilst koledžas darbības uzdevumiem. - Papildus tam, projekta “LBTU institucionālās kapacitātes stiprināšana izcilībai studijās un pētniecībā” (2024.-2026.gads) ietvaros ir paredzēts finansējums studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” īstenošanai nepieciešamās infrastruktūras nodrošināšanai.

Informācija par LBTU Malnavas koledžas saņemto finansējumu no 2017. līdz 2024. gadam eiro valūtā ir apkopota 2.1. tabulā.

2.1. tabula

LBTU Malnavas koledžas finansējums no 2017. gada līdz 2024. gadam (EUR)

Gads	Dotācijas augstākajai izglītībai EUR	Pašu ieņēmumi EUR	Kopā EUR
2017	274287	38044	312331
2018	329584	31982	1382955
2019	331484	27694	359178
2020	332398	28721	361119

2021	370132	33910	404042
2022	379606	34677	414283
2023	370859	38760	409619
2024	412668	72243	484911

Līdztekus finanšu datiem svarīgi izcelt arī konkrētus projektus, kas īstenoti LBTU Malnavas koledžā attiecīgajā periodā:

- 2018. gadā piesaistīts Struktūrfondu finansējums „Energofektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošana Malnavas koledžas muižas ēkai Muižas ielā 4, Malnavā, Malnavas pagastā” 589 621 EUR;
- 2017.-2018. gadā īstenots projekts "Augstākās izglītības studiju programmas "Uzņēmējdarbība lauksaimniecībā" infrastruktūras un aprīkojuma modernizēšana Malnavas koledžā", kopējā vērtība 511 411 EUR;
- projekts "Atbalsts investīcijām ar pētījumu un laboratorisko analīžu veikšanu saistītā materiālās bāzes pilnveidošanai un lauksaimniecībā izmantojamiem zinātnes pētījumiem" (2022.-2023.gads) Nr.2200SOINVO4002, kopējais finansējums 92000 EUR, t.sk.: elektroenerģijas pakalpojumu un energoresursu iegādei laboratoriju darbības nodrošināšanai, laboratoriju materiālu, ķīmikāliju un reaģentu iegādei, datu pārceļšana un datorprogrammu iegāde/abonēšanai;
- projekts “Atbalsts investīcijām ar pētījumu un laboratorisko analīžu veikšanu saistītās materiālās bāzes pilnveidošanai un lauksaimniecībā izmantojamiem zinātnes pētījumiem” (2023.- 2024.gads) Nr. 2300SOINZ02-000009, kopējais finansējums 403 430 EUR, t.sk.: sējmašīnas iegādei lauka izmēģinājumu nodrošināšanai, laboratorijas materiālu, Bioekonomikas un viedo lauksaimniecības tehnoloģiju centra iekārtu, aprīkojuma un mērinstrumentu iegāde, tehnisko laboratoriju iekārtu un aprīkojuma iegāde;
- ELFLA projekts “Siltumnīcu kompleksu apgaismojuma sistēmas novērtēšanas metodikas izstrāde” (2018.- 2023.gads), Nr. 8-00-A01620-0000062, kopējais finansējums- 118 915,17 EUR, LBTU Malnavas koledžas finansējums- 3463 EUR projekta mērķis ir jaunas, ekonomiski izdevīgas, zemeņu audzēšanas tehnoloģijas augstajos tuneļos ieviešana praksē un pētīšana, zemeņu ražošanas sezonas maksimāla pagarināšana, izmantojot augsto tuneļu konstrukcijas, substrāta apsildi un papildus apgaismojumu, ražības palielināšana no vienas augsto tuneļu platības vienības, lietojot tikai bioloģiskos AAL un nodrošinot optimālu augu biežību tunelī.
- Erasmus +projekts “Personu mobilitāte mācību nolūkos” 2023-1-LV01-KA131-HED-000142726 (2023), kopējais budžets: 92 110,00 EUR
- Erasmus + projekts “Personu mobilitāte mācību nolūkos” 2024-1-LV01-KA131-HED-000223216 (2024.gads), kopējais finansējums- 134619 EUR;
- ESF projekts "Subsidētās darbavietas bezdarbniekiem. Darbam nepieciešamo iemaņu attīstība" (2023.gads), Nr. 9.1.1.1/15/I/001 kopējais finansējums- 8420 EUR. Iesaistīti 4 studenti augstākās izglītības iestādes akadēmisko, pētniecisko un administratīvu funkciju veikšanai un tādejādi darbam nepieciešamo iemaņu iegūšanai;

- ESF projekts "Atbalsts bezdarbnieku izglītībai" (2023.gads), Nr. 7.1.1.0/15/I/001 kopējais finansējums 21 278 EUR. Lai veicinātu strādājošo, tai skaitā pašnodarbināto iedzīvotāju nepārtrauktu zināšanu un prasmju pilnveidošanu, paaugstinot to konkurētspēju darba tirgū, tika organizētas šādas apmācības: TR2” kategorijas traktortehnikas “Visi traktori, lauksaimniecības pašgājējmašīnas, komunālās mašīnas, universālās pašgājējmašīnas, buldozeri, ekskavatori, iekrāvēji un speciālās pašgājējmašīnas”, "TR1" kategorijas traktortehnikas “Traktori, lauksaimniecības pašgājējmašīnas, komunālās mašīnas, universālās pašgājējmašīnas, ekskavatori, iekrāvēji un speciālās pašgājējmašīnas ar pilnu masu līdz 7500 kilogramiem” un angļu valoda (bez priekšzināšanām, 150h);
- ESF projektā "Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide" (2023.gads) (Nr. 9.1.1.1/15/I/001) kopējā summa - 5 184 EUR, tika organizētas apmācības pieaugušajiem;
- Eiropas Savienības Atveseļošanas fonda projekts Nr. 5.2.1.1.i.0/2/24/I/CFLA/002 "LBTU institucionālās kapacitātes stiprināšana izcilībai studijās un pētniecībā" (2024.-2026.gads) (skatīt 2.4.tabulu).

2.2.tabula

**LBTU Malnavas koledžas finansējuma izlietojums no 2017. gada līdz 2024. gadam
(EUR) īsā cikla profesionālajā augstākajā izglītībā**

Gads	Atalgojums un sociālie maksājumi EUR	Preces un pakalpojumi EUR	Pamatkapitāla veidošana EUR	Stipendijas EUR	Projekti EUR	Izdevumi kopā EUR
2017	281797	10606	3429	15987		311819
2018	300988	37911	6680	15987	1021389	1382955
2019	319470	16085	6680	15987		358222
2020	332578	10549	6680	11312		361119
2021	310551	53475	6680	26800		397506
2022	366333	32682	254	18200	3845379	417469
2023	342952	25082	12160	18899	2459250	388148
2024	393432	45855	-	19913	398576	459200

Finansējuma sadalījums pa gadiem ļauj analizēt galvenās izdevumu pozīcijas un to dinamiku ilgākā laika periodā. No Valsts budžeta dotācijas vispārējiem ieņēmumiem studiju nodrošināšanai 2023. gadā 88% tiek izlietots atalgojumam un sociālajiem maksājumiem, kas sastāda 342 952 EUR no kopējiem izdevumiem 388 148 EUR. 6% jeb 25 082 EUR tiek atvēlēti precēm un pakalpojumiem. Izglītības iestādes infrastruktūras uzturēšana tiek nodrošināta no dažādiem finansējuma avotiem – gan koledžas, gan profesionālās vidējās izglītības budžeta,

ņemot vērā kopējo studiju un mācību bāzi. Pamatkapitāla veidošanai izmantoti 12 160 EUR, bet stipendijām piešķirti 18 899 EUR. 2024. gadā vērojams izdevumu pieaugums, īpaši atalgojuma un sociālo maksājumu pozīcijā, kas sastāda 393 432 EUR jeb 86% no kopējiem izdevumiem 459 200 EUR. Precēm un pakalpojumiem piešķirti 45 855 EUR, kas veido ap 10% no kopējiem izdevumiem. Stipendijām - 19 913 EUR. Arī šajā gadā infrastruktūras uzturēšana notiek ar vairāku budžeta avotu līdzdalību, pamatojoties uz noslēgto vienošanos starp Zemkopības ministriju, Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāti un LBTU Malnavas koledžu.

2.3.tabula

Studiju vietas izmaksas no Valsts budžeta dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem studiju nodrošināšanai LBTU Malnavas koledžā īsā cikla profesionālajā augstākajā izglītībā

Gads	No budžeta dotācijas finansējamo studiju vietu skaits koledžā	Dotācija uz vienu budžeta vietu EUR	Studiju vietas bāzes izmaksas koledžā EUR	Studiju vietas sociālā nodrošinājuma izmaksas EUR
2017	106	2587,61	1393,33	164,34
2018	106	3133,69	1458,51	164,34
2019	106	3127,21	1518,98	164,34
2020	75	4431,97	1518,98	164,34
2021	75	4935,09	1630,11	164,34
2022	75	5061,41	1630,11	164,34
2023	75	4944,79	1630,11	265,50
2024	75	5502,24	1867,60	265,50

Plānojot studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” īstenošanu angļu valodā, būtiski ir ņemt vērā paaugstinātās resursu prasības, īpaši attiecībā uz akadēmiskā personāla atalgojumu. Pasniedzējiem, kas strādā angļu valodā, parasti nepieciešamas augstas valodas prasmes, starptautiska pieredze un papildu sagatavošanās laiks, tādēļ tiek piemērota 30% piemaksa darba algām salīdzinājumā ar programmas īstenošanu latviešu valodā.

Pamatojoties uz esošo akadēmisko slodzi un plānoto studentu skaitu, viena pilna amata uzturēšanas izmaksas gadā angļu valodā tiek lēstas:

- 39 000 eiro klātienē studiju formā (salīdzinājumā ar 30 000 eiro latviešu valodā);
- 24 050 eiro neklātienē studiju formā (salīdzinājumā ar 18 500 eiro latviešu valodā);

Pieņemot, ka:

- klātienē studē 20 studenti, personāla izmaksas uz vienu studentu ir aptuveni 1 950 eiro gadā;
- neklātienē studē 18 studenti, personāla izmaksas uz vienu studentu ir aptuveni 1 336,11 eiro gadā;

Papildus personāla izmaksām jāņem vērā arī vispārējās izmaksas – infrastruktūras uzturēšana, administratīvais atbalsts, digitālie rīki un studentu servisi. Tās tiek lēstas:

- 231,18 eiro/studentam gadā klātienē;
- 132,61 eiro/studentam gadā neklātienē;

Tādējādi kopējās provizoriskās izmaksas uz vienu studentu gadā angļu valodā ir:

- klātienēs studijās: 2 181,18 eiro;
- neklātienēs studijās: 1 468,72 eiro;

Šie aprēķini sniedz reālistisku finanšu ietvaru programmas īstenošanai angļu valodā, nodrošinot kvalitāti, ilgtspēju un konkurētspēju starptautiskajā izglītības vidē.

Studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” īstenošanai nepieciešamā finansiālā bāze tiek plānota, balstoties uz programmas specifiku, mācību procesa prasībām un ilgtermiņa attīstības mērķiem. Finansiālais nodrošinājums ietver izdevumus, kas saistīti ar:

- akadēmiskā personāla atalgojumu – kvalificētu pasniedzēju un vieslektoru piesaiste, nodrošinot konkurētspējīgu atalgojumu un profesionālās pilnveides iespējas;
- studiju vides uzturēšanu un attīstību – mācību telpu aprīkojuma modernizāciju, tehnoloģisko risinājumu ieviešanu, e-studiju platformas uzturēšanu un attīstību;
- mācību materiālu un literatūras iegādi – tostarp svešvalodās pieejamu resursu iegādi projekta “LBTU institucionālās kapacitātes stiprināšana izcilībai studijās un pētniecībā” ietvaros;
- piekļuvi zinātniskajām datubāzēm – nodrošinot pieeju vienotajam akadēmiskajam tīklam un starptautiski atzītiem informācijas resursiem;
- Studentu praktisko nodarbību un prakses organizēšanu – sadarbībā ar nozares uzņēmumiem, kā arī ekskursiju un semināru finansēšanu;
- administratīvā un tehniskā personāla atbalstu – studiju procesa koordinācijai, e-vides administrēšanai un bibliotēkas pakalpojumu nodrošināšanai.

Finansējums programmas īstenošanai tiek nodrošināts no valsts budžeta līdzekļiem, projekta finansējuma, kā arī iespējamiem papildus resursiem no sadarbības partneriem un nozares organizācijām. Ilgtspējīgas finansiālās bāzes izveide ir būtisks priekšnosacījums kvalitatīvas izglītības nodrošināšanai un programmas attīstībai ilgtermiņā.

2.4. Materiāltehniskās bāzes novērtējums

LBTU Malnavas koledžas materiāltehniskā bāze ir būtisks priekšnosacījums kvalitatīva studiju procesa un pētniecības nodrošināšanai. Saskaņā ar LBTU Malnavas koledžas attīstības un investīciju stratēģiju 2021.–2027. gadam, investīciju plānā ir definēti virzieni infrastruktūras pilnveidei un materiāltehniskā nodrošinājuma stiprināšanai, kas atbilst koledžas stratēģiskajiem mērķiem un studiju virzienu attīstības vajadzībām.

Koledžas auditorijas un laboratorijas ir aprīkotas ar mūsdienīgu tehnoloģisko aprīkojumu, kas atbilst konkrēto studiju programmu saturam. Studiju procesā tiek izmantoti multimediju projektori, interaktīvās tāfeles, audio tehnika, specializēta programmatūra, kā arī digitālās vides rīki, tostarp e-studiju platforma Moodle. Visās telpās ir pieejams bezvadu internets, nodrošinot nepārtrauktu piekļuvi digitālajiem resursiem.

Akadēmiskais personāls ir nodrošināts ar portatīvajiem datoriem, savukārt studējošajiem ir pieejams aprīkojums studiju materiālu pavairošanai – printeri, kopētāji, skeneri.

Studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” īstenošanai paredzēta daudzfunkcionāla un kultūrvēsturiski nozīmīga vide – Malnavas muižas komplekss, kas piedāvā unikālu iespēju apvienot klasisko auditoriju vidi ar autentisku tūrisma galamērķa infrastruktūru. Šī vide kalpos kā platforma praktiskajām nodarbībām, projektu izstrādei un tūrisma produktu attīstībai, veicinot studentu radošumu un reālu pieredzi nozarē.

Lai nodrošinātu studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” kvalitatīvu un praksē balstītu īstenošanu, LBTU Malnavas koledža plāno pakāpeniski paplašināt un pilnveidot materiāltehnisko bāzi. Īpaša uzmanība tiks pievērsta tūrisma, viesmīlības un apkalpošanas prasmju attīstībai, kā arī digitālo risinājumu integrācijai studiju procesā. Studiju procesa nodrošināšanai aprīkojums tiek regulāri atjaunināts, tajā skaitā datori, programmatūra un IT rīki, tas ļaus nodrošināt tūrisma uzņēmējdarbības simulāciju, digitālā mārketinga prasmju attīstības un viesmīlības moduļu ieviešanu. Tāpat tiks nodrošināts transporta un loģistikas atbalsts mācību ekskursiju organizēšanai ārpus koledžas, kas stiprina studentu praktiskās iemaņas un saikni ar reālo darba vidi.

Projekta “LBTU institucionālās kapacitātes stiprināšana izcilībai studijās un pētniecībā” ietvaros studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” īstenošanai tiks nodrošināts specializēts aprīkojums, kas būtiski uzlabos studiju kvalitāti un sasaisti ar nozares aktualitātēm. Plānotais aprīkojums ietver:

- programmatūru tūrisma plānošanai un uzņēmējdarbības analīzei;
- digitālo rezervēšanas un pārvaldības sistēmu ieviešanu (piemēram, Fidelio vai līdzvērtīgas platformas), kas ļaus studentiem apgūt rezervāciju uzskaiti, klientu datu pārvaldību, istabu noslodzes analīzi un finanšu plūsmu pārskatus;
- multimediju aprīkojumu prezentāciju un digitālo materiālu veidošanai;
- interaktīvos ekrānus grupu darbam;
- viesnīcu un restorānu vadības sistēmu demonstrācijas versijas;
- klientu apkalpošanas simulācijas rīkus;
- mācību literatūru un metodiskos materiālus.

Papildus tam ir izstrādātas attīstības ieceres, kas paredz mācību vides pilnveidi un praktisko iemaņu apguves iespēju paplašināšanu:

7. mācību telpu aprīkošanu viesmīlības iemaņu apguvei, tostarp galda klāšanas inventāru (šķīvji, galda piederumi, glāzes, galdauti), kā arī dažādas galdu un krēslu konfigurācijas, kas pielāgotas semināriem, svinībām un banketiem;
- prakses simulācijas vides izveidi, kurā studenti varēs praktiski modelēt tūrisma produktu izstrādi, rezervēšanas procesu, apkalpošanas soļus un pasākumu organizēšanu.

Šo ieceru īstenošana notiks pakāpeniski, balstoties uz pieejamajiem resursiem un mērķtiecīgi piesaistot projektu finansējumu. Mērķis ir nodrošināt studentiem piekļuvi mūsdienīgai, darba tirgum atbilstoši infrastruktūrai, kas veicina profesionālo sagatavotību, praktisko kompetenci un konkurētspēju tūrisma nozarē, īpaši reģionālajā kontekstā.

Studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” īstenošanai LBTU Malnavas koledžā jau šobrīd ir pieejama daudzveidīga un mērķtiecīgi attīstīta materiāltehniskā bāze, kas nodrošina kvalitatīvu un praksē balstītu studiju procesu:

- **Malnavas muižas ēkā pieejamie apartamenti** nodrošina autentisku vidi praktisko nodarbību organizēšanai viesmīlības un tūrisma jomā. Šī infrastruktūra ļauj studentiem

apgūt istabu uzkopšanas un istabu servisa prasmes, tostarp gultas sagatavošanas standartus, higiēnas, kārtības un komforta nodrošināšanas principus, kā arī viesu uzņemšanas kultūru.

- **Atjaunotās semināru telpas vēsturiskajā klētī** ir pielāgotas lekciju, darbnīcu, grupu darbu un prezentāciju norisei. Tās nodrošina radošu, interaktīvu un mūsdienīgu mācību vidi, kas veicina studentu iesaisti un sadarbību.
- **Malnavas muižas parks un kompleksa infrastruktūra** kalpo kā praktisko nodarbību un vietas izpētes bāze studijuursos par tūrisma galamērķu attīstību, zīmolveidību un kultūras tūrisma potenciālu. Šī vide sniedz iespēju studentiem strādāt ar reāliem objektiem un attīstīt vietas identitāti balstītus tūrisma risinājumus.
- **Malnavas muižas ēkas kabineti** piedāvā iespēju izveidot digitāli aprīkotas studiju darba vietas ar piekļuvi datortehnikai, prezentāciju un video aprīkojumam, nodrošinot tehnoloģiski atbilstošu vidi mācību un pētniecības darbam.
- **Vēsturiskā muižas Vīna māja**, kas ir atjaunota un pielāgota studiju procesa nodrošināšanai, kalpos kā praktiskās tūrisma uzņēmējdarbības piemērs. Šeit studenti varēs apgūt pasākumu organizēšanu, degustāciju vadīšanu, vietējo produktu pozicionēšanu un pieredzes tūrisma formātu izstrādi.

Šāds materiāltehniskais nodrošinājums ļauj studentiem tieši praksē pielietot teorētiskās zināšanas, attīstot kompetences tūrisma galamērķu plānošanā, ilgtspējīgā attīstībā un tūrisma uzņēmējdarbībā. Muižas komplekss kalpo ne tikai kā mācību telpa, bet arī kā dzīvs mācību resurss – konteksts, kurā atspoguļojas kultūras mantojuma vērtība un mūsdienīgas tūrisma attīstības iespējas. Šī vide stiprina arī vietas identitāti un reģionālo iesaisti, padarot studiju procesu autentisku un nozīmīgu.

Šis fakts ļauj pakāpeniski veidot un papildināt esošo materiālo bāzi (skatīt 2.4.tabulā), sākotnēji izmantojot izglītības iestādē pieejamās datorprogrammas, infrastruktūru, pakāpeniski papildinot tās.

2.4. tabula

Ieguldījumi studiju vides infrastruktūrā 2017.-2024.gadā

Lietošanas mērķis	Platība kv.m.	Īss raksturojums
Studiju procesā izmantojamās telpas	1964	<i>Kļavu iela 17, Malnava</i> Studijām izmantojamās telpas aprīkotas ar mēbelēm studējošiem un mācībspēkiem, interaktīvajām tāfelēm vai projektoriem, datortehniku u.c. IT iekārtām, studiju procesa nodrošināšanai, individuālajiem mācību līdzekļiem, profesionālo nozaru literatūru un mācību grāmatām. 4 mācību klases aprīkotas ar datoriem studējošo vajadzībām.
	1160	<i>Muižas iela 4, Malnava</i> Studijām izmantojamās telpas aprīkotas ar mēbelēm studējošiem un mācībspēkiem, interaktīvajām tāfelēm vai projektoriem, datortehniku u.c. IT iekārtām, mācību procesa nodrošināšanai, individuālajiem mācību līdzekļiem, profesionālo nozaru literatūru un mācību grāmatām.

	Īstenotie projekti „Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošana Malnavas koledžas muižas ēkai Muižas ielā 4, Malnavā, Malnavas pagastā”, 589 621,15 EUR (2018); Mācību korpusa remonts: kanalizācija, elektroinstalācija, internets 2011190 EUR ZM finansējums (2022); Mācību korpusa kosmētiskais remonts 350215 EUR ZM finansējums (2023) Siltumtīklu un siltumapgādes sistēmas izbūve 199027,67 EUR (2022)	
Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas mācību vajadzībām	1964	Stacionārie datori – 120 gab. Portatīvie datori – 55 gab. Interaktīvās tāfeles – 12 gab. Projektori – 45 gab. Planšetdatori - 30 gab. Konferenču telpa ar aprīkojumu Muižas ielā 4. Konferenču telpa ar aprīkojumu <i>Kļavu ielā 17</i> . Nodots lietošanā projekta “Digitalizācijas iniciatīvas studiju kvalitātes pilnveidei augstskolu stratēģiskās specializācijas jomās” ietvaros.
Studiju profesionālās jomas infrastruktūra s pilnveide	-	<i>Kļavu iela 17, Malnava</i> Īstenota lauksaimniecības tehnikas laboratorijas renovācija (307 m ² , ES finansējums - 75752,82 EUR). Veikta studiju programmas “Uzņēmējdarbība lauksaimniecībā” un “Autotransports” materiāltehniskās bāzes uzlabošana (103427,69 EUR, tai skaitā ES finansējums - 878135,40 EUR)
Sporta infrastruktūra	539	Sporta zāles noslogojums - 80%, iekštelpu sporta aktivitātēm atbilstoša tehniskā stāvoklī. Veikts sienu remonts un nomainīts apgaismojums 16152,00 EUR (2018). 2022.gadā sporta infrastruktūras uzlabošana un sporta inventāra iegāde 74855,60 EUR (2022).
	2700	Sporta stadions ar futbola, tenisa, volejbola laukumiem un skriešanas celiņiem, noslogojums - 60%.
Dienesta viesnīca	3650	<i>Liepu iela 1, Malnava</i> 270 gultasvietas, 70% noslogotība. 2013.gadā īstenoti energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi. Dienesta viesnīcas pārbūve un remonts 722836 EUR (2022.g.)
Mūžizglītības centrs		Ēkas atjaunošana un pielāgošana studiju vajadzībām 1285525 EUR (2023).

Studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” īstenošanai ir pieejams/ paredzēts iegādāties konkrētu “viedo” aprīkojumu un programmatūru, kas nodrošinās studentiem iespēju apgūt digitālās kompetences tūrisma nozarē. Plānotā iegāde ietver:

- **QGIS** – atvērtā koda ģeogrāfiskās informācijas sistēmas programmatūra tūrisma galamērķu kartēšanai un teritoriju analīzei;
- **Power BI – pieejams ar Microsoft 365 abonementu**– datu vizualizācijas un analīzes rīks uzņēmējdarbības rādītāju interpretācijai;
- **Cloudbeds** – rezervēšanas un klientu pārvaldības sistēma, piemērota praktiskām nodarbībām un simulācijām vai **Hotelogix**- mākoņrisinājuma PMS, ļoti līdzīgs Cloudbeds, bieži izvēlas mazāka mēroga viesnīcas un hosteļi.
- **Pasākumu un tūrisma aktivitāšu simulācijām:** Eventbrite vai Bizzabo
- **Budžeta draudzīgām rezervācijām mazā mērogā:** Bookla.

- **Eventbrite** – pasākumu rezervēšanas platforma, ko studenti var izmantot mācību projektos;
- **Cesim Hospitality** Web simulācija, kur studenti pārvalda viesnīcu un restorānu — pieņem lēmumus par cenas politiku, darbinieku vadību, iepirkumiem utt./ **Virtual Business – Hotel (Knowledge Matters / eDynamic Learning)** Studenti pārņem viesnīcas vadību: finanšu lēmumi, klientu serviss, ēdienkartes politikas, sacensības u.c.
- **SMART Board (75–86 collu)** – interaktīvais ekrāns grupu darbam un prezentācijām;
- **Meeting Owl Pro** – konferenču kamera ar 360° skatu hibrīdlekcijām un tiešsaistes sadarbībai;
- **Kamera ar statīvu un mikrofonu** – digitālo mācību materiālu veidošanai;
- **Fotokamera-** digitālo materiālu veidošanai;
- **Emerald Tourism & Hospitality eBooks Collection** – digitālās bibliotēkas piekļuve tūrisma izglītības resursiem/**UNWTO eLibrary** – starptautiski atzīta tūrisma datu un pētījumu platforma (komerciālā versija).

Šo resursu iegāde ir uzsākta laika posmā no 2025. gada aprīļa un ir plānota līdz 2027. gada septembrim, lai nodrošinātu pilnvērtīgu studiju programmas uzsākšanu un īstenošanu. Iegāde tiks veikta pakāpeniski, prioritāri nodrošinot programmatūru un aprīkojumu, kas nepieciešams pirmajam studiju gadam, savukārt specializētie simulācijas rīki un digitālās bibliotēkas piekļuve tiks integrēti līdz otrā studiju gada sākumam.

Šāda pieeja ļauj elastīgi pielāgoties studiju procesa vajadzībām, nodrošinot studentiem piekļuvi mūsdienīgai, darba tirgum atbilstošai infrastruktūrai, kas veicina profesionālo sagatavotību, praktisko kompetenci un konkurētspēju tūrisma nozarē, īpaši reģionālajā kontekstā.

LBTU Malnavas koledžas materiāltehniskais nodrošinājums ir veidots, izmantojot valsts budžeta līdzekļus, kā arī piesaistot finansējumu no Eiropas Savienības projektiem. Šī kombinētā pieeja ļāvusi izveidot mūsdienīgu un kvalitatīvu izglītības vidi, kas ietver atbilstošu infrastruktūru, profesionāli sagatavotu akadēmisko personālu un aktuālu informatīvo atbalstu.

Turklāt piekļuve projektu finansējumam nodrošina iespēju elastīgi un mērķtiecīgi pilnveidot resursus, pielāgojoties nozares attīstības tendencēm un darba tirgus prasībām. Tas ļauj koledžai ne tikai uzturēt augstu studiju kvalitāti, bet arī attīstīt jaunas iniciatīvas, kas stiprina studentu praktiskās iemaņas un konkurētspēju.

3. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms

3.1. Studiju programmas satura raksturojums

Studiju programmas satura izstrāde veikta, ievērojot normatīvo aktu prasības, augstākās izglītības kvalitātes standartus, kā arī koledžas iekšējos noteikumus. Satura izstrāde ir balstīta ievērojot, 2023. gada 13. jūnija MK noteikumi Nr. 305 “Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu” (studiju programmas atbilstību valsts izglītības standartam skatīt pielikumā); 2021.gada 11. augusta profesijas standartu “Tūrisma pakalpojumu organizators” (PS - 206) (studiju programmas atbilstību profesijas standartam skatīt pielikumā). Studiju programmas saturs ir strukturēts atbilstoši augstākās izglītības prasībām, ietverot vispusīgu un loģiski secīgu mācību elementu kopumu, kas veicina studējošo vispārējo, nozares specifisko un profesionālo kompetenču attīstību. Studiju programmu veido:

- obligātā daļa – studiju kursi vispārīgo zināšanu iegūšanai (30 kredītpunkti);
- nozares studiju kursi (54 kredītpunkti), t.sk. izvēles studiju kursi (6 kredītpunkti);
- darba vides uz civilā aizsardzība (3 kredītpunkti);
- prakse (24 kredītpunkti);
- kvalifikācijas darba aizstāvēšana (12 kredītpunkti jeb 10 % no studiju programmas kopējā apjoma).
- Kopā - 123 kredītpunkti.

Studijuursos definētie mērķi un sasniedzamie studiju rezultāti izriet no studiju programmas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem (zināšanas, prasmes, kompetences). Formulējot sasniedzamos rezultātus studiju kursa ietvaros, ir ņemts vērā izglītības līmenis (LKI 5) un profesijas standarts “Tūrisma pakalpojumu organizators” (PS- 206). Studiju kursu aprakstu izstrādi un aktualizāciju regulē koledžas iekšējie noteikumi “Par studiju programmām Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžā” (21.pielikums). Studiju kursa aprakstu izstrādi un aktualizāciju koordinē studiju programmas direktors, nodrošinot:

- mācībspēku informētību par studiju programmas mērķi, uzdevumiem, sasniedzamajiem rezultātiem, profesijas standarta prasībām;
- studiju moduļu / kursu aprakstos noteikto rezultātu atbilstību studiju programmas mērķim, uzdevumiem, sasniedzamajiem rezultātiem un profesijas standartam; - trūkumu novēršanu un studiju kursu tematu dublēšanos.

Studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” studiju kursu un moduļu izveide ir balstīta nozares specifiskā un darba tirgus prasībās, nodrošinot aktuālu, mērķtiecīgu un kvalifikācijas prasībām atbilstošu saturu, kas veicina studējošo profesionālo kompetenču attīstību.

Studiju programmas mērķis

Studiju programmas mērķis ir sagatavot profesionāli kompetentus un praksē orientētus speciālistus lauku tūrisma un uzņēmējdarbības jomā, kuri spēj izstrādāt un vadīt ilgtspējīgus tūrisma pakalpojumus un uzņēmumus lauku teritorijās, pielietojot viedās tehnoloģijas, inovācijas un uzņēmējdarbības principus.

Atbilstoši īsā cikla studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” plānotajam saturam un studiju rezultātiem tiks sagatavoti kvalificēti speciālisti tūrisma jomā, kuri spēs izveidot un vadīt mazos lauku tūrisma uzņēmumus, organizēt tūrisma pakalpojumu sniegšanu un izstrādāt inovatīvus jaunus tūrisma produktus lauku teritorijās, veicinot reģiona attīstību un ievērojot vietējo kultūras un dabas resursu saglabāšanas principus; vadīs tūrisma pakalpojumu organizēšanu un nodrošināšanu, strādājot atbilstoši uzņēmuma mērķiem un normatīvo aktu prasībām; piedalīsies biznesa plānu izstrādē, analizēs tirgus dinamiku un pielāgos tūrisma produktus atbilstoši aktuālajām tendencēm un klientu vajadzībām, nodrošinot vietējo kopienu, vides un ekonomikas ilgtspējas principus; izmantos tehnoloģiskos risinājumus, lai uzlabotu uzņēmumu efektivitāti un pielāgotu darbību digitālajai videi; izmantos digitālos rīkus mārketingā, klientu apkalpošanā un integrēs viedās tehnoloģijas uzņēmējdarbības nodrošināšanā; plānos tūrisma aktivitātes, kas samazina vides noslogojumu un veicina dabas resursu aizsardzību. Tādējādi studiju programmas mērķis ir sniegt to zināšanu, prasmju un kompetenču kopumu, kas studentiem nodrošina attiecīgās kvalifikācijas ieguvu un attīsta spēju elastīgi reaģēt, esot konkurētspējīgiem mainīgajos sociālekonomiskajos apstākļos.

Studiju programmā ir plānots veidot ciešu saikni starp uzņēmumiem lauku teritorijās un topošo profesionāli, nodrošinot studiju procesā lauku teritoriju uzņēmumu līdzdalību, gan satura veidošanā, gan uzturēšanā un nepārtrauktā pilnveidošanā. Vienlaikus studiju programma atbilst arī darba tirgus prasībām un vajadzībām, un studiju programmas absolventiem būs iespēja iekļauties tūrisma nozares darba tirgū, profesionālo darbību veicot dažāda profila uzņēmumos lauku teritorijās (piemēram, lauku tūrisma uzņēmumos, lauksaimniecības uzņēmumos, kas papildus piedāvā tūrisma pakalpojumus) augstāka līmeņa vadības uzraudzībā vai kādā no individuālās komercdarbības veidiem.

Sadarbībā ar ViA tiek plānotas mācību ekskursijas uz ViA un ViA studentu mācību ekskursijas uz LBTU Malnavas koledžu, atsevišķu studiju kursu ietvaros. Lai sasniegtu izvirzīto studiju programmas mērķi, tiek noteikti šādi uzdevumi:

- sagatavot praktiski orientētus tūrisma un uzņēmējdarbības speciālistus, kuri spēj strādāt lauku reģionos, attīstīt konkurētspējīgus tūrisma produktus, vietu pievilcību un vadīt uzņēmumus, izmantojot mūsdienīgas tehnoloģijas, inovatīvas pieejas un vietējos resursus;
- integrēt digitālos risinājumus un viedās tehnoloģijas tūrisma un uzņēmējdarbības attīstībā;
- veicināt reģionālo attīstību un lauku tūrisma eksportu, izmantojot inovācijas un ilgtspējīgus risinājumus;
- veidot profesionāļu paaudzi ar sistēmisku izpratni par lauku tūrisma ilgtspējīgu attīstību, tai skaitā dabas, kultūras un sociālo resursu saudzīgu un inovatīvu izmantošanu vietējā un starptautiskā mērogā.
- paplašināt un dažādot Austrumlatvijas reģionā augstas izglītības iespējas, saglabājot ģimenes vērtības un tradīcijas, kā arī uzlabot tās un pārnest uz darba vidi, izmantojot sadarbību ar LBTU un Latvijas uzņēmumiem kopsummā.

Studiju programmas īstenošanas rezultātā plānots sasniegt šādus studiju rezultātus: studējošie apgūs padziļinātas nozares zināšanas (Z), attīstīs praktiskas profesionālās prasmes (P) un veidos kompetences (K), kas nepieciešamas viedas tūrisma un uzņēmējdarbības lauku teritorijās pilnveidei, videi draudzīgu tūrisma produktu un pakalpojumu izstrādei un uzņēmējdarbības

veicināšanai tūrisma nozarē. Atbilstoši noteiktajam mērķim un uzdevumiem, tiek izvirzīti šādi sasniedzamie rezultāti:

(Z) Izprot Latvijas un starptautiskās tūrisma nozares struktūru, tiesisko regulējumu, politikas plānošanas dokumentus un to nozīmi ilgtspējīga un eksportspējīga lauku tūrisma attīstībā.

(Z) Pārzina lauku tūrisma koncepcijas, attīstības tendences un reģionālās specifikas, kā arī to ietekmi uz uzņēmējdarbības un pakalpojumu veidošanu lauku teritorijās. (Z) Apgūst zināšanas par digitālo un viedo tehnoloģiju lietojumu tūrisma nozarē, tostarp datu pārvaldībā, rezervēšanas sistēmās, mārketingā, maršrutu izstrādē un klientu apkalpošanā.

(Z) Saprot uzņēmējdarbības, ekonomikas un mārketinga principus, to pielietojumu tūrisma produktu izstrādē, pozicionēšanā un konkurētspējas paaugstināšanā lauku reģionos.

(P) Prot izstrādāt inovatīvas tūrisma programmas un kompleksus produktus lauku teritorijām, pielietojot klientu segmentācijas, ceļojumu ģeogrāfijas, vietējās identitātes, resursu pārvaldības un sezonālās analīzes principus.

(P) Prot izmantot viedās tehnoloģijas un digitālos rīkus (rezervēšanas sistēmas, datu bāzes u.c.) efektīvai pakalpojumu plānošanai, rezervēšanai un komunikācijai ar klientiem un sadarbības partneriem.

(P) Prot analizēt pārdošanas un tirgus datus, formulēt atskaites un sagatavot datu interpretāciju pamatotus priekšlikumus pakalpojumu uzlabošanai un stratēģiskajām izmaiņām.

(P) Prot plānot un organizēt pasākumus – seminārus, tikšanās, saietus u.c., veicinot sociālo funkciju un kopienas līdzdalību tūrisma vietās kā starppersonu komunikācijas un sadarbības platformās.

(K) Spēj patstāvīgi plānot un organizēt tūrisma pakalpojumu izveidi un ieviešanu, izvērtējot tirgus tendences, vietējo kopienu vajadzības, mērķauditorijas vajadzības un pieejamos resursus, sekmējot reģionālo attīstību un tūrisma eksportu.

(K) Spēj kritiski izvērtēt un pielāgot tūrisma pakalpojumu konkurētspējai tirgū, savlaicīgi aktualizējot izmaiņas piedāvājumā, aprakstos, vizuālajos materiālos, cenās un informācijas kanālos.

(K) Spēj profesionāli veikt tūrisma pakalpojumu rezervēšanu dažādās tiešsaistes un elektroniskās platformās, nodrošinot precīzu informācijas ievadi, vizuālo noformējumu un kvalitatīvu komunikāciju ar piegādātājiem un klientiem.

(K) Spēj attīstīt un stiprināt galamērķa pievilcību un identitāti, veidojot zīmolvērtības stratēģijas un pasākumu norises vietas, kuras veicina kultūras apzināšanos, sabiedrības iesaisti un emocionālu piesaisti vietai.

Studiju programma tiek īstenota pilna laika studiju formā par valsts budžeta līdzekļiem un pašfinansējumu, savukārt nepilna laika studijas ir maksas studijas. Sekmīgai studiju programmas uzsākšanai un apguvei nepieciešami centralizēto eksāmenu rezultāti latviešu valodā, matemātikā, svešvalodā.

Saskaņā ar profesijas standarta prasībām īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmā “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” studējošie, sasniedzot noteiktos studiju rezultātus, iegūst profesionālo kvalifikāciju "Tūrisma pakalpojumu

organizators". Studiju programmas nosaukums, mērķis, uzdevumi, paredzētie studiju rezultāti un piešķiramā profesionālā kvalifikācija ir savstarpēji integrēti un pilnībā atbilst:

- Valsts izglītības standartam par īsā cikla profesionālo augstāko izglītību (13.06.2023. MK noteikumi Nr. 305 "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu");
- Latvijas kvalifikācijas ietvarstruktūras (LKI) un Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūras (EKI) 5. līmeņa zināšanu, prasmju un kompetenču kopumam;
- Profesijas standartam "Tūrisma pakalpojumu organizators" (PS -206, 09.02.2022.).

3.2. Studiju programmas īstenošanas mehānisma novērtējums

Studiju programmā "Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās" moduļu sistēma nodrošina strukturētu un loģisku studiju procesa plānojumu, apvienojot vairākus savstarpēji saistītus kursus vienotās tematiskās vienībās. Šāda pieeja ļauj studentiem pēctecīgi attīstīt profesionālās kompetences, sasaistot teorētiskās zināšanas ar praktiskajām prasmēm un pētniecību.

Moduļu sistēmā katrs modulis ir orientēts uz noteiktu profesionālo virzienu, kā arī modulārā pieeja nodrošina, ka studentiem katrā posmā tiek attīstīta konkrēta profesionālā kompetence: uzņēmējspēja, digitālās prasmes, ilgtspējīga resursu pārvaldība, viesmīlības vadība, pētniecība. Modulārās programmas struktūra atbilst Boloņas procesam un Eiropas kvalifikāciju ietvaram, kas nodrošina studentu mobilitāti un kvalifikācijas atzīšanu ārvalstīs.

Moduļu studiju rezultāti ir sasaistīti ar studiju programmas sasniedzamajiem rezultātiem:

- "Vispārīgo prasmju modulis" – tieši veicina studējošo spēju veikt patstāvīgus pētījumus, analizējot un interpretējot rezultātus tūrisma un uzņēmējdarbības jomā;
- Modulis "Uzņēmējdarbības un tūrisma pamati" nodrošina studentiem izpratni par uzņēmuma darbības pamatprincipiem, tirgus vidi un tūrisma nozares struktūru;
- Modulis "Digitālās prasmes tūrisma uzņēmējdarbībā" pilnveido studējošo spēju pielietot digitālās tehnoloģijas tūrisma uzņēmumu vadībā un mārketinga stratēģiju izstrādē;
- Modulis "Tūrisma galamērķu vadība un produktu attīstība" nodrošina studentiem zināšanas un prasmes galamērķu pārvaldībā, tūrisma produktu izstrādē, ilgtspējīgā attīstībā, radošumā un projektu vadībā. Tas tieši sasaistās ar vairākiem programmas sasniedzamajiem rezultātiem, īpaši – *spēju radīt un attīstīt inovatīvus un ilgtspējīgus tūrisma produktus lauku teritorijās*;
- Kvalifikācijas darbs integrē visus programmas sasniedzamos rezultātus, demonstrējot studenta spēju patstāvīgi izstrādāt inovatīvu tūrisma produktu vai uzņēmējdarbības modeli.

Studentu ieguvumi no moduļu sistēmas:

- Katrā modulī studenti iegūst konkrētu profesionālo ievirzi, piemēram, uzņēmējspēju, digitālās prasmes, viesmīlības vadību vai ilgtspējīgu tūrisma produktu attīstību.
- Moduļu sistēma ļauj labāk strukturēt studiju procesu, pakāpeniski pārejot no pamatzināšanām uz specializētiem kursiem un pētniecību.
- Nodrošina tiešu sasaisti ar darba tirgu, jo katrs modulis atspoguļo konkrētu profesionālo darbības jomu, ko papildina prakse uzņēmumos.

Studiju kursu satura apguve notiek lekcijās un praktiskās nodarbībās. Studiju kursa apguvei ir paredzētas kontaktstundas (lekcijas, praktiskie darbi, semināri) un patstāvīgā darba stundas. Katrā studiju kursa aprakstā ir norādīts kontaktstundu un patstāvīgā darba stundu apjoms, pārbaudījuma veids – eksāmens vai ieskaite, pastāvīgais darbs un vērtēšanas sistēma. Studiju programmā tiek izmantota iespēja līdz 50% no kontaktstundu apjoma īstenojot attālinātu studiju veidā, ja tas nepieciešams un konkrētās tēmas ir iespējams apgūt attālināti. Attālinātajām studijām tiek izmantota platforma MS Teams, kas ļauj koplietot materiālus, paredz *čatu* un iespēju ierakstīt video. Studiju programmas docētāji lieto Moodle sistēmu, kur izvieto mācību materiālus un saņem studentu individuālos darbus, konsultē, veic starpvērtēšanu. Pilna un nepilna laika studiju sasniedzamie studiju rezultāti, prasības un vērtēšanas metodes ir identiski. Programmas īstenošanas laikā nepilna laika studentiem lielāks uzsvars tiek likts uz studentu patstāvīgā darba uzdevumu izstrādi. Lekcijās tiek piedāvāti papildus materiāli studiju kursa satura apgūšanai.

Uzsākot studiju kursa apguvi, docētāji skaidro studentiem studiju kursa mērķi, saturu, sasniedzamos rezultātus (zināšanas, prasmes, kompetences), prasības kursa apguvei un vērtēšanas kritērijus. Uzsākot studiju kursa apguvi, minētā informācija tiek ievietota arī koledžas e-kursos Moodle vidē.

Lai īstenotu studiju kursa saturu, docētāji izmanto dažādus didaktisko metožu veidus: lekcijas, semināru nodarbības, grupu apmācība, demonstrējumi, diskusijas, situāciju modelēšana, uzņēmumu apmeklējumi, apmācības darba vidē u.c. Studiju procesā tiek izmantotas arī interaktīvās metodes, lai veicinātu studentu aktīvu līdzdalību, radošu domāšanu, digitālo kompetenču attīstību un praktisko iemaņu nostiprināšanu. Tiek izmantotas šādas metodes:

- lomu spēles – piemēram, klienta un tūrisma pakalpojumu sniedzēja mijiedarbība, kas attīsta komunikācijas prasmes un situāciju vadību;
- problēmsituāciju analīze – reālu gadījumu izpēte no tūrisma uzņēmumiem, risinājumu izstrāde;
- grupu darbs ar SMART Board interaktīvajiem ekrāniem – tūrisma produktu izstrāde, zīmolvedības stratēģiju veidošana;
- vieslekcijas un mācību ekskursijas – sadarbībā ar nozares profesionāļiem;
- studentu pašvērtējums un kolēģu vērtējums – grupu projektos un prezentācijās;
- digitālās simulācijas – piemēram, *Virtual Business – Hotel* (Knowledge Matters), kur studenti pārvalda viesnīcu, pieņem lēmumus par cenu politiku, darbinieku vadību, klientu apkalpošanu u.c.

Studiju programmā ir plānots izmantot šādu aprīkojumu un programmatūru:

- ģeogrāfiskās informācijas sistēmas programmatūra tūrisma galamērķu kartēšanai;
- datu vizualizācijas un analīzes rīks uzņēmējdarbības rādītāju interpretācijai;
- rezervēšanas un klientu pārvaldības sistēmas praktiskām nodarbībām;
- pasākumu rezervēšanas platformas mācību projektu simulācijām;

Šie rīki tiek integrēti studiju procesā, lai nodrošinātu interaktīvu, praksē balstītu un tehnoloģiski attīstītu mācību vidi, kas atbilst viedā tūrisma konceptam un darba tirgus prasībām.

Ir plānotas vieslekcijas, mācību ekskursijas un citi profesionāli pasākumi. Studiju darbu un pētniecisko darbu aizstāvēšanā tiek izmantoti uzskates līdzekļi, vizuālās prezentācijas, audio

un video aprīkojums. Atsevišķu studiju kursu apgūvē, praktiskajās nodarbībās izmanto arī tādas studiju metodes kā individuālo darbu, mazo grupu darbu, problēmsituāciju analīzi un risinājumus, lomu spēles. Kā arī studijuursos tiek praktizēts studējošo pašvērtējums un/vai grupas kolēģu vērtējums. Docētājam studenta patstāvīgā darba procesā ir organizatora, konsultanta un eksperta funkcija. Izvēlētās studiju metodes studentiem veicina patstāvīgas, kritiskās un radošas domāšanas attīstību. Metodes veicina arī studentu komunikācijas prasmes, spēju darboties grupā, risināt konfliktus, būt pašpārliecinātiem un atbildīgiem par lēmumu pieņemšanu.

Koledžas studējošo snieguma vērtēšanu nosaka iekšējie noteikumi “Par studiju rezultātu vērtēšanu un pārbaudījumu kārtību koledžā”⁴⁰.

Studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” īstenošana tiek organizēta gan pilna laika klātienē, gan nepilna laika neklātienē formā, pielāgojoties dažādu studējošo vajadzībām un dzīves ritmam. Pilna laika studijas norisinās divu gadu garumā, ietverot četrus semestrus. Studiju nedēļa sastāv no vidēji 20 līdz 25 kontaktstundām, kas tiek organizētas darba dienās – no pirmdienas līdz piektdienai – laika posmā no plkst. 9.00 līdz 16.00. Studiju procesā tiek iekļautas gan teorētiskās lekcijas, gan praktiskās nodarbības, kā arī mācību ekskursijas, kas notiek semestra ietvaros un sniedz iespēju studentiem gūt pieredzi reālajā darba vidē.

Savukārt nepilna laika studijas ir piemērotas strādājošiem vai tiem, kuri vēlas apvienot mācības ar citiem pienākumiem. Šīs studijas ilgst divarpus gadus, ietverot piecus semestrus. Kontaktstundu skaits nedēļā ir mazāks – vidēji no 8 līdz 12 stundām –, un nodarbības tiek organizētas sestdienās, kā arī attālināti darba dienu vakaros. Neatkarīgi no studiju formas, tiek nodrošināta vienāda studiju kvalitāte, sasniedzamie rezultāti un vērtēšanas kritēriji. Nepilna laika studijās lielāks uzsvars tiek likts uz patstāvīgo darbu, izmantojot Moodle e-studiju vidi un MS Teams platformu, kas ļauj studentiem elastīgi plānot savu mācību procesu.

Palīdzība un akadēmiskā personāla konsultācijas studiju rezultātu sasniegšanai ir nodrošinātas konsultāciju laikos, individuālās sarunās, sesijās, e-komunikācijā, tiešsaistes platformā. Izglītības iestādē ir pozitīva, savstarpēji atbalstoša vide.

Studiju programmas noslēgums rezultējas ar Valsts pārbaudījumu - kvalifikācijas darba izstrādāšanu un aizstāvēšanu. Noslēguma kvalifikācijas darba galīgo vērtējumu sniedz Valsts noslēguma pārbaudījums komisija.

Koledžā tiek sekmēta studentcentrētas pieejas principu ievērošana, īstenojot studiju programmas saturu. Studiju materiāls tiek salāgots ar studējošo iepriekšējās sagatavotības līmenim un sasniedzamajiem studiju rezultātiem. Nodarbību plānojums tiek veidots tā, lai studentiem būtu iespēja savietot studijas, darbu un personīgo pašattīstību ārpus studijām. Akadēmiskā personāla darba kvalitātes vērtēšanas kritēriji ir saistīti ar studējošo iesaisti pētniecībā, sagatavošanu dalībai konferencēs, konkursos un publikāciju izstrādē.

3.3. Studējošo prakses nodrošinājuma raksturojums un analīze, norādot atbalstu studējošajiem

⁴⁰ [9.1.28 Studiju vērt un pārbaudījumu kārtība.pdf](#)

Kvalifikācijas prakse (turpmāk tekstā - *prakse*) ir studiju programmas neatņemama sastāvdaļa, kuras mērķis sniegt iespēju studējošajiem nostiprināt un papildināt zināšanas, kā arī pilnveidot profesionālās prasmes un kompetences atbilstoši profesijas standartam. Prakse tiek organizētas un īstenotas saskaņā ar IN „Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžas nolikums par studiju un kvalifikācijas prakses organizāciju” (apstiprināts 15.07.2022., ar grozījumiem 06.03.2023., 7.pielikums)

Studējošo prakses ir cieši saistītas ar studiju programmas mērķi un sasniedzamajiem studiju rezultātiem. Prakses laikā studējošie izmanto iegūtās teorētiskās zināšanas, un pielieto tās konkrētā darba veikšanai. Prakse ļauj studējošajiem pielāgoties reāliem darba vai dzīves apstākļiem saskaņā ar programmas mērķiem. Profesionālā prakse veicina studentu izpratni par nozares specifiku un palīdz viņiem veiksmīgāk iekļauties profesionālajā vidē, sekmīgāk virzoties uz studiju laikā izvirzīto mērķu sasniegšanu. Tā ne tikai padziļina iegūtās teorētiskās zināšanas, bet arī attīsta praktiskās iemaņas, veicina motivāciju un sagatavo studentus darbam reālos apstākļos. Prakses laikā tiek nodrošināts nepārtraukts profesionālās kompetences attīstības process, kas būtiski veicina studiju programmas mērķu īstenošanu.

Studējošo prakses prakse notiks uzņēmumos, kas darbojas lauku tūrisma un ar to saistīto pakalpojumu jomā. Tajā skaitā ietilpst lauku tūrisma saimniecības, viesu mājas, kafejnīcas, lauku SPA centri, aktīvās atpūtas pakalpojumu sniedzēji, kā arī vietējo produktu ražotāji, kas piedāvā savus produktus tūristiem un veido integrētus tūrisma piedāvājumus. Studenti praksē tiks iesaistīti uzņēmuma ikdienas darbības procesos, tai skaitā klientu apkalpošanā, pakalpojumu plānošanā un organizēšanā, digitālo rīku un rezervēšanas sistēmu izmantošanā, mārketinga aktivitātēs un viedo risinājumu pielietošanā uzņēmējdarbības attīstībā.

Profesionālā prakse tiks īstenota ciešā sadarbībā ar nozares uzņēmumiem, nodrošinot studentiem kvalitatīvu prakses vidi, atbilstošu studiju programmas saturam un mērķiem. Tā veicinās studentu konkurētspēju darba tirgū un sniegs pamatu turpmākai profesionālajai izaugsmei vai uzņēmējdarbības uzsākšanai tūrisma jomā lauku teritorijās.

Studējošajam ir iespēja kā prakses vietu izvēlēties kādu no koledžas sadarbības partneriem vai citu atbilstošu uzņēmumu, atrodot to personīgi. Prakses vietas izvēli studējošais saskaņo ar koledžas prakses vadītāju, kurš izvērtē, vai studējošajam tiks nodrošināta iespēja izpildīt prakses uzdevumus un sasniegt studiju rezultātus.

Prakses organizēšanā iesaistītās puses ir koledža, prakses vieta (uzņēmums) un studējošais. Prakse notiek saskaņā ar trīspusēji noslēgtu prakses līgumu. Līgumu pirms prakses sākuma noslēdz prakses vietas pārstāvis, koledžas direktora vietnieks studiju un pētnieciskajā darbā un studējošais. Līgumā ir noteiktas līgumslēdzēju saistības un atbildība par kvalitatīvu prakses norisi.

Ārvalstu studējošajiem, kuri apgūst programmu angļu valodā, tiks nodrošināts mērķtiecīgs atbalsts prakses vietas atrašanā. Koledžas prakses koordinators sniegs individuālas konsultācijas angļu valodā, palīdzēs sazināties ar potenciālajiem prakses uzņēmumiem, kā arī nodrošinās prakses dokumentācijas, uzdevumu un līgumu pieejamību angļu valodā. Tiks veidota sadarbība ar uzņēmumiem, kuri ir gatavi uzņemt ārvalstu studentus un nodrošināt komunikāciju angļu valodā, īpaši akcentējot tos, kuri darbojas starptautiskā vidē vai apkalpo ārvalstu tūristus.

Koledža nodrošinās arī informatīvu atbalstu, piedāvājot prakses vietu katalogu ar uzņēmumu aprakstiem, kontaktinformāciju un prakses profiliem angļu valodā. Studējošajiem būs iespēja izvēlēties prakses vietu no koledžas sadarbības partneru saraksta vai piedāvāt savu prakses vietu, kas tiek saskaņota ar prakses vadītāju. Prakse tiks organizēta saskaņā ar trīspusēju līgumu starp koledžu, prakses vietu un studējošo, kurā tiek definēti uzdevumi, atbildība un kvalitātes nodrošināšanas mehānismi.

Studējošajiem tiks nodrošināta metodiskā palīdzība prakses uzdevumu izpildē, konsultācijas ar mācībspēkiem un prakses vadītājiem, kā arī iespēja prezentēt prakses rezultātus un saņemt atgriezenisko saiti. Prakses vērtēšana notiek pēc vienotiem kritērijiem, neatkarīgi no studiju valodas, nodrošinot vienlīdzīgu kvalitāti un atbilstību profesijas standartam.

Prakse ir pēctecīga studiju programmas zināšanu, prasmju un kompetenču attīstīšana un pilnveide, tās mērķis, uzdevumi un sasniedzamie studiju rezultāti ir definēti prakses organizēšanas un norises aprakstā. Studiju programmā “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” prakses kopējais apjoms ir 24 kredītpunkti. Prakse ir sadalīta četrās savstarpēji saistītās un papildinošās daļās. Pirmā prakse (3 ECTS) sniedz pirmo praktisko pieredzi tūrisma uzņēmējdarbībā, ļaujot izprast uzņēmuma darbības organizāciju un tūrisma pakalpojumu veidošanas procesus. Prakses I (9 ECTS) mērķis ir nostiprināt studentu zināšanas un prasmes uzņēmējdarbības organizēšanā un iepazīstināt ar digitālo rīku izmantošanu lauku tūrisma uzņēmuma darbībā. Prakse II tiek sadalīta un pirmajā daļā (6 ECTS) studenti attīstīta prasmes analizēt lauku tūrisma uzņēmumu darbību un izstrādāt jaunu vai uzlabotu tūrisma produktu, balstoties uz vietējo resursu un galamērķu īpatnību izpratni. Savukārt otrajā daļā (6 ECTS) nostiprina prasmes izstrādāta tūrisma produkta ieviešanā un pilnveidē, akcentējot ilgtspēju, radošumu un digitālo risinājumu izmantošanu. Prakses programma studējošajiem un prakses vadītājam uzņēmumā būs pieejama koledžas mājas lapā.

Koledža nodrošina studējošo atbalstu prakses uzdevumu sasniegšanā, piedāvājot nepieciešamo teorētisko sagatavotību profesionālajos studijuursos, organizējot individuālas konsultācijas ar prakses vadītājiem vai mācībspēkiem, kā arī sniedzot metodisko atbalstu prakses dokumentācijas izstrādē. Gadījumos, kad ir nepieciešama prakses vietas maiņa, studējošajam ir pienākums savlaicīgi informēt studiju daļu un saskaņot prakses vietas izmaiņas atbilstoši noteiktajai kārtībai. Studējošais ir atbildīgs par prakses uzdevumu kvalitatīvu izpildi, prakses atskaites savlaicīgu sagatavošanu un iesniegšanu, ievērojot koledžas norādītos termiņus. Studējošais prezentē prakses rezultātus un aizstāv praksi studiju virziena padomē apstiprinātas komisijas klātbūtnē. Prakses vērtē desmit ballu sistēmā.

3.4. Novērtējums, kā koledžā izveidotā kvalitātes nodrošināšanas sistēma un tajā noteiktie principi tiek ievēroti studiju programmā

Studiju programmu mērķu un rezultātu sasniegšanai, nepārtrauktai studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu pilnveidei, attīstībai un efektivitātei ir izstrādāta LBTU Malnavas koledžas “Kvalitātes vadības sistēma”, kurā noteikti procesi studiju programmu izstrādei, pilnveidošanai un īstenošanai. Tā pamatojas uz LBTU Malnavas koledžas vadības noteikto ar kvalitāti saistīto principu, mērķu un to sasniegšanai nepieciešamo rīcību kopumu. Izstrādāts Studiju virziena attīstības plāns 2022.-2027.gadam, ievērojot LBTU Malnavas koledža stratēģiskās prioritātes:

1.prioritāte. Augsti kvalificēti, kompetenti un uz izcilību orientēti pedagogi un akadēmiskais personāls;

2.prioritāte. Mūsdienīgs, kvalitatīvs un uz darba tirgū augsti novērtētu prasmju attīstīšanu orientēts izglītības pakalpojumu piedāvājums;

3.prioritāte. Atbalsts ikviena izaugsmei;

4.prioritāte. Ilgtspējīga un efektīva izglītības sistēmas un resursu pārvaldība.

Studiju virziena attīstības plānā ir definēti stratēģiskie darbības virzieni un prioritātes, kas veido pamatu studiju virziena un tam pakārtoto studiju programmu mērķtiecīgai attīstībai, ietverot pasākumus studiju kvalitātes uzlabošanai, akadēmiskā personāla profesionālajai pilnveidei, sadarbības stiprināšanai ar nozari, kā arī starptautiskās konkurētspējas veicināšanai, un tie ir:

- studiju procesa pilnveide, kas iekļauj iekšējo normatīvo dokumentu aktualizēšanu; dokumentu aprites shēmas pilnveidošanu; aptauju rezultātos balstītu studiju kvalitātes novērtēšanu u.c. pasākumus;
- studiju programmas satura pilnveide, kas ietver atbilstības darba tirgus prasībām un aktuālajam profesijas standartam izvērtēšanu; darba devēju iesaisti studiju kvalitātes izvērtēšanā; studiju kursu pilnveidi, izmantojot moodle vides priekšrocības u.c. pasākumus;
- starptautiskās mobilitātes veicināšana, jēgpilni paplašinot starptautiskās mobilitātes sadarbības partneru loku un aktivitāšu iespējas;
- studējošo lietišķā pētniecība un jaunrades projektu īstenošana, intensificējot studējošo dalību Latvijā rīkotajās starptautiskajās konferencēs, lietišķo pētījumu projektos; kā arī piedaloties LBTU Malnavas koledžas iekšējā granta pētniecības konkursā;
- akadēmiskā personāla profesionālā pilnveide, nozares speciālistu piesaiste, tostarp sadarbībā ar darba devējiem un citām izglītības iestādēm, aktualizējot pieredzes apmaiņu, profesionālo pilnveidi, dalību lietišķajā pētniecībā un pētījumu rezultātu izplatīšanas pasākumos;
- materiāli tehniskais un informatīvais nodrošinājums paredz pēctecīgu studiju procesa materiāli tehniskās bāzes pilnveidi un studiju resursu aktualizēšanu.

LBTU Malnavas koledžas “Kvalitātes vadības sistēmā” ir attēloti iekšējās kvalitātes nodrošināšanas procesi “Uzņemšana”, “Studiju procesa plānošana, organizēšana un īstenošana”. Koledžā ir izstrādāti IN “Par studiju rezultātu vērtēšanu un pārbaudījumu kārtību koledžā”⁴¹, kuros ir noteikti studiju kursu sekmju vērtēšanas kritēriji un saistību izpildes nosacījumi. Studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” prasības un vērtēšanas kritēriju atspoguļoti studiju kursu aprakstos (aprakstu forma noteikta saskaņā ar IN “Par studiju programmām Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžā”, 21.pielikums). Studiju kursu aprakstos noteiktas zināšanas, prasmes un kompetences konkrētā studiju kursa rezultātu sasniegšanai, atbilstošie studiju programmas sasniedzamie rezultāti, kas tiek vērtēti sistemātiski studiju kursa apguves procesā. Studiju kursu apraksti semestra sākumā tiek ievietoti e-vidē, kā arī tiek veikts nodarbību apmeklējuma monitorings un studiju kursu novērtēšana atgriezeniskās saites ieguvei.

⁴¹ [9.1.28 Studiju vērt un pārē kārtība.pdf](#)

Studentu zināšanu un prasmju pārbaude, atkarībā no studiju kursa specifikas, tiek organizēta, izmantojot dažādus pārbaudījumu veidus. Atbilstoši studiju kursa saturam un sasniedzamajiem rezultātiem tiek izmantotas daudzveidīgas pedagoģiskās metodes. Katra studiju kursa apguves laikā studentam ir jānokārto studiju programmā noteiktie kārtējie pārbaudījumi. Studentu zināšanu un prasmju pārbaudei eksāmenos un ieskaitēs izmanto dažādus pārbaudes veidus: rakstveidā, mutvārdos, datorizēti, kombinētā formā. Veidojot piemērotus mācīšanās ceļus, tiek ievērotas konkrētās studentu grupas vajadzības. Studijās tiek piedāvāta studiju formu izvēle: studijas klātienē vai neklātienē. Studiju procesā tiek nodrošināta docētāja profesionāla vadība un atbalsts, kā arī veicināta studējošā un docētāja abpusēja cieņa.

Uzsākot studiju kursa apguvi, docētāji informē studējošos par studiju kursā apgūstamajām tēmām, sagaidāmajiem rezultātiem, zināšanu vērtēšanas kritērijiem, patstāvīgo darbu. Studentiem ir iespējas sniegt atgriezenisko saiti par studiju procesu, studiju programmu un atsevišķiem studiju kursiem, piedaloties regulāri organizētajās studējošo aptaujās.

Studējošo pašpārvalde LBTU Malnavas koledžā (14 studenti, kas pārstāv visas koledžas studiju programmas) ir aktīva kvalitātes nodrošināšanas sistēmas dalībniece. Tā pārstāv studentu intereses koledžas lēmēj institūcijās, piedaloties studiju procesa izvērtēšanā un uzlabojumu plānošanā. Regulāra sadarbība starp pašpārvaldi un studiju procesa administratīvo personālu nodrošina, ka studentu viedoklis tiek ņemts vērā studiju procesa pilnveidē. Studējošie piedalās lēmumu pieņemšanā koledžas koleģiālās institūcijās (koledžas dome, studiju virzienu padome, darba grupas). Tiek veicināta studējošā tieksme uz patstāvīgumu, vienlaicīgi nodrošinot docētāju konsultatīvo atbalstu. Piemēram, tiek atbalstīta studējošo pašpārvaldes darbība, kas ļauj studējošajiem pilnveidot savu patstāvīgumu, sniedz studējošajiem iespēju īstenot idejas, kā arī iespējas papildus mācīties ārpus lekcijām un iesaistīties ārpusstundu aktivitātēs.

Studējošo uzņemšanu organizē ar direktora rīkojumu noteikta uzņemšanas komisija, kas darbojas saskaņā ar IN "Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžas uzņemšanas komisijas nolikums" (27.pielikums). Imatrikulēti tiek reflektanti, kuri atbilst IN "Studentu uzņemšanas noteikumi un imatrikulācijas kārtība"⁴² prasībām un nosacījumiem. Uzņemšanas nosacījumos studiju programmā "Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās" konkrēts procentuālais sliexsnis centralizētajos eksāmenos latviešu valodā, matemātikā un svešvalodā nav noteikts. Programma paredz uzņemšanu, balstoties uz vispārējās vidējās izglītības iegūšanu un centralizēto eksāmenu kārtošānu atbilstoši normatīvajiem aktiem. Šāda pieeja nodrošina plašāku pieejamību studijām, vienlaikus saglabājot atbilstību augstākās izglītības uzsākšanai noteiktajām prasībām valstī. Lai uzsāktu studijas, reflektants ar LBTU Malnavas koledžu noslēdz studiju līgumu. No imatrikulācijas brīža studentam ir visas LBTU Malnavas koledžas studējošā tiesības, pienākumi un atbildība. Katru gadu studējošajiem, uzsākot studijas, tiek organizēta ievirzes lekcija un ekskursija pa izglītības iestādi, kā arī iepazīšanās ar koledžas vadību. Tā tiek sniegta visa veida pamatinformācija par augstākās izglītības iestādi un izvēlēto studiju programmu.

Studējošajiem ir tiesības pēc nepieciešamības saņemt studiju pārtraukumu. Minimālais studiju pārtraukuma ilgums ir 2 studiju semestri, ar tiesībām to pagarināt uz vēl vienu termiņu jeb 2 semestriem. Par studiju pārtraukuma piešķiršanu lemj programmas direktors pēc tam, kad

⁴² Pieejams: <https://malnavaskoledza.lv/filereader/index/12512/09d70db864b3a848c0cdeb2bba8128d3>

studējošais studiju daļā iesniedzis rakstveida iesniegumu. Studiju pārtraukuma laikā students drīkst kārtot studiju parādus un izmantot koledžas bibliotēkas pakalpojumus. Lēmumu par kvalifikācijas piešķiršanu un diploma par īsā cikla profesionālās augstākās izglītības iegūšanu pieņem Valsts noslēguma pārbaudījuma komisija. Nosaka IN “Valsts noslēguma pārbaudījuma (Kvalifikācijas eksāmena) nolikums”. Lēmums stājas spēkā ar koledžas direktora rīkojumu. Studiju noslēgumā studējošajam tiek izsniegts diploms par īsā cikla profesionālo augstāko izglītību un kvalifikācijas iegūšanu.

Prasības, kritēriji un kārtība atbilstoša akadēmiskā personāla piesaistei un pieņemšanai darbā ir noteikti IN “Nolikums par akadēmiskajiem un administratīvajiem amatiem īsā cikla profesionālās augstākās izglītības jomā”, IN “Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes aģentūras “Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžas” darba kārtības noteikumi”⁴³, un tie ir pieejami koledžas mājas lapā un iekšējā dokumentu vadības sistēmā. Studiju gada noslēgumā tiek veikta akadēmiskā personāla darba kvalitātes vērtēšana saskaņā ar IN “Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžas akadēmiskā personāla darba kvalitātes vērtēšanas kārtība” (28.pielikums).

LBTU Malnavas koledžai ir reģistrēts konts Microsoft Office 365. Pašlaik procesu organizācijā un pārvaldībā tiek izmantoti šādi Microsoft Office rīki (pieejams koledžas administratīvajam personālam, darbiniekiem, docētājiem, pētniekiem un studentiem):

- *Outlook*: biznesa e-pasts un kalendārs (kontakti, sapulces, atgādinājumi; augsti drošības standarti);
- *Microsoft Teams*: nodarbību, stundu, tiešsaistes darba grupu un sanāksmju organizēšanai, dokumentu koplietošanai;
- *Planner*: veicamo darbu saraksts, struktūrvienību uzdevumu statusi, prioritātes, statistika, failu un komentāru pievienošana;
- *Tasks*: uzdevumu pārvaldība; sapulces, atgādinājumi, u.c. darbības;
- Informācijas uzglabāšanai un koplietošanai izmantojot virtuālos serverus jeb mākoņu krātuves *OneDrive* (virtuālais serveris: failu uzglabāšana un koplietošana; 1 TB krātuve vienam lietotājam) un *SharePoint* (iekšējā tīmekļa vietne; failu uzglabāšana un koplietošana).
- Tiešsaistes nodarbību organizēšanai tiek izmantota *Microsoft Teams* platformu.

Studiju procesā docētāji izmanto e-mācību vidi Moodle, kas piedāvā gan elektronisko materiālu izstrādes un publicēšanas iespējas, gan dažādu aktivitāšu izveidošanu tajā, piemēram, testu izveidi, uzdevumu izstrādi, izglītojošo spēļu izstrādi, komunikāciju rīkus.

Mācību rīku dažādošanā docētāji izmanto arī citu platformu iespējas.

LBTU Malnavas koledžas mājas lapā regulāri tiek publicēta jaunākā informācija par aktualitātēm izglītība iestādē (pasākumi un aktivitātes, studiju iespējas un programmas, uzņemšana, projektu un pētniecības rezultāti, sadarbība u.c.), kā arī tajā ir pieejami svarīgākie koledžas darbību regulējošie iekšējie normatīvie dokumenti: “LBTU Malnavas koledžas attīstības un investīciju stratēģija 2021.-2027. gadam”⁴⁴, studiju virziena pašnovērtējuma ziņojumi, gada pārskati. Mājas lapā informācija tiek nodrošināta arī angļu valodā, tādējādi

⁴³ [1-30-1-darba-kartibas-noteikumu-aktuala-redakcija.pdf](#)

⁴⁴ [Stratēģija — Malnavas koledža](#)

veicinot koledžas atvērtību ārvalstu studentiem un partneriem, kā arī pieejami tiem saistošie iekšējie normatīvie akti.⁴⁵ Koledžas atpazīstamību veicina aktivitāšu publicēšana sociālajos tīklos (*Facebook, Instagram, TikTok, Youtube* kanāls), publikācijas preses izdevumos, lai tiktu informēta iespējami plašāka sabiedrība dažādās vecuma grupās. Tiek organizēti informatīvi klātienē pasākumi, piemēram, Karjeras dienā, izstādēs, konkursos, ekskursijās, sadarbības partneru pasākumos, citu izglītības iestāžu apmeklējumos.

3.5. Novērtējums par studējošo, absolventu, darba devēju un/vai nozares darba devēju organizāciju un citu nozares organizāciju, iesaisti studiju programmas izveidē

Studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” izstrādes procesā LBTU Malnavas koledža nodrošināja plašu ieinteresēto pušu iesaisti – tai skaitā potenciālo studējošo, darba devēju, nozares profesionāļu, sadarbības augstskolu un valsts institūciju. Šī sadarbība bija būtiska, lai programma atbilstu gan reģionālajām attīstības vajadzībām, gan darba tirgus tendencēm lauku teritorijās.

Programmas pamatojums balstījās uz 2022. gadā veiktu aptauju, kurā piedalījās 115 respondenti, pārsvarā no Latgales un Vidzemes. 59% no tiem pauda vēlmi studēt šādā programmā, bet 73% uzskatīja tās izveidi par lietderīgu. Šie dati apliecināja reālu pieprasījumu no sabiedrības un īpaši lauku reģionu jauniešiem, kas meklē praktiski pielietojamu augstāko izglītību savā dzīvesvietā.

Programmas izstrādes procesā tika organizētas konsultācijas ar tūrisma un viesmīlības nozares pārstāvjiem, kā piemēram, uzņēmumiem – SIA “Parka mājas”, SIA “Rāznas līcis”, SIA “Zaļā sala-R, kā arī ar Latgales tūrisma asociāciju u.c. Šo pārstāvju sniegtā informācija ļāva precīzāk definēt prasmes un kompetences, kas nepieciešamas darba tirgū, kā arī uzsvēra programmas nozīmi kvalificētu speciālistu sagatavošanā reģionālajām vajadzībām. Darba devēji atzina, ka programma spēs nodrošināt būtisku ieguldījumu kvalitatīva darbaspēka pieejamībai lauku tūrisma un uzņēmējdarbības attīstībai.

Studiju programmas izstrādes laikā tika veiktas konsultācijas ar augstākās izglītības iestādēm, kuras jau īsteno līdzīgas programmas- Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte (LBTU) – notika tikšanās ar studiju prorektori Ilzi Beitāni un programmas “Ēdināšanas un viesnīcu vadība” direktori Gitu Krūmiņu-Zemturi. Tika veiktas konsultācijas arī ar Vidzemes Augstskolas (ViA) Tūrisma un atpūtas studiju virziena direktori Andu Mežgaili, kā arī programmas “Tūrisma organizācija un vadība” docētājiem. Konsultāciju rezultātā tika parakstīts sadarbības līgums, kas paredz metodisko sadarbību, pasniedzēju apmaiņu un kopīgu pasākumu organizēšanu. Šī sadarbība stiprināja programmas kvalitāti un savietojamību ar valsts izglītības piedāvājumu tūrisma jomā.

Programmas izstrāde tika integrēta LBTU projektā “Institucionālās kapacitātes stiprināšana izcilībai studijās un pētniecībā”, kas nodrošināja finansējumu arī mācību materiāliem un infrastruktūras attīstībai.

Pozitīvi atzinumi no Izglītības un zinātnes ministrijas un Augstākās izglītības padomes (AIP), saskaņojums no Latvijas Darba devēju konfederācijas (LDDK), kā arī Ekonomikas ministrija apstiprināja programmas nozīmīgumu ilgtspējīgas reģionālās attīstības, mūsdienīgu

⁴⁵ [For Students — Malnavas koledža](#)

prasmju un viedu tūrisma risinājumu attīstības kontekstā. Ņemot vērā nozares vajadzības, studiju kursi šajā programmā strukturēti moduļos. Modulārā pieeja veicina elastību un ļauj programmā iesaistīt gan jau strādājošos nozares speciālistus, gan personas ar noteiktām priekšzināšanām. Tāpat īsā cikla profesionālās augstākās izglītības programma nodrošina iespēju ātrāk iekļauties darba tirgū, salīdzinot ar bakalaura līmeņa studijām, vienlaikus saglabājot iespēju turpināt izglītību augstākos studiju līmeņos.

Papildus, slēdzot sadarbības līgumus ar uzņēmumiem, ir iekļauts punkts par kopējo tikšanos vismaz reizi gadā, kur satiekas tūrismā ieinteresētās puses un apmainās ar informāciju un sniedz viens otram ieteikumus. Piemēram, koledža noziņo par situāciju studiju procesā, raksturo rezultātus, sarežģījumu un līguma partneri var sniegt savu redzējumu, kas maināms studiju procesā. Savukārt tūrisma uzņēmumu pārstāvji šajā tikšanās reizē var sniegt informāciju par to kas viņiem ir ļoti aktuāli, kādas kompetences būtu jāstiprina. Tas viss ļautu pietiekami objektīvi izvērtēt esošo studiju procesu un ieviest uzlabojumus.

Studiju programmas īstenošanas gaitā, tostarp pēc pirmo absolventu izlaiduma, tiks veikta sistemātiska atgriezeniskās saites iegūšana, organizējot studējošo un absolventu aptaujas, kā arī veicot iegūto datu analīzi. Papildus tiks nodrošināta tieša komunikācija ar sadarbības partneriem, lai identificētu programmas stiprās puses un pilnveidojamās jomas.

Detalizēts apraksts par atgriezeniskās saites iegūšanas un izmantošanas kārtību ir sniegts turpmāk, saskaņā ar koledžas iekšējiem normatīvajiem aktiem. Ne retāk kā vienu reizi studiju gadā tiek veiktas triju mērķauditoriju aptaujas: studējošo, absolventu un darba devēju aptaujas. Aptauju saturu izstrādā koledžas studiju daļa sadarbībā ar studiju virzienu un studiju programmu direktoriem. Aptauju formas un dati tiek uzkrāti iekšējā informācijas sistēmā. Studiju kursa novērtēšana aptauja ir pieejama koledžas e-vidē, dati ir pieejami attiecīgā studiju kursa docētājam un studiju daļas personālam.

Lai nodrošinātu studiju procesa kvalitātes uzraudzību un nepārtrauktu pilnveidi, koledža īsteno vairākus strukturētus informācijas iegūšanas mehānismus. Šie mehānismi ļauj iegūt datus par studiju kursu saturu, īstenošanu un atbilstību studentu un nozares vajadzībām, un tie ir:

- katrā semestrī studenti anonīmi aizpilda aptaujas par studiju kursiem, vērtējot studiju kursa satura atbilstību kursa aprakstam, studiju rezultātu vērtēšanas prasības, emateriālu kvalitāti u.c.;
- vienu reizi studiju gadā (ja nepieciešams, - biežāk) studiju daļa centralizēti nosūta studentiem e-aptaujas par studiju procesa novērtēšanai;
- studiju programmas direktors veic individuālas sarunas ar studējošiem par studiju programmas kvalitāti;
- absolventu aptaujāšana notiek centralizēti ar e-aptaujām, noskaidrojot absolventu viedokli par studijām un to pilnveides iespējām studiju programmā;
- darba devēju aptaujas tiek izplatītas pēc prakšu norises uzņēmumā; kā arī informācija par darba tirgus vajadzībām, aktualitātēm nozarē tiek iegūta nozares profesionālo pasākumu (semināri, konferences u.c.) diskusijās; par nepilnībām studiju programmā tiek pārrunāts pēc kvalifikācijas pārbaudījumiem.

Piekluve aptauju rezultātiem ir studiju daļas personālam, studiju programmu direktoriem. Apkopotie rezultāti tiek iztirzāti katedru kopsapulcēs, rosinot identificēto problēmu risinājumus.

Saskaņā ar Augstskolu likuma 56. panta ceturtās daļas nosacījumiem, studiju programmu ir atļauts īstenot kādas citas Eiropas Savienības dalībvalsts oficiālajā valodā, ja tā vienlaikus tiek īstenota arī valsts valodā. Studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” īstenošana angļu valodā ir pamatota ar šādiem apsvērumiem:

- *vienlaicīga īstenošana latviešu valodā*: programma tiks īstenota gan latviešu, gan angļu valodā, tādējādi ievērojot normatīvo aktu prasības un nodrošinot pieejamību gan vietējiem, gan ārvalstu studentiem;
- *starptautisks pieprasījums tūrisma nozarē*: tūrisms ir viena no eksportspējīgākajām un starptautiski konkurētspējīgākajām Latvijas tautsaimniecības nozarēm. Programmas piedāvājums angļu valodā ļaus piesaistīt studentus no citām ES valstīm un ārpus tās, kuri vēlas apgūt zināšanas un prasmes šajā nozarē;
- *augstākās izglītības eksporta veicināšana*: programmas īstenošana angļu valodā sekmē Latvijas augstākās izglītības eksporta potenciālu;
- *mācībspēku kapacitāte*: programmas īstenošanā tiek piesaistīts akadēmiskais personāls ar atbilstošu kompetenci studiju kursu īstenošanā angļu valodā;
- *mobilitāte un internacionalizācijas stratēģija*: programmas piedāvājums angļu valodā atbalsta studentu un mācībspēku mobilitāti, Erasmus+ sadarbību, un veicina koledžas atpazīstamību Eiropas augstākās izglītības telpā.

4. Mācībspēki

4.1. Studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku izvēle

Studiju programmas īstenošanā paredzēts piesaistīt 17 docētājus. Studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” vispārizglītojošo, uzņēmējdarbības un vadības studiju kursu īstenošanā tiek piesaistīti LBTU Malnavas koledžas docētāji, kuri pasniedz līdzvērtīgus kursus citās studiju programmās. Specifisko tūrisma jomas studiju kursu pasniegšanā piesaistīti 4 nozares speciālisti.

Savukārt nozares profesionālajos studijuursos piesaistīti četri pedagogi ar pieredzi augstākā līmeņa studiju īstenošanā, kuri pasniedz arī bakalaura līmeņa kursus tūrisma jomā Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātē un Vidzemes Augstskolā. Tādējādi tiek nodrošināta augsta akadēmiskā un profesionālā kvalitāte, kā arī saikne ar augstākās izglītības un nozares attīstības tendencēm.

Veikta docētāju angļu valodas zināšanu līmeņa izvērtēšana, lai nodrošinātu studiju kursu kvalitāti angļu valodā. Tikai tie docētāji kuriem ir vismaz B2 līmeņa zināšanas, tiks piesaistīti studiju kursu īstenošanā angļu valodā. Šis līmenis ļauj mācībspēkiem efektīvi komunicēt, skaidrot akadēmisko saturu, vadīt diskusijas un sniegt atgriezenisko saiti studentiem angļu valodā (docētāju latviešu un angļu valodas zināšanu līmeņa raksturojums sniegts 10. Pielikumā).

LBTU Malnavas koledžā akadēmisko amatu vietu noteikšanu un ieņemšanas kārtību, kā arī ar tiem saistītās kvalifikācijas prasības, pienākumus un vēlēšanu procedūru reglamentē iekšējais normatīvais akts “Nolikums par akadēmiskajiem un administratīvajiem amatiem īsā cikla profesionālās augstākās izglītības jomā”. Akadēmiskā personāla plānošana tiek veikta, ievērojot LBTU Malnavas koledžas attīstības un investīciju stratēģiju 2021.–2027. gadam, kā arī nodrošinot atbilstību Augstskolu likuma prasībām attiecībā uz akadēmiskā personāla nodrošinājumu. Štata vietu skaitu nosaka koledžas direktors, ņemot vērā studiju procesa nodrošināšanai nepieciešamos resursus un pieejamo finansējumu. Papildus akadēmiskā personāla plānošanas un darbības aspektus reglamentē arī šādi iekšējie normatīvie akti:

- “Akadēmiskā darba aprēķina nolikums”, kas nosaka akadēmiskā darba veidus, apjomu, plānošanas, aprēķināšanas un uzskaites kārtību;
- “LBTU Malnavas koledžas akadēmiskā personāla darba kvalitātes vērtēšanas kārtība”, kurā noteikta akadēmiskā personāla snieguma izvērtēšanas procedūra.

Akadēmiskajos amatos koledžā var ievēlēt gan Latvijas Republikas iedzīvotājus un ārvalstniekus, kuri pārvalda valsts valodu studiju kursa docēšanai atbilstošā līmenī (C 2). Ja ir brīvas akadēmiskā amata vietas, koledžas padome pēc direktora vietnieka studiju un pētnieciskajā darbā ierosinājuma pieņem lēmumu izsludināt atklātu konkursu uz akadēmiskā personāla amatiem. Visi sludinājumi uz akadēmiskā personāla vakancēm tiek izsludināti atklātā konkursā. Konkurss uz vakantajiem akadēmiskajiem amatiem tiek izsludināts LBTU Malnavas koledžas mājas lapā un izdevuma “Latvijas Vēstnesis” interneta

vietnē. Pretendents ne vēlāk kā 1 (viena) mēneša laikā pēc konkursa izsludināšanas dienas iesniedz koledžas vadītājam nepieciešamos dokumentus. Uz asistenta un lektora amatu var pretendēt persona ar maģistra vai doktora grādu, uz docenta amatu – persona ar doktora grādu. Pretendentiem bez zinātniskā vai akadēmiskā grāda ir nepieciešams pasniedzamajam studiju kursam atbilstošs praktiskā darba stāžs. Akadēmiskā personāla ievēlēšanas termiņš (saskaņā ar Augstskolu likuma prasībām) ir seši gadi, noteiktajā kārtībā to ievēlē koledžas dome.

4.2. Mācībspēku kvalifikācijas atbilstības normatīvo aktu noteiktajām prasībām, ietvert analīzi par mācībspēku kvalifikācijas atbilstību studiju programmas rezultātu sasniegšanai

Saskaņā ar IN “Akadēmiskā darba aprēķina nolikums” (29.pielikums) koledžas dome katru gadu apstiprina koledžas budžetu, t.sk. darba algas fondu, vadoties no studiju programmu prasībām, nodrošinot tās ar akadēmisko un administratīvo personālu, ņemot vērā Ministru kabineta 2016. gada 5. jūlija noteikumos Nr. 445 „Pedagogu darba samaksas noteikumi” noteiktās minimālās likmes par vienu akadēmisko stundu. Akadēmiskā personāla slodze LBTU Malnavas koledžā noteikta lektoriem 960 stundas gadā, docentiem 940 stundas gadā. Akadēmiskā personāla darba slodzes saturu veido studiju kursi, t.sk. e-kursu izstrāde un aktualizācija, lekciju, praktisko darbu un semināru vadīšana, mācību ekskursiju organizēšana, konsultācijas, eksāmenu un ieskaišu pieņemšana, prakšu vadīšana, kvalifikācijas un pētniecisko darbu vadīšana. Lai nodrošinātu kvalitatīvu darbu ar studējošiem, katram docētājam tiek noteikts maksimāli pieļaujama vadāmo studiju darbu un kvalifikācijas darbu skaits semestrī.

Saskaņā ar normatīvo aktu prasībām attiecībā uz akadēmiskā un profesionālā personāla kvalifikāciju augstākajā izglītībā, mācībspēkiem jābūt atbilstoši akadēmiskajai vai profesionālajai izglītībai, kas saistīta ar studiju kursu saturu, kā arī nepieciešamajai praktiskajai vai zinātniskajai pieredzei. Izvērtējot studiju programmas mācībspēku sastāvu, konstatējams, ka to kvalifikācija atbilst izvirzītajām prasībām un nodrošina studiju rezultātu sasniegšanu. Šobrīd ir piesaistīti mācībspēki, kas piedalās arī bakalaura, maģistra un doktora līmeņa studijās, viens mācībspēks, kas darbojas tūrisma nozares organizācijā (Latgales Tūrisma asociācija), divi mācībspēki, kas izstrādā zīmola identitāti, grafisko dizainu, satura mārketingu, sniedz digitālā mārketinga pakalpojumus.

Studiju virziena “Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija” un studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās ” īstenošanā iesaistīti 17 docētāji, no kuriem 8 ir ar doktora grādu, 8 ar maģistra grādu un 1 ar bakalaura grādu.

Šāds akadēmiskā personāla pārklājums programmā ļauj nodrošināt augstu kvalitāti, piesaistot nozares profesionāļus un citu augstskolu mācībspēkus ar attiecīgu akadēmisko un profesionālo kvalifikāciju. Viesdocētāju elastīgais modelis nodrošina aktuālu un praktiski orientētu saturu. Šāda sadarbības forma veicina starpdisciplināritāti, kā arī programmas satura kvalitāti. Programmas starta posmā, ievērojot tās specifisko specializāciju, ir izdevīgāk un efektīvāk piesaistīt kompetentus viesdocētājus konkrētās tematiskajās jomās, nevis veidot pastāvīgu štata akadēmisko vienību katram studiju kursam vai modulim. Visi iesaistītie docētāji atbilst LBTU Malnavas koledžas noteiktajām akadēmiskajām un profesionālajām prasībām.

Viesdocētāji ir gan augstskolu pasniedzēji, gan arī nozares profesionāļi ar praktisko pieredzi un augstu kvalifikāciju. Programmas attīstības gaitā plānota vēlētā personāla paplašināšana, balstoties uz ilgtermiņa attīstības stratēģiju, sagatavojot jaunus mācībspēkus un piesaistot absolventus.

Studiju programmas īstenošanā iesaistītais akadēmiskais personāls atbilst noteiktajām kvalifikācijas prasībām, nodrošinot kompetentu studiju kursu īstenošanu, kas cieši saistīta ar programmā definētajiem studiju rezultātiem. Studiju programmas “Viedais tūrisms un uzņēmējdarbība lauku teritorijās” mācībspēku kvalifikācijas atbilstība studiju programmas rezultātu sasniegšanai ir šādās nozarēs:

- *Tūrisma uzņēmējdarbības jomā* docētāji ar grādiem Dr.oec., Dr.geogr. un Mg.oec. īsteno nozares speciālos kursus *Tūrisma pamati, Tūrisms lauku teritorijās, Tūrisma uzņēmējdarbība, resursu plānošana un pārvaldība, Vietējo un reģionālo galamērķu pārvaldība, Tūrisma produktu izstrāde un attīstība, Ilgtspējīga tūrisma attīstība*. Mācībspēki ir profesionāli aktīvi tūrisma nozarē, sadarbojas ar uzņēmumiem, kā arī iesaistās lietišķajā pētniecībā un projektu darbībā, tādējādi veicinot studiju satura atbilstību reālajai darba videi un darba tirgus prasībām.
- *Inženierzinātņu jomā* docētājs ar grādu Mg.sc.ing. (inženierzinātnēs) īsteno studiju kursus, kas saistīti digitālo prasmju apguvi uzņēmējdarbībā un tūrismā : *Digitālās pamatprasmes uzņēmējdarbībā, IT rīki tūrisma uzņēmumos (IT prasmju portfelis)*. Docētājs ar grādu Mg. sc. soc. īsteno *Digitālais mārketings* studiju kursu. Mācībspēkam ir atbilstošs izglītības līmenis un profesionālā pieredze, kas ļauj efektīvi nodrošināt teorētisko un praktisko zināšanu pārnesi studentiem, kā arī veicināt pētniecisko darbību.
- *Ekonomikas un uzņēmējdarbības jomā* tādus studiju kursus kā *Komunikācijas prasmes un starpkultūru komunikācija, Uzņēmējdarbības pamati, Praktiskā pētniecība viedajā tūrismā un uzņēmējdarbība , Radošums, dizaina domāšana un projektu vadība tūrismā*, nodrošina mācībspēki ar Dr.oec. un Mg.oec. grādiem, kas atbilst ekonomikas zinātņu nozarei. Kvalifikācija ir tieši saistīta ar kursu saturu un nodrošina studējošo izpratni par uzņēmējdarbības procesu organizēšanu tūrisma nozarē, investīciju plānošanu, inovāciju vadību.
- *Valodu un komunikācijas jomā* viesdocenti (ar Dr.philol.) nodrošina tādus kursus kā *Profesionālā svešvaloda (vācu un angļu valoda)*, kā arī piedalās *Radošums, dizaina domāšana un projektu vadība tūrismā* kursu īstenošanā, kas prasa humanitāro zinātņu izpratni un komunikācijas prasmes. Kvalifikācija atbilst studiju kursa saturam, īpaši ņemot vērā nepieciešamību attīstīt profesionālo svešvalodu prasmes starptautiskā nozarē.
- *Tehnoloģiju un drošības jomā* kurss *Darba, vides un civilā aizsardzība* tiek īstenots viesdocenta ar Dr.sc.ing. kvalifikāciju, kas ir atbilstoši darba, tehniskās drošības un vides aizsardzības aspektiem. Šāda kvalifikācija nodrošina kompetentu studiju kursa īstenošanu, kas veicina izpratni par ilgtspēju un drošības jautājumiem pakalpojumu sniegšanas procesos.
- *Praktisko un kvalifikācijas darbu* vadību nodrošina mācībspēki, kas iesaistīti Studiju darba I, II, III, Prakses un Kvalifikācijas darba vadībā, pārsvarā ir ar ekonomikas doktora vai maģistra grādiem, kas nodrošina studējošajiem atbalstu gan pētniecībā, gan praktisko iemaņu apguvē.

Mācībspēku kvalifikācijas atbilstība ir būtisks priekšnoteikums studiju programmas kvalitātei un izvirzīto studiju rezultātu sasniegšanai, tāpēc personāla atlase tiek veikta, izvērtējot gan akadēmisko izglītību, gan profesionālo pieredzi konkrētajā nozarē.

4.3. Raksturot koledžas piemērotos mehānismus un procedūras mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanai un zinātniski pētnieciskās darbības veicināšanai

LBTU Malnavas koledžas Attīstības un investīciju stratēģijas 2021.-2027. 1. prioritāte ir “Augsti kvalificēti, kompetenti un uz izcilību orientēti pedagogi un akadēmiskais personāls”, paredzot akadēmiskā personāla zināšanu un prasmju pilnveidi atbilstoši mācību saturam un pieejai; dažādu pušu iesaistes un sadarbības koordinēšanu; metodisko un konsultatīvo atbalstu profesionālajā pilnveidē, un nodrošinot aktuālu profesionālo kompetenču pilnveidi.

LBTU Malnavas koledžā ir izstrādāta un ieviesta pedagogu un akadēmiskā personāla snieguma novērtēšanas kārtība, nodrošinot rezultātu sasaisti ar atalgojuma politiku (saskaņā ar IN “Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžas akadēmiskā personāla darba kvalitātes vērtēšanas kārtība” 28.pielikums). Papildus ir izveidotas daudzveidīgas sadarbības formas ar citām izglītības iestādēm, atbalstīta digitālās kompetences pilnveide un studentcentrēta, iekļaujoša studiju procesa nodrošināšana sadarbībā ar nozarēm. Informācija par mācībspēku profesionālo pilnveidi tiek ievadīta VIIS sistēmā.

Akadēmiskā personāla kvalifikācijas novērtēšana notiek, izvērtējot atbilstību konkrētā amata formālajām prasībām, kas ir definētas koledžas iekšējos normatīvajos aktos. Studiju procesa laikā tiek iegūts un vērtēts studējošo viedoklis par akadēmiskā personāla darba kvalitāti un studiju kursa saturu, organizējot studējošo aptaujas par mācībspēku kompetenci un profesionalitāti. Izstrādājot un pilnveidojot studiju kursu, atbildīgais mācībspēks sadarbībā ar studiju programmas direktoru studiju gada sākumā izvērtē nepieciešamās pilnveides viņa vadītajā kursā.

LBTU Malnavas koledža mērķtiecīgi veicina mācībspēku iesaisti lietišķajā pētniecībā, nodrošinot gan strukturētu atbalstu, gan resursus šīs darbības attīstībai. Koledžas attīstības un investīciju stratēģijā 2021.–2027. gadam viena no prioritātēm ir “Augsti kvalificēti, kompetenti un uz izcilību orientēti pedagogi un akadēmiskais personāls”, kas ietver arī pētnieciskās darbības veicināšanu.

Koledžā ir izveidots iekšējais grantu konkurss, kas sniedz iespēju mācībspēkiem saņemt finansējumu lietišķās pētniecības projektu īstenošanai. Šie projekti tiek izvērtēti pēc kvalitātes, aktualitātes un saistības ar studiju virzienu, īpaši akcentējot tūrisma, uzņēmējdarbības un reģionālās attīstības tēmas. Prioritāri tiek atbalstīti pētījumi, kas saistīti ar viedā tūrisma attīstību, digitālo risinājumu integrāciju, vietas zīmolvedību un ilgtspējīgu uzņēmējdarbību lauku teritorijās.

Mācībspēkiem tiek nodrošināts metodiskais un konsultatīvais atbalsts, kā arī iespēja izmantot koledžas infrastruktūru pētniecības vajadzībām – bibliotēku, datubāzes, digitālos rīkus un mācību telpas. Koledža veicina arī publikāciju sagatavošanu, piedāvājot iespēju publicēt rakstus koledžas izdevumos, kā arī sniedzot atbalstu publikācijām recenzējamās izdevumos. Mācībspēkiem tiek segtas dalības izmaksas konferencēs, semināros un profesionālās izstādēs, kur iespējams prezentēt pētījumu rezultātus.

Lietišķā pētniecība tiek integrēta arī studiju procesā – mācībspēki tiek aicināti vadīt studentu pētnieciskos darbus, veidot kopīgus projektus ar studējošajiem un iesaistīt viņus datu vākšanā, analizē un rezultātu interpretācijā. Tādējādi tiek veicināta pētniecības kultūra un studentu iesaiste akadēmiskajā vidē.

Koledža sadarbojas ar Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāti, Vidzemes Augstskolu un nozares organizācijām, kas ļauj mācībspēkiem piedalīties kopīgos projektos, pieredzes apmaiņā un starpdisciplinārā pētniecībā. Tāpat tiek veicināta dalība Erasmus+ projektos, kuros iekļauta pētnieciskās komponentes attīstība.

Studiju virziena vadība veicina mācībspēku dalību viņu profesionālajai kompetencei atbilstošos semināros, konferencēs,ursos u.c. Ievēlēšanas periodā akadēmiskais personāls veic profesionālo pilnveidi Augstskolu didaktikas programmā 160 akadēmisko stundu apjomā. Attiecībā uz studiju procesa organizāciju, koledža plāno un īsteno pasākumus, sekmējot akadēmiskā personāla profesionālās kompetences pilnveidi šādās jomās:

- dalība koledžas rīkotajos lietišķās pētniecības pasākumos;
- profesionālā pilnveide tālākizglītībaursos un semināros;
 - profesionālās pilnveides, tālākizglītības kursu un semināru vadība;
 - jaunu un mūsdienīgu metodisko materiālu izstrāde (izdales materiāli, testi, uzdevumi, pārbaudes un praktiskie darbi, studiju materiāli e-studijām);
 - līdzdalība jaunu mācību līdzekļu un grāmatu veidošanā;
 - tikšanās un diskusijas ar nozaru vadošajiem speciālistiem, ekspertiem;
 - profesionālo izstāžu un prezentāciju apmeklējumi;
 - svešvalodu prasmju pilnveide;
 - digitālo prasmju pilnveide;
 - sadarbība ar uzņēmumiem, darba devējiem, profesionālajām asociācijām ar mērķi būt informētiem par jaunāko un aktuālāko nozarē.

5. Pielikumu saraksts

Pielikums	Pielikuma Nr.
Studiju programmas salīdzinājums ar citu augstskolu/ koledžu studiju programmām	1. pielikums
Studiju programmas atbilstības valsts izglītības standartam novērtējums	2. pielikums
Studiju programmas atbilstības profesiju standartam	3. pielikums
Studiju programmas plānojums visām paredzētajām studiju programmas īstenošanas formām	4. pielikums
Studiju kursu/ moduļu apraksti	5. pielikums
Studiju kursu/ moduļu kartējums	6. pielikums
Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžas nolikums par studiju un kvalifikācijas prakses organizāciju	7. pielikums
Studiju programmas atbilstība Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standartiem	8. pielikums
Darba devēju nodomu līgumi par studējošo prakses nodrošināšanu	9. pielikums
Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku saraksts	10. pielikums

Mācībspēku ar studiju programmu saistīto pēdējo sešu gadu zinātnisko publikāciju saraksts recenzējamos izdevumos vai pētniecības vai mākslinieciskās jaunrades sasniegumu saraksts	11. pielikums
Mācībspēku biogrāfijas (<i>Curriculum Vitae</i>)	12.pielikums
Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes senāta lēmums par studiju programmas izveidi	13.pielikums
Sadarbības līgums, kas apliecina, ka koledžas studējošajiem tiks nodrošināta iespēja turpināt izglītības ieguvu, ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	14.pielikums
Apliecinājums par garantētu zaudējumu kompensāciju studējošajiem	15.pielikums
Apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo angļu valodas prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem	16.pielikums
Apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku latviešu valodas prasmi normatīvajos aktos noteiktajā līmenī	17.pielikums
Studiju līguma paraugs	18.pielikums
Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma paraugs	19.pielikums
Nolikums par studiju kursu akadēmisko atzīšanu Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžā (9.1/16, apst. 15.07.2022.)	20.pielikums
Par studiju programmām Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžā (9.1/35, apst. 28.12.2023.)	21.pielikums
Sadarbības līgumi ar ārvalstu partneriem	22.pielikums.
Licencēšanas materiāli angļu valodā	23.pielikums
Ārējā eksperta atzinums	24.pielikums
Papildus vienošanās 14.pielikumam	25.pielikums
Noteikumi studiju kursa satura veidošanai un uzturēšanai vietnē ekursi.malnavaskoledza.lv	26.pielikums
Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžas uzņemšanas komisijas nolikums	27.pielikums
Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžas akadēmiskā personāla darba kvalitātes vērtēšanas kārtība	28.pielikums
Akadēmiskā darba aprēķina nolikums	29.pielikums
Literatūras apkopojums	30.pielikums